

T.C. ÇEVRE ve ORMAN BAKANLIĞI
ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRMESİ ve PLANLAMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

AYDIN-MUĞLA-DENİZLİ **PLANLAMA BÖLGESİ**

1/100.000 ÖLÇEKLİ
ÇEVRE DÜZENİ PLANI

PLAN AÇIKLAMA RAPORU

3.3.1.13. KUYUCAK.....	28
3.3.1.13.a. Başaran.....	28
3.3.1.13.b. Horsunlu.....	28
3.3.1.13.c. Kurtuluş.....	29
.....	29
3.3.1.13.d. Pamukören.....	29
3.3.1.13.e. Yamalak.....	29
3.3.1.14. NAZİLLİ.....	30
3.3.1.14.a. Pirlibey.....	30
3.3.1.15. SÖKE.....	31
3.3.1.15.a. Atburgazı.....	31
3.3.1.15.b. Bağarası.....	32
3.3.1.15.c. Güllübahçe.....	32
3.3.1.15.d. Sarıkemer.....	32
3.3.1.15.e. Savuca.....	32
3.3.1.15.f. Sazlı.....	33
3.3.1.15.g. Yenidoğan.....	33
3.3.1.16. SULTANHİSAR.....	34
3.3.1.16.a. Atça.....	34
3.3.1.16.b. Salavatlı.....	34
3.3.1.17. YENİPAZAR.....	36
3.3.2. MUĞLA.....	37
3.3.2.1. MERKEZ İLÇE.....	38
3.3.2.1.a. Bayır.....	38
3.3.2.1.b. Kafaca.....	39
3.3.2.1.c. Yerkesik.....	39
3.3.2.1.d. Yeşilyurt.....	39
3.3.2.2. BODRUM.....	40
3.3.2.2.a. Bodrum Merkez.....	42
3.3.2.2.b. Bitez.....	43
3.3.2.2.c. Konacık.....	44
3.3.2.2.d. Ortakent-Yahşi.....	44
3.3.2.2.e. Turgutreis.....	45
3.3.2.2.f. Gümüşlük.....	45
3.3.2.2.g. Yalıkavak.....	45
3.3.2.2.h. Gündoğan.....	46
3.3.2.2.ı. Göltürkbükü.....	46
3.3.2.2.i. Yalı.....	46
3.3.2.2.j. Mumcular.....	47
3.3.2.3. DALAMAN.....	48
3.3.2.4. DATÇA.....	49
3.3.2.5. FETHİYE.....	50
3.3.2.5.a. Çamköy.....	51
3.3.2.5.b. Çiftlik.....	51
3.3.2.5.c. Eşen.....	51
3.3.2.5.d. Göcek.....	52
3.3.2.5.e. Kadıköy.....	52
3.3.2.5.f. Karaçulha.....	52
3.3.2.5.g. Karadere.....	53

3.3.2.5.h. Kemer.....	53
3.3.2.5.i. Kumluova.....	53
3.3.2.5.i. Ölüdeniz.....	54
3.3.2.5.j. Seki.....	54
3.3.2.5.k. Yeşilüzümlü.....	54
3.3.2.6. KAVAKLIDERE.....	55
.....	55
3.3.2.6.a. Çamlıbel.....	55
3.3.2.6.b. Çayboyu.....	55
3.3.2.6.c. Menteşe.....	56
3.3.2.7. KÖYCEĞİZ.....	57
3.3.2.7.a. Beyobası.....	57
3.3.2.7.b. Toparlar.....	58
3.3.2.8. MARMARIS	59
3.3.2.8.a. Armutalan.....	59
3.3.2.8.b. Beldibi.....	60
3.3.2.8.c. Bozburun.....	60
.....	60
3.3.2.8.d. İçmeler.....	60
3.3.2.8.e. Turunç.....	61
3.3.2.9. MİLAS.....	62
3.3.2.9.a. Bafa.....	63
3.3.2.9.b. Beçin.....	63
3.3.2.9.c. Güllük.....	63
3.3.2.9.d. Ören.....	64
3.3.2.9.e. Selimiye.....	64
3.3.2.10. ORTACA.....	65
3.3.2.10.a. Dalyan.....	65
3.3.2.11. ULA.....	67
3.3.2.11.a. Akyaka.....	67
3.3.2.11.b. Gökova.....	68
3.3.2.12. YATAĞAN.....	69
3.3.2.12.a. Bencik.....	69
3.3.2.12.b. Bozarmut.....	69
3.3.2.12.c. Bozüyük.....	69
3.3.2.12.d. Turgut.....	70
3.3.2.12.e. Yeşilbağcılar.....	70
3.3.3. DENİZLİ	71
3.3.3.1. MERKEZ İLÇE	72
3.3.3.1.a. Aşağışamlı.....	73
3.3.3.1.b. Gözler.....	73
3.3.3.1.c. Karahayit.....	73
3.3.3.1.d. Pamukkale.....	74
3.3.3.1.e. Uzunpınar.....	74
3.3.3.2. ACIPAYAM.....	75
3.3.3.2.a. Akalan.....	75
3.3.3.2.b. Alaattin.....	75
3.3.3.2.c. Dariveren.....	76
3.3.3.2.d. Dedebağı.....	76

3.3.3.2.e. Dodurgalar.....	76
3.3.3.2.f. Gölcük.....	77
3.3.3.2.g. Kelekçi.....	77
3.3.3.2.h. Kumafşarı.....	77
3.3.3.2.ı. Yassihöyük.....	78
3.3.3.2.i. Yazır.....	78
3.3.3.2.j. Yeşildere.....	78
3.3.3.2.k. Yeşilyuva.....	78
3.3.3.2.l. Yumrutaş.....	79
3.3.3.3. AKKÖY.....	80
3.3.3.3.a. Gölemezli.....	80
3.3.3.4. BABADAĞ.....	82
3.3.3.5. BAKLAN.....	83
3.3.3.5.a. Boğaziçi.....	83
3.3.3.5.b. Dağal.....	83
3.3.3.6. BEKİLLİ.....	84
3.3.3.6.a. Kutlubey.....	84
3.3.3.7. BEYAĞAÇ.....	84
3.3.3.8. BOZKURT.....	85
3.3.3.8.a. İnceler.....	85
3.3.3.9. BULDAN.....	86
3.3.3.9.a. Yenicekent.....	86
3.3.3.10. ÇAL.....	88
3.3.3.10.a. Akkent.....	88
3.3.3.10.b. Belevi.....	88
3.3.3.10.c. Denizler.....	89
3.3.3.10.d. Hançalar.....	89
3.3.3.10.e. İsabey.....	89
3.3.3.10.f. Ortaköy.....	90
3.3.3.10.g. Selcen.....	90
3.3.3.10.h. Süller.....	90
3.3.3.11. ÇAMELİ.....	90
3.3.3.12. ÇARDAK.....	92
3.3.3.12.a. Beylerli.....	92
3.3.3.12.b. Gemiş.....	93
3.3.3.13. ÇİVRİL.....	94
3.3.3.13.a. Çıtak.....	94
3.3.3.13.b. Emirhisar.....	94
3.3.3.13.c. Gümüşsu.....	95
3.3.3.13.d. Gürpınar.....	95
3.3.3.13.e. Irgılı.....	95
3.3.3.13.f. Işıklı.....	95
3.3.3.13.g. Kıralan.....	96
3.3.3.13.h. Kızılcasöğüt.....	96
3.3.3.13.ı. Özdemirci.....	96
3.3.3.14. GÜNEY.....	97
3.3.3.14.a. Eziler.....	97
3.3.3.15. HONAZ.....	97
3.3.3.15.a. Kaklık.....	98

3.3.3.15.b. Karaçay.....	98
3.3.3.15.c. Kızılyer.....	98
3.3.3.15.d. Kocabaş.....	99
3.3.3.16. KALE.....	100
3.3.3.16.a. Gölbaşı.....	100
3.3.3.16.b. Karaköy.....	100
3.3.3.17. SARAYKÖY.....	101
3.3.3.17.a. Ahmetli.....	101
3.3.3.17.b. Duacılı.....	102
3.3.3.17.c. Sığma.....	102
3.3.3.17.d. Tosunlar.....	102
3.3.3.18. SERİNHİSAR.....	103
3.3.3.18.a. Yatağan.....	103
3.3.3.19. TAVAS.....	103
3.3.3.19.a. Baharlar.....	104
3.3.3.19.b. Çağırğan.....	104
3.3.3.19.c. Garipköy.....	104
3.3.3.19.d. Karahisar.....	105
3.3.3.19.e. Kızılca.....	105
3.3.3.19.f. Kızılcabölük.....	105
3.3.3.19.g. Nikfer.....	106
3.3.3.19.h. Pınarlar.....	106
3.3.3.19.i. Solmaz.....	106
3.3.3.19.i. Ulukent.....	106
3.4. PLANLAMA ALT BÖLGELERİ.....	107
3.4.1. Muğla-Köyceğiz Karayolu Çevresi Planlama Alt Bölgesi.....	107
3.4.2. Denizli Planlama Alt Bölgesi.....	107
4. GENEL ARAZİ KULLANIM KARARLARI.....	109
4.1. KENTSEL KULLANIM ALANLARI.....	109
4.1.1. YERLEŞME ALANLARI.....	109
4.1.1.1. Kentsel Yerleşme Alanları.....	109
4.1.1.2. Kırsal Yerleşme Alanları.....	109
4.1.1.3. Yayla Yerleşme Alanları.....	109
4.1.2. ÇALIŞMA ALANLARI.....	110
4.1.2.1. Sektörel Yapıya İlişkin Kararlar.....	110
4.1.2.2. Sanayi Tesis Alanları.....	113
4.1.2.2.a. Organize Sanayi Bölgeleri.....	113
4.1.2.2.b. Sanayi ve Depolama Alanları.....	114
4.1.2.2.c. Tarımsal Sanayi ve Depolama Alanları.....	114
4.1.2.2.d. Organize Tarım Alanları.....	114
4.1.2.2.e. Küçük Sanayi Sitesi Alanları.....	115
4.1.2.3. Serbest Bölge Alanı.....	115
4.1.2.4. Depolama Alanları.....	115
4.1.2.5. Konut Dışı Kentsel Çalışma Alanları.....	115
4.1.2.6. Askeri Alanlar ve Güvenlik Bölgeleri.....	116
4.1.2.7. Büyük Alan Gerektiren Kamu Kuruluş Alanları.....	116
4.1.2.8. Su Ürünleri Üretim Alanları.....	116
4.1.2.9. Turizm Tesis Alanları.....	117
4.1.2.9.a. Günübirlik Tesis ve Kamping Alanları.....	117

4.1.2.9.b. Yayla Turizmi Alanları.....	118
4.1.2.9.c. Termal Turizm Alanları.....	118
4.1.2.9.d. Kış Sporları ve Kayak Merkezleri Mekanik Tesis Alanları.....	118
4.1.2.9.e. Eko-Turizm Alanları.....	118
4.1.2.9.f. Nehir Turizmi Alanları.....	118
4.1.2.9.g. Trekking Turizmi Alanları.....	118
4.1.2.9.ı. Tercihli Kullanım Alanları.....	119
<u>4.1.3. ÖZEL KANUNLARA TABİ ALANLAR.....</u>	<u>120</u>
4.1.3.1. Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgeleri ve Turizm Merkezleri.....	121
4.1.3.2. Özel Çevre Koruma Bölgeleri (ÖÇK).....	122
4.1.3.3. Ekolojik Öneme Sahip Hassas Alanlar.....	123
4.1.3.3.a. Milli Parklar.....	123
4.1.3.3.b. Tabiat Parkı ve Tabiatı Koruma Alanları.....	123
4.1.3.3.c. Yaban Hayatı Geliştirme Sahaları.....	123
4.1.3.3.d. Doğal Yaşam Alanları.....	123
<u>4.1.4. SİT ALANLARI.....</u>	<u>125</u>
<u>4.1.5. ÖZEL PLANLAMA ALANLARI.....</u>	<u>126</u>
4.1.5.1. Aydın-Merkez İlçe Tralleis-Paşa Yaylası Özel Planlama Alanı.....	126
4.1.5.2. Bodrum-Bitez Özel Planlama Alanı.....	126
<u>4.1.6. SOSYAL VE TEKNİK ALTYAPI ALANLARI.....</u>	<u>127</u>
4.1.6.1. Büyük Kentsel Yeşil Alanlar / Bölge Parkları.....	127
4.1.6.2. Mesire Yerleri.....	127
4.1.6.3. Üniversite Alanları.....	128
4.1.6.4. Ulaşım.....	128
4.1.6.4.a. Karayolu Ulaşımı.....	128
4.1.6.4.b. Demiryolu Ulaşımı.....	129
4.1.6.4.c. Havayolu Ulaşımı.....	129
4.1.6.4.d. Denizyolu Ulaşımı.....	130
4.1.6.4.e. Turizmi Destekleme Amaçlı Tur güzergahları.....	130
4.1.6.5. Doğalgaz Boru Hatları.....	131
4.1.6.6. Enerji İletim Hatları.....	131
4.1.6.7. Katı Atık Bertaraf ve Depolama Alanları.....	131
4.1.6.8. Arıtma Tesis Alanları.....	132
4.2. YERLEŞİM DIŞI ALANLAR.....	133
<u>4.2.1. TARIM ALANLARI.....</u>	<u>133</u>
<u>4.2.2. ORMAN ALANLARI.....</u>	<u>133</u>
<u>4.2.3. DOĞAL VE EKOLOJİK YAPISI KORUNACAK ALANLAR.....</u>	<u>133</u>
<u>4.2.4. SU TOPLAMA HAVZALARI VE KORUMA KUŞAKLARI.....</u>	<u>134</u>
5. MEVCUT PLAN VE PROJELER.....	135
6. PLANIN SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİNİ DENETLEMeye YÖNELİK ÖRGÜTSEL KARARLAR.....	136
6.1. Merkezi Yönetim.....	136
6.2. Yerel Yönetimler.....	136
6.3. Sivil İnisiyatif.....	136
6.4. Planın İzlenmesi, Denetimi, Güncel ve Geçerli Tutulması.....	137
7. GENEL DEĞERLENDİRME ve ÇEVRE SORUNLARINA YÖNELİK ÇÖZÜM ÖNERİLERİ.....	138

1. GİRİŞ

Bölgesel kalkınma anlayışı ile ilişkilendirilen *sürdürülebilir gelişme* kavramının, Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planı'nda önemle vurgulanması, bütüncül planlama yaklaşımının gerekliliği ve öneminin Türkiye gündemine yeniden girmesine neden olmuştur. Bu Kalkınma Planı'nda "ülke coğrafyasında ve farklı kesimler arasında dengeli bir gelişme sağlanması hedefi, ülke ekonomisi için hedef alınan yüksek bir kalkınma hızı kadar önemli görülmektedir. Dengeli gelişme amacı doğrultusunda alınması gereken tedbirlerin ve uygulanacak politikaların beşeri ve fiziki kaynakların dağılım deseni ile tutarlı olması ve kamu yatırımlarının dağılımında ekonomik coğrafyanın, bölgesel gelişmenin ve sosyal faydanın dikkate alınması, kısaca; mekan ve sosyal yapı ile ilişkinin sağlanması önemle belirtilen hedefler arasında yer almaktadır".¹

"İstikrar içinde büyüyen, gelirini daha adil paylaşan, küresel ölçekte rekabet gücüne sahip, bilgi toplumuna dönüşen, Avrupa Birliği'ne üyelik için uyum sürecini tamamlamış bir Türkiye" hedefi ve vizyonu çerçevesinde hazırlanmış olan Dokuzuncu Kalkınma Planı'nda, hızlı nüfus artışı ve sanayileşme sürecinin, doğal kaynakların sürdürülebilir kullanımı üzerinde önemli bir baskı unsuru olmaya devam ettiği; doğal kaynakların sürdürülebilir kullanımı konusunda kurum ve kuruluşlar arasındaki görev ve yetki karmaşasının da buna eklenmesi ile çevrenin korunması ve üretim sürecinin olumsuz etkilendiği belirtilmektedir. Ayrıca, Dokuzuncu Kalkınma Planı'nın "sadece kamu kesimi için değil, toplumun geneli için uzun vadeli bir perspektif ve hedef birliği sağlamaya hizmet edeceği; bu çerçevede, kamu kesimi ile özel kesim ve sivil toplum arasında iletişime ve ortak hedeflere dönük işbirliğine katkıda bulunacağı; böylece, tüm kesimlerin sahiplenmesiyle, toplumsal potansiyelimizin tamamının harekete geçirildiği bir ortamda, ekonomik ve sosyal gelişmeyi hızlandırarak, kapsayıcı bir kalkınma süreci çerçevesinde halkımızın yaşam kalitesinin artırılacağı" ifade edilmektedir.²

1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planları, Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma ve Dokuzuncu Kalkınma Planları'nda belirlenen bu ana hedeflere ulaşma amacının bir parçası olarak, planlama bölgelerinde koruma-kullanma dengesini sağlayacak ana arazi kullanımı ve strateji kararlarının verilmesine olanak sağlayan; ayrıca planlama bölgesindeki tüm sosyal aktörlerin plana katılımını ve sahiplenmesini amaçlayan bir planlama yaklaşımı içermektedir.

Bu yaklaşımın bir örneği olan, Aydın-Muğla-Denizli Planlama Bölgesi 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı, *Planlama Bölgesi*, Ege Bölgesi'nde bulunmaktadır. *Planlama Bölgesi*'ndeki illerden Aydın, Büyük Menderes Havzası; Muğla Batı Akdeniz Havzası'nda kalırken, Denizli'nin büyük bir bölümü Büyük Menderes, küçük bir bölümü de Batı Akdeniz

¹ D.P.T (2003), İllerin ve Bölgelerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırması.

² D.P.T – Dokuzuncu Kalkınma Planı (2007-2013).

Havzası'nda yer almaktadır. Bu nedenle, sürdürülebilir kalkınmada anahtar girdilerden biri olan su kaynaklarının en uygun biçimde değerlendirilebilmesi için, Aydın, Muğla ve Denizli İlleri'nden oluşan bölgenin bir bütün olarak ele alınıp planlanması doğru bir yaklaşım olacaktır. Nitekim, TÜBİTAK tarafından desteklenen ekolojik dengelerle ilgili çeşitli araştırmalarda, sürdürülebilir kalkınmada havza bütününde yaklaşımın mutlak önemi kanıtlanmıştır.³

Planlama Bölgesi, ekolojik değerler yanı sıra önemli doğal ve kültürel değerler ile istihdam olanakları içermekte ve bu özellikleri nedeni ile çeşitli nüfus hareketlerine sahne olmaktadır. Daha açık bir ifade ile, *Planlama Bölgesi* tarım, sanayi ve turizm gelişmelerine paralel olarak hareketlilik yaşamaktadır.

Planlama Bölgesi'ndeki illerden Aydın tarıma dayalı sanayi kapasitesi yüksek bir il olarak dikkat çekerken; Muğla Türkiye'de doğal, turistik değerler açısından potansiyeli ve önemi tartışılmaz bir ildir. Denizli ise özellikle tekstil sanayi alanında Türkiye'deki sayılı iller arasında yer almaktadır.

Büyük Menderes Havzası'nda yer alan Aydın İli'nde önemli ölçüde verimli tarım topraklarının bulunması yanı sıra iklimin polikültür tarıma uygun olması, tarım ve bununla eşgüdüm halinde gelişmesi beklenen sanayi sektörünün gelişmesini destekleyecek en güçlü yöndür. Buna ilaveten, tarım ürünlerinin işlenmesine yönelik küçük çaplı tesislerin yer alması ilin kalkınması için önemli bir fırsat durumundadır. Buna karşın, mekansal gelişmenin verimli tarım toprakları ile sınırlanmış olması ve buna bağlı olarak tarım arazilerinin yapılaşma baskısı altında bulunması kalkınma sürecinde önemli bir engel olarak değerlendirilmektedir.

Muğla, doğal güzellikleri ve denizi ile Türkiye'nin, uluslararası turizm literatüründe yer alan sayılı illerinden birisidir. Buna bağlı olarak, ilin ekonomik gelişimi ve kalkınması öncelikle turizme sektörüne bağlı olmuştur ve olacaktır. Bununla birlikte, kontrolsüz yapılaşma, doğanın ve denizin kirletilmesi turizm sektörünün gelişimini etkileyecek önemli bir tehdit olarak görülmektedir. Kalkınma sürecinde, bu tehdidin ortadan kaldırılmasına yönelik bir gelişmenin desteklenmesi büyük önem taşımaktadır. Muğla İli'nde tarım sektörü de sürdürülebilir kalkınmada önemli bir güç olarak değerlendirilmektedir. Zeytin ve narenciye gibi özel mahsul üreticiliği ve bu ürünlerin turistik potansiyel de yaratabilecek küçük işletmelerde katma değere dönüştürülmesi kalkınmada önemli bir potansiyel ve fırsat olarak görülmektedir.

---

³ 8.Beş Yıllık Kalkınma Planı – Bölgesel Gelişme Özel İhtisas Komisyonu Raporu-2000.

Denizli, Türkiye’de tekstile yönelik sanayi sektörü gelişimi ile dikkat çeken illerden birisidir. Buna karşın, ilde, Acıpayam ve Çivril Ovaları ile önemli ölçüde tarım potansiyeli de bulunmaktadır. Tekstil sektörünün küreselleşme ile tehdit altında bulunması dikkate alındığında alternatif sanayi potansiyeli ile tarım potansiyelinin eşgüdüm halinde gelişmesinin desteklenmesi kalkınma sürecinde önemli bir güç oluşturacaktır.

2. AMAÇ, HEDEF ve KAPSAM

2.1. Planın Amacı

Aydın-Muğla-Denizli Planlama Bölgesi 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı, 2025 yılını hedef alarak, Aydın, Muğla ve Denizli İlleri bütününde, sürdürülebilir, yaşanabilir bir çevre yaratılmasını; tarımsal, turistik ve tarihsel değerlerin korunmasını ve Türkiye'nin kalkınma politikaları kapsamında, sektörel gelişme hedeflerine uygun olarak belirlenen planlama ilkeleri doğrultusunda, planlı bir gelişme ve büyümeyi amaçlamaktadır.

2.2. Planın Hedefi

- Bölgede koruma-kullanma dengelerini kurmak,
- Bölgenin doğal, tarihsel, kültürel, sosyal ve ekonomik değerlerini geliştirerek ve katma değerlerini artırarak korumak,
- Koruma-kullanma ilkesi çerçevesinde mevcut potansiyellerin harekete geçirilmesini sağlamak,
- Bölge sınırları içinde gelişme potansiyelleri ve iç dinamikler çerçevesinde yerleşmeler arasında kademelenmeyi sağlamak,
- İllerdeki ve bölgedeki potansiyellerin değerlendirilmesi sonucu oluşacak katma değerlerin adil dağılımını desteklemek,
- Planlama Bölgesi'nde mevcut ve gelişmesi olası sektörlerde uzmanlaşacak merkezler oluşturmak,
- 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı'nın onaylanmasını takiben, tüm bölgede bu üst ölçekli plana uygun alt ölçekli planların yapılmasını sağlamaktır.

2.3. Planın Kapsamı

1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı Aydın, Muğla ve Denizli İlleri'nin bütününe kapsayan plan onama sınırları içinde; planın amacına yönelik planlama ilke ve hedeflerini, planlama ana kararlarını, gelişme önerilerini ve sorunlara müdahale stratejilerini kapsamaktadır.

3. PLANLAMA YAKLAŞIMININ ANA HATLARI

3.1. GENEL YAKLAŞIM

Aydın-Muğla-Denizli Planlama Bölgesi 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı'nın genel yaklaşımı beş temel kavram üzerine kurulmuştur: **Bütünlük, Koruma, Gelişme, Planlama ve Katılım**.

Havza ölçeğinde *bütünlük kavramı*, Türkiye'de planlama gündemine 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planları ile girmiştir. Bu yaklaşımla, havza bazında oluşturulan planlama bölgeleri ile sürdürülebilir kalkınmanın ekonomik kararlarla ekolojik kararların bir arada düşünülmesine olanak verecek fiziksel planlarla desteklenmesi ilkesi benimsenmiştir. *Koruma*, uzun süredir gündemde olan bir kavramdır; ancak bu kavram da ilk kez 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planlarında, tek tek koruma anlayışından farklı olarak, korunacak bir alanın veya bölgenin çevresel değerlerle etkileşiminin irdelendiği bir anlayışla ele alınmıştır. *Gelişme*, uzun yıllardır ekonomi kavramı ile ilişkilendirilmiş ve tek yönlü olarak değerlendirilmiş bir kavramdır. 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planlarında gelişmenin ekonomik boyutunun yanı sıra sosyal ve mekansal boyutu da dikkate alınmıştır. *Planlama* mekansal kararların sektörel kararlarla örtüşmesini sağlayan bir anlayışla yapılmıştır. *Katılım* planlamanın temel prensiplerinden biridir. Bu kavram, planlama çalışmalarında uygulanabilirlik açısından kilit yaklaşım olmuş ve bu plan çalışması sırasında, hem Planlama Bölgesi bütününde yürütülen arazi çalışmaları, hem de Aydın, Muğla ve Denizli İl Merkezleri'nde yapılan katılım ve bilgilendirme toplantıları ile plan kararlarının etkileyeceği tüm sosyal aktörlerin planlama sürecine katılımı sağlanmıştır.

Bu çerçevede, Aydın-Muğla-Denizli Planlama Bölgesi 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı'ndaki genel yaklaşımlar şu şekilde özetlenebilir:

- Aydın, Muğla ve Denizli İlleri'ni kapsayan Planlama Bölgesi havza ölçeğinde bir bütün olarak irdelenip, değerlendirilmiştir.
- Ekonomik kalkınma, sosyo-kültürel kalkınma, gelişmişlik düzeyi ve koruma-kullanma dengesinin sağlanmasının kalkınmada bir bütün olduğu ilkesi benimsenmiştir.
- Çevrenin sürdürülebilirliğine yönelik olarak, ekolojik öneme sahip hassas alanlar, özel çevre koruma bölgeleri, milli parklar, tabiat parkları, tabiatı koruma alanları, yaban hayatı geliştirme sahaları, doğal yaşam alanları ve önemli doğa alanları, koruma-kullanma dengesi çerçevesinde sürdürülerek korunacak alanlar olarak kabul edilmiştir.
- Kültürel ve doğal mirasın gelecek kuşaklara aktarılmasını sağlamak üzere, arkeolojik, kentsel ve doğal sit alanları, ilgili mevzuat çerçevesinde korunacak alanlar olarak kabul edilmiştir.
- Kalkınma sürecinde büyük öneme sahip olan tarım arazilerinin sürdürülebilirliğini sağlamak amacıyla, ilgili kanun ve yönetmelikler çerçevesinde değerlendirilmesi ve korunması ilkesi benimsenmiştir.

- Su havzaları koruma kuşakları mutlak korunacak alanlar olarak kabul edilmiştir.
- Özel çevre koruma bölgeleri, kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri ve turizm merkezleri gibi özel kanunlara tabi alanlarda bu planla yeni kullanım kararı getirilmemiş olup, bu alanlarda, kırsal yerleşme alanları dışında diğer mevcut arazi kullanımı gösterilmiş ve bu bölgeler için resmi kurumlarca verilmiş olan, bu plana altlık teşkil eden kurum görüşleri, ulusal mevzuat ve taraf olduğumuz uluslararası sözleşmeler ile koruma altına alınarak koruma statüsü kazandırılmış alanlar, ekolojik değeri olan hassas alanlar, orman alanları ve tarım alanları işlenmiştir. Bununla birlikte, bölgesel bütünlük ve sürdürülebilir kalkınma amacı ile bu alanlarda yetkili kurum ve kuruluşlarca yapılacak planlama çalışmalarının, ilgili özel kanun hükümleri saklı kalmak kaydıyla, 1/100.000 ölçekli çevre planının ilke ve stratejileri ile nüfus kabulleri doğrultusunda yapılması önem taşımaktadır.
- Mevcut 1/5.000 ölçekli nazım ve 1/1.000 ölçekli uygulama imar planları sınırları içinde, planlamada eşik oluşturan kullanımlar, tarım, orman, jeolojik sakıncalı alanlar vb. alanlar korunmuştur.
- Planlamada verilecek mekansal kararların, ekonomik sektörler ve sektörler arasındaki eşgüdüm ya da koordinasyona bağlı olarak üretilmesi gerekliliği kabul edilmiştir.
- Mekansal planlama kararlarının, istihdam alternatiflerinin yaratılması amacıyla, potansiyel sunan öz kaynaklar doğrultusunda üretilmesi ilkesi benimsenmiştir.
- Sürdürülebilir ekonomik kalkınmada tarım sektörünün tartışmasız rol oynadığı kabulü ile tarım ve tarıma dayalı sanayinin eşgüdüm halinde desteklenmesi gerekliliği kabul edilmiştir.
- Turizm sektörünün yarattığı katma değerinin adil paylaşımını desteklemek amacıyla, potansiyel sunan tüm yerleşmelerde bu sektörün desteklenmesi yönünde kararlar üretilmiştir. Bu kapsamda, Planlama Bölgesi'nde önemli bir yer tutan deniz ve yat turizmi potansiyelinin desteklenmesine yönelik olarak mevcut yapılaşmalar ve onaylı imar planları ile açılmış alanlar dışında, kıyıların korunmasına yönelik bir yaklaşım izlenmiştir.
- Finans kaynaklarının israfını önlemek amacıyla özellikle sanayi yatırımları için belirli çekim merkezleri oluşturulmuştur.
- Katılımcı planlama yaklaşımı benimsenmiş; planlamanın her aşamasında plan yapılan illerdeki tüm sosyal paydaşların plan kararlarına katılımı sağlanmıştır.
- 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planının hazırlanması sırasında yapılan araştırmalar, mevcut imar planlarında, projeksiyonlarla belirlenen nüfus eşiklerinin aşıldığını göstermiştir. Pek çok imar planında ihtiyacın çok üstünde bir nüfusa yetecek alanlar imara açılmıştır. Bu bağlamda, bu planın nüfus kabulleri doğrultusunda imar planlarındaki yoğunluk dağılımlarının yeniden düzenlenmesi yaklaşımı benimsenmiştir.

3.2. YASAL ve DOĞAL EŞİKLER

Planlama Bölgesi'nde, su havzaları, barajlar, baraj koruma kuşakları; akarsular, göller, göletler ve lagünler; tarım arazileri; orman alanları; eğimli araziler ve heyelan alanları; doğal yaşam ya da önemli doğa alanları; kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri, turizm merkezleri, milli parklar, tabiat parkları, tabiatı koruma alanları ile yaban hayatı geliştirme sahaları gibi özel statülü alanlar, planlamada rol oynayan eşikler olmuştur.

3.3. PLANLAMA VİZYONU

Plan kararlarına baz oluşturacak senaryoların geliştirilmesi ve buna bağlı olarak il, ilçe ve beldeler özelinde vizyon tespitleri tüm yerleşmelerin bugünkü kimlikleri ve potansiyelleri dikkate alınarak saptanmıştır. Başka bir deyişle, uluslararası literatürde SWOT Analizi olarak adlandırılan, “güçlü ve zayıf yönler ile fırsatlar ve tehditler (GZFT)” analizi dikkate alınarak, illerin 2025 yılında kazanacakları kimlikleri tespit edilmiştir. Mekansal planlama kararları bu kimlikler baz alınarak üretilmiştir.

Planın hedef yılı 2025 olarak kabul edilmiştir. Planlama Bölgesi'nde yer alan tüm yerleşimler için, üç farklı yöntemin kullanıldığı nüfus projeksiyonları yapılmıştır. Bu yöntemler; En Küçük Kareler Yöntemi, Bileşik Faiz Yöntemi ve Üssel Artış Yöntem'dir.

Yerleşimlerin hedef yılı nüfus kabulleri, nüfus projeksiyonlarının ortalamaları, onaylı imar planlarının nüfus taşıma kapasiteleri ile bu plan kapsamında yerleşimler için belirlenen kimlikler ve bu doğrultuda yerleşimlere yüklenen fonksiyonlar dikkate alınarak saptanmıştır.

Planlama Bölgesi'ndeki kentsel nüfuslar, il, ilçe ve belde merkezleri nüfuslarından oluşmaktadır. Bu nüfusların kabulünde, onaylı imar planlarının nüfus taşıma kapasiteleri, yaz nüfusu ve turizm tesislerinin kapasiteleri birlikte değerlendirilmiştir.

Bu planda kentsel nüfus içinde değerlendirilen belde nüfusları, Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından kırsal nüfus içinde hesaplanmaktadır. TÜİK istatistiklerindeki kentsel-kırsal nüfus dengesi ile bu plandaki kentsel-kırsal nüfus dengeleri arasındaki fark bu sebepten dolayı oluşmaktadır.

Aydın-Muğla-Denizli Planlama Bölgesi 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı, Planlama Bölgesi'ndeki illerin 2000 yılı toplam nüfusları ile planın hedef yılı olarak kabul edilen 2025'de oluşması beklenen nüfuslar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

İLLER	TOPLAM NÜFUS (kentsel+kırsal)	
	2000	2025
AYDIN	950.757	2.395.075
MUĞLA	715.328	1.936.495
DENİZLİ	850.029	2.463.185
PLANLAMA BÖLGESİ TOPLAMI	2.516.114	6.794.755

2025 HEDEF YILI NÜFUSLARI			
İLLER	KENTSEL	KIRSAL	TOPLAM
AYDIN	2.135.750	259.325	2.395.075
MUĞLA	1.668.000	268.495	1.936.495
DENİZLİ	2.289.750	173.435	2.463.185
PLANLAMA BÖLGESİ TOPLAMI	6.093.500	701.255	6.794.755

3.3.1. AYDIN

Büyük Menderes Havzası'nda yer alan Aydın İli, Büyük Menderes Ovası'nda kurulmuştur. Önemli ölçüde verimli tarım topraklarına sahip olan Aydın, ekonomik açıdan tarım sektörünün gelişmiş olduğu iller arasında yer almaktadır. Bu durum, Aydın İli'nin kalkınma sürecindeki en önemli avantajı olarak görülmektedir. Ayrıca, deniz, termal ve kültür turizmi potansiyeli de Aydın İli'nin diğer güçlü yönleridir. Aydın İli, aynı zamanda, madenler, jeotermal kaynaklar ve doğal su kaynakları bakımından zengin bir bölgede yer almaktadır. Bu potansiyellerin, tarım ve turizm sektörlerinin desteklenmesine yönelik değerlendirilmesi ilin ekonomik gelişiminde diğer güçlü yönler olarak görülmektedir. İldeki mekansal planlama kararları bu girdiler doğrultusunda üretilmiştir.

Aydın'ın, 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı döneminde, tarım topraklarının korunduğu ve tarım sektörünün tarımsal sanayi ile eşgüdüm halinde geliştiği bir il olarak kalkınması desteklenmektedir. Aydın, 1970'lerden sonra, Türkiye'de yaşanan hızlı ve kontrolsüz kentleşme-sanayileşme dalgasından büyük oranda etkilenmeden gelişme göstermiş bir il olmakla birlikte; son yıllarda gelişen sanayi, turizm ve kentleşme ildeki nitelikli ve verimli tarım topraklarını tehdit edecek boyuta gelmiştir.⁴ Plan döneminde, kalkınmada kilit rol oynayacağı kabul edilen tarım sektörü önündeki bu tehdidin kaldırılması hedeflenmektedir.

Aydın'da, Aydın-Denizli Karayolu aksı üzerinde bulunan Germencik, İncirliova, Merkez, Köşk, Sultanhisar, Nazilli, Kuyucak ve Buharkent İlçeleri'nin bu aks boyunca, birbirleri ile etkileşim halinde, lineer bir gelişme göstermesi beklenmektedir. Bu güzergahta, Aydın Merkez ve Nazilli İlçeleri kentsel çekim merkezleri olarak ön plana çıkacaktır. İlin, batısında ise Kuşadası, Söke ve Didim İlçeleri arasında Söke merkezli etkileşim ve gelişme eğilimi söz konusu olacaktır. Bunun dışında, ilin güney kesimindeki dağlık alanlarda kalan Bozdoğan ve Karacasu İlçeleri'nin kendi etrafında bir gelişim gösterecekleri öngörülmektedir; Koçarlı'nın merkeze yakınlığı nedeni ile merkezle ilişkili olarak; Yenipazar'ın karayolu üzerindeki yerleşmeler ile etkileşim halinde; Karpuzlu ve Çine'nin ise Çine çekim merkezi olmak üzere kendi içinde gelişme göstermeleri beklenmektedir. Çine İlçesi ise yine Aydın İl Merkezi ile etkileşim halinde gelişecektir.

Aydın İli'nde, Merkez, Nazilli, Germencik, Söke, Çine ve Bozdoğan İlçeleri tarımsal sanayi gelişim odakları olarak belirlenmiştir. Kuşadası ve Didim İlçeleri deniz ve kültür turizmi; Karacasu ve Sultanhisar İlçeleri kültür turizmi; Buharkent İlçesi ise termal turizm açısından ildeki odak noktaları olacaktır. İncirliova, Karpuzlu, Koçarlı, Köşk, Kuyucak ve Yenipazar, öncelikle, tarım sektörü odaklı gelişmesi öngörülen ilçelerdir.

İl bütününde, 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen kentsel nüfus 2.135.750 kişi; kırsal nüfus 259.325 kişi olup, toplam nüfus 2.395.075 kişidir.

⁴ Aydın İl Çevre Durum Raporu – 2005.

3.3.1.1. MERKEZ İLÇE

Aydın Merkez İlçe ya da İl Merkezi, Büyük Menderes Ovası'nın suladığı verimli tarım toprakları üzerinde kurulmuştur. İzmir-Aydın-Denizli Karayolu güzergahında yer alan İl Merkezi, karayolu ve demiryolu ulaşımı açısından kolay ulaşılabilir bir noktada bulunmaktadır. İl Merkezi'ne Çıldır Havaalanı ile havayolu ulaşım potansiyeli de bulunmakla birlikte, bu havaalanı günümüzde sivil yolcu taşımacılığına kapalıdır.

Aydın İl Merkezi hizmetler ve birbiriyle eşgüdüm oluşturan tarım ve tarıma dayalı sanayinin ön planda olduğu bir kent kimliğine sahiptir. İlin ihracat yapısını salamura zeytin, konserve, işlenmiş incir gibi tarımsal ürünler, tarım ve zeytinyağı makineleri, pamuklu dokuma, otomotiv yan sanayi ürünleri ve beyaz eşya ürünleri oluşturmaktadır. Bu ürünler dünyanın bir çok ülkesine ihraç edilmektedir.

Merkez İlçe'de biri İl Merkezi diğeri Umurlu Beldesi'nde olmak üzere iki organize sanayi bölgesi bulunmaktadır. Organize sanayi bölgelerinde il için öngörülen vizyon doğrultusunda tarımsal sanayi tesislerinin desteklenmesi uygun görülmektedir. Bu dengenin kurulması Merkez İlçe ekonomisi için büyük önem taşımaktadır.

Aydın Merkez İlçe, İl Merkezi'nde yer alan Tralleis Antik Kenti ile önemli bir kültür turizmi potansiyeline sahiptir. İlin kuzeyinde, jeotermal potansiyellerin değerlendirilmesi amacı ile ilan edilmiş "Tralleis Termal Turizm Merkezi" bulunmaktadır. Turizm merkezinin değerlendirilmesi ile plan döneminde turizm sektörünün il ekonomisindeki payı artış gösterecektir. Bu doğrultuda, İl Merkezi'nde turizm tesis alanları planlanmıştır.

Jeotermal kaynaklar açısından zengin bir bölgede yer alan Aydın İli'nde, bu kaynakların katma değer yaratacak şekilde değerlendirilmesine yönelik olarak, termal kaynak tespiti yapılan alanlar çevresinde, bu kaynakları kullanacak olan tarım (organize sera) ve turizm sektörüne yönelik yatırımların desteklenmesi önerilmektedir.

Aydın İl Merkezi'nde, Merkez ile Çeştepe, Ovaeymir ve Tepecik Beldeleri'nin mekansal gelişimi bütünleşme eğilimi göstermektedir. Plan döneminde, İl Merkezi bu beldeler ile tamamen bütünleşmiş bir mekansal yapıya sahip olacaktır. Bu mekansal yapı içinde, üretim faaliyetlerini desteklemek amacıyla sanayi, organize tarım ve konut dışı kentsel çalışma alanları önerilmiştir. Bu kullanımların yanı sıra, İl Merkezi'nde, kentsel hizmet sunumlarını arttıracak teknopark ile büyük kentsel yeşil ve temalı park alanları planlanmıştır. Bunlara ilaveten, İl Merkezi'nde planlanan hafif raylı toplu taşıma güzergahı da plana işlenmiştir.

İl Merkezi (Çeştepe, Tepecik ve Ovaeymir Beldeleri dahil) kentsel nüfusu 410.000 kişi olarak kabul edilmiştir. İl Merkezi ve diğer beldelerin mevcut imar planı kapasitelerinin 2025 yılında oluşması beklenen nüfusa yeterli olmadığı merkez ilçede, kentsel gelişme alanları önerilmiştir.

Merkez İlçe bütününde, 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025’de oluşması öngörülen nüfuslar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

İLÇE ADI	KENTSEL NÜFUS	KIRSAL NÜFUS	TOPLAM NÜFUS
MERKEZ İLÇE	440.000	35.980	475.980

3.3.1.1.a. Umurlu

Umurlu Beldesi İl Merkezi’nin doğusunda yer almaktadır. Belde mevcut organize sanayi bölgesi ile küçük bir sanayi yerleşmesi niteliğindedir. Yerleşimin mevcut karakterinin plan döneminde de devam edeceği öngörülmekle birlikte, sulama alanları ile çevrili beldede tarım sektörü gelişiminin de yönlendirilmesi amacıyla tarıma dayalı sanayinin desteklenmesi önerilmektedir.

Umurlu Beldesi’nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025’de oluşması öngörülen nüfus 25.000 kişi olarak kabul edilmiştir. Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu beldede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.1.1.b. Çeştepe

Çeştepe Beldesi’nin 2025 yılı kentsel gelişimi İl Merkezi ile birlikte gerçekleşecektir. Buna bağlı olarak, belde sanayi ve hizmetler sektörünün ön planda olacağı bir kentsel gelişme gösterecektir.

3.3.1.1.c. Tepecik

Tepecik Beldesi’nin 2025 yılı kentsel gelişimi İl Merkezi ile birlikte gerçekleşecektir. Buna bağlı olarak, belde sanayi ve hizmetler sektörünün ön planda olacağı bir kentsel gelişme gösterecektir.

3.3.1.1.d. Ovaeymir

Ovaeymir Beldesi’nin 2025 yılı kentsel gelişimi İl Merkezi ile birlikte gerçekleşecektir. Buna bağlı olarak, belde sanayi ve hizmetler sektörünün ön planda olacağı bir kentsel gelişme gösterecektir.

3.3.1.1.e. Dalama

Dalama Beldesi verimli tarım toprakları ile çevrili, tarım sektörü kimliği ön planda olan bir yerleşimdir. İl genelinde tarım ve tarımsal sanayinin desteklenmesi kararına uygun olarak belde gelişiminin tarım sektörüne dayalı olarak devam etmesi önerilmektedir. Bu doğrultuda, beldede bir organize tarım alanı önerilmiştir. Dalama Beldesi’nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025’de oluşması öngörülen nüfus 5.000 kişi olarak kabul edilmiştir. Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu beldede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.1.2. BOZDOĞAN

Bozdoğan, Aydın İli'nin güneyindeki dağlık kesimlerinde yer almaktadır. Sulama alanları ve verimli tarım arazileri ile çevrili Bozdoğan'da en önemli bitkisel ürünler tütün, nar ve cevizdir. Ayrıca ilçe etrafında yeni zeytin plantasyonlarına elverişli alanlar bulunmaktadır. Bozdoğan'da Madran Memba Suyu kaynağı ve dolun tesisleri de yer almaktadır.

Bozdoğan İlçesi, aynı zamanda Koyuncular Köyü'ndeki Neopolis ve Haydere Köyü yakınlarındaki Piginda Antik Kentleri ile kültür turizmi potansiyeline sahiptir. Bu kültürel zenginlikler, katma değer yaratmaları amacıyla, Planlama Bölgesi'nde önerilen kültürel tur güzergahları kapsamına alınmıştır.

Bozdoğan İlçesi, plan döneminde çevre belde ve köy yerleşmeleri için bir çekim merkezi olacaktır. Bu amaçla, ilçede bölgedeki tarım ürünlerinin işlenmesi ve depolanmasına yönelik sanayi tesisleri ve konut dışı kentsel çalışma alanları önerilmiştir.

Bozdoğan İlçe Merkezi kentsel nüfusu 17.500 kişi olarak kabul edilmiştir. Bozdoğan İlçe Merkezi mevcut imar planı kapasitesinin 2025 yılında oluşması beklenen nüfus için yeterli olduğu hesaplanarak, imar planı sınırları dışında yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

Bozdoğan İlçesi bütününde çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfuslar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

İLÇE ADI	KENTSEL NÜFUS	KIRSAL NÜFUS	TOPLAM NÜFUS
BOZDOĞAN	22.500	20.225	42.725

3.3.1.2.a. Yazıkent

Yazıkent Beldesi, tarımsal üretim kimliğine sahip küçük bir yerleşmedir. Beldenin, plan döneminde de bu kimliği ile gelişmeye devam etmesi desteklenmektedir.

Yazıkent Beldesi'nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfus 5.000 kişi olarak kabul edilmiştir.

3.3.1.3. BUHARKENT

Buharkent, Aydın İli'nin Büyük Menderes Ovası'nda yer alan ilçelerinden biridir. Denizli İl sınırındaki ilçe, zengin jeotermal kaynaklarının bulunduğu bir bölgede yer almaktadır. İlçe topraklarının büyük bir bölümü, jeotermal kaynakların değerlendirilmesi amacıyla ilan edilen "Aydın-Buharkent Termal Turizm Merkezi" içinde kalmaktadır. Buharkent İlçesi'nin, İlçe Merkezi'nin yerleşik dokusunun yer aldığı küçük bir kısım dışında, büyük kısmı bu turizm merkezi sınırları içinde kalmaktadır. Özel kanunlara tabi alanlarda, bu planla yeni kullanım kararı getirilmemiş olup, bu alanlarda, kırsal yerleşme alanları dışında diğer mevcut arazi kullanımı gösterilmiş ve bu bölgeler için resmi kurumlarca verilmiş olan, bu plana altlık teşkil eden kurum görüşleri, ulusal mevzuat ve taraf olduğumuz uluslararası sözleşmeler ile koruma altına alınarak koruma statüsü kazandırılmış alanlar, ekolojik değeri olan hassas alanlar, orman alanları ve tarım alanları işlenmiştir. Bununla birlikte, bölgesel bütünlük ve sürdürülebilir kalkınma amacı ile bu alanlarda yetkili kurum ve kuruluşlarca yapılacak planlama çalışmalarının, ilgili özel kanun hükümleri saklı kalmak kaydıyla, 1/100.000 ölçekli çevre planının ilke ve stratejileri ve nüfus kabulleri doğrultusunda yapılması önem taşımaktadır.

Buharkent İlçesi, 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planında termal turizm gelişiminin öncelikle desteklenmesi önerilen bir yerleşim olarak belirlenmiştir.

Buharkent'te, Denizli İl Merkezi'ne yakınlığı nedeniyle Denizli'deki bazı firmalara fason üretim yapan küçük işletmeler bulunmaktadır. Ayrıca, ilçe merkezinin batısında yer seçimi tamamlanmış bir organize sanayi bölgesi yer almaktadır. Bu organize sanayi bölgesinde tarım sektörü gelişimine katkı sağlamak üzere tarımsal sanayi tesislerinin yer alması desteklenmektedir.

Buharkent İlçe Merkezi kentsel nüfusu 17.500 kişi olarak kabul edilmiştir.

Buharkent İlçesi bütününde çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfuslar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

İLÇE ADI	KENTSEL NÜFUS	KIRSAL NÜFUS	TOPLAM NÜFUS
BUHARKENT	17.500	6.100	23.600

3.3.1.4. ÇİNE

Çine Aydın İli'nde tarım ve sanayi sektörünün birlikte gelişme gösterdiği ilçelerden biridir. Bulunduğu konum nedeniyle çevre yerleşmeler için kentsel bir merkez niteliği taşımaktadır. İlçede, pamuk, tütün, zeytin ve yer fıstığı gibi geleneksel ürünlerin yanı sıra son yıllarda meyve, sebze üretiminde ve seracılıkta önemli bir gelişme söz konusudur. Hayvancılıkta özellikle süt inekçiliği ve besicilik yapılmaktadır. Çine aynı zamanda il genelinde en fazla balmumunun üretildiği ilçedir. Maden kaynakları bakımından da zengin bir bölgede yer almaktadır. Küçük ve orta ölçekte pek çok sanayi tesisi ile küçük sanat ünitelerinin yer aldığı ilçede bir organize sanayi bölgesi yer seçimi yapılmıştır.

1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı ana kararlarına göre Çine, tarımsal ürünlerin depolanacağı ve işleneceği bir merkez olarak belirlenmiştir. Tarımsal üretim kapasitesi yüksek olan ilçede, tarım sektörünün sanayi sektörü ile eşgüdüm halinde gelişmesi önerilmektedir. Bu doğrultuda yer seçimi yapılmış organize sanayi bölgesinde tarımsal sanayi tesislerinin yer alması desteklenmelidir. Buna ilaveten, üretim kapasitesinin artırılması amacıyla ilçede, organize sanayi bölgesi civarında depolama ve organize tarım alanları önerilmiştir. İlçe merkezinde ise konut dışı kentsel çalışma alanları planlanmıştır. İlçe Merkezi'nin kuzeyinde, Kırkışık Köyü istikametinde ise yer seçimi yapılmış bir düzenli katı atık depolama tesisi plana işlenmiştir.

Aydın İl Merkezi ile Güllük Limanı arasındaki öneri demiryolu güzergahının Çine'den geçmesi ilçedeki üretim kapasitesi ve ekonomik kalkınmada önemli rol oynayacak bir faktör olacaktır.

Çine, üniversite kampus alanı da planlamış bir ilçe olup bu kullanım kentsel gelişime ivme kazandıracaktır.

Çine İlçe Merkezi kentsel nüfusu 40.000 kişi olarak kabul edilmiştir. Çine İlçe Merkezi mevcut imar planı kapasitesi 2025 yılında oluşması beklenen nüfus için yeterli olmadığından, ilçe merkezinde yeni kentsel gelişme alanları önerilmiştir.

Çine İlçesi bütününde çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfuslar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

İLÇE ADI	KENTSEL NÜFUS	KIRSAL NÜFUS	TOPLAM NÜFUS
ÇİNE	47.000	27.675	74.675

3.3.1.4.a. Akçaova

Akçaova Beldesi tarım sektörü kimliğinin ön planda olduğu bir yerleşimdir. Plan döneminde de bu karakteri ile gelişmeye devam etmesi desteklenmektedir. Bu doğrultuda, beldede bir organize tarım alanı önerilmiştir.

Akçaova Beldesi'nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfus 7.000 kişi olarak kabul edilmiştir. Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu beldede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.1.5. DİDİM

Didim İlçesi'nin büyük bir bölümü "kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgesi" olarak ilan edilmiştir. Özel kanunlara tabi alanlarda, bu planla yeni kullanım kararı getirilmemiş olup, bu alanlarda, kırsal yerleşme alanları dışında diğer mevcut arazi kullanımı gösterilmiş ve bu bölgeler için resmi kurumlarca verilmiş olan, bu plana altlık teşkil eden kurum görüşleri, ulusal mevzuat ve taraf olduğumuz uluslararası sözleşmeler ile koruma altına alınarak koruma statüsü kazandırılmış alanlar, ekolojik değeri olan hassas alanlar, orman alanları ve tarım alanları işlenmiştir. Bununla birlikte, Didim İlçesi de, planlamada bütünlük açısından, diğer yerleşmeler gibi araştırmalara katılmıştır. Bölgesel bütünlük ve sürdürülebilir kalkınma amacı ile bu alanlarda yetkili kurum ve kuruluşlarca yapılacak planlama çalışmalarının, ilgili özel kanun hükümleri saklı kalmak kaydıyla, 1/100.000 ölçekli çevre planının ilke ve stratejileri ve nüfus kabulleri doğrultusunda yapılması önem taşımaktadır. Didim İlçesi'nde, özel kanunlara tabi bu alanlar dışında, nazım ve uygulama planlarının yapımında bu planın ilke ve stratejilerine uyulacaktır.

Didim, Aydın İli'ndeki en önemli turistik merkezlerden birisidir. Uluslararası kültür turizmi odak noktalarından Apollon Tapınağı ile Miletos Antik Kenti Didim'de bulunmaktadır. İlçe aynı zamanda hem yerli hem de yabancı turistler tarafından ilgi gören bir deniz turizmi merkezidir. Plan döneminde de bir kültür ve deniz turizmi odağı olarak gelişmeye devam edecektir.

Didim İlçesi, Batıköy ve Akköy'ü içine alan Büyük Menderes Deltası Önemli Kuş Alanları, Bafa Gölü Önemli Kuş Alanları ve Batı Menteşe Dağları Önemli Bitki Alanları ile ekolojik açıdan hassas önemli doğa alanlarının yer aldığı bir bölgede kalmaktadır. Ekolojik açıdan hassas olan bu bölgelerde korunma-kullanma dengesinin, Didim'de gelişmeye devam edecek olan turizm sektörü ile eşgüdüm halinde olacak şekilde sağlanması gerekmektedir.

Didim İlçe Merkezi kentsel nüfusu 280.000 kişi olarak kabul edilmiştir.

Didim İlçesi bütününde çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfuslar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

İLÇE ADI	KENTSEL NÜFUS	KIRSAL NÜFUS	TOPLAM NÜFUS
DİDİM	373.000	9.560	382.560

3.3.1.5.a. Akbük

Akbük Beldesi'nin büyük bir bölümü turizm merkezi statüsüne sahiptir. Özel kanunlara tabi alanlarda, bu planla yeni kullanım kararı getirilmemiş olup, bu alanlarda, kırsal yerleşme alanları dışında diğer mevcut arazi kullanımı gösterilmiş ve bu bölgeler için resmi kurumlarca verilmiş olan, bu plana altlık teşkil eden kurum görüşleri, ulusal mevzuat ve taraf olduğumuz uluslararası sözleşmeler ile koruma altına alınarak koruma statüsü kazandırılmış alanlar, ekolojik değeri olan hassas alanlar, orman alanları ve tarım alanları işlenmiştir. Bununla birlikte, Akbük Beldesi de, planlamada bütünlük açısından, diğer beldeler gibi araştırmalara

dahil edilmiştir. Bölgesel bütünlük ve sürdürülebilir kalkınma amacı ile bu alanlarda yetkili kurum ve kuruluşlarca yapılacak planlama çalışmalarının, ilgili özel kanun hükümleri saklı kalmak kaydıyla, 1/100.000 ölçekli çevre planının ilke ve stratejileri ve nüfus kabulleri doğrultusunda yapılması önem taşımaktadır.

Akbük Didim İlçesi'nin ikinci konut gelişimi ile ön plana çıkan bir beldesidir. Plan döneminde de bu kimliği ile gelişmeye devam edecektir. Akbük Beldesi'nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfus 75.000 kişi olarak kabul edilmiştir.

3.3.1.5.b. Akyeniköy

Akyeniköy Didim İlçesi'nin kuzeyinde yer alan kırsal nitelikli bir beldedir. Bafa Gölü ve Büyük Menderes Deltası arasında yer alan yerleşim ekolojik açıdan hassas bir noktada bulunmaktadır. Assesos Antik Kenti beldeye yer almaktadır. Akyeniköy Beldesi tarım arazileri ile çevrilidir. Bu nedenle, beldenin plan döneminde tarım sektörünün ön planda olduğu bir kimlikle gelişmesi desteklenirken; turizm potansiyelinin de değerlendirilmesi önerilmektedir.

Akyeniköy Beldesi'nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfus 18.000 kişi olarak kabul edilmiştir. Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olmadığı beldeye yeni kentsel gelişme alanları önerilmiştir.

3.3.1.6. GERMENCİK

Germencik Büyük Menderes Ovası'nın verimli arazileri üzerinde yer alan bir yerleşimdir. İlçede tarım sektörü oldukça gelişmiştir. İncir, zeytin ve pamuk yetiştiriciliği ile seracılık ve besicilik yaygın olarak yapılmaktadır. Tarımsal ürün verimliliğine paralel olarak ilçede bu ürünlerin işlenmesine yönelik sanayi tesisleri başta olmak üzere farklı faaliyet kollarında sanayi tesisleri yer almaktadır. İlçeye bağlı Ortaklar Beldesi'nde bir organize sanayi bölgesi bulunmaktadır. Germencik, aynı zamanda jeotermal kaynaklar açısından zengin bir bölgede yer almaktadır.

Germencik, 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı ana kararlarında tarımsal sanayi öncelikli olmak üzere, termal turizm potansiyelinin de desteklenmesi hedeflenen bir ilçe olarak belirlenmiştir. İlçede tarımsal sanayinin desteklenmesi amacıyla Hıdırbeyli Belediyesi sınırları içinde sanayi tesis alanı planlanmıştır. Termal turizmin desteklenmesi amacıyla jeotermal kaynakların bulunduğu Ömerbeyli Köyü'nde turizm tesis alanı önerilmiştir. Ayrıca, yine aynı amaçla çevre köylerde de pansiyonculuğun desteklenmesi uygun görülmektedir.

Germencik İlçe Merkezi kentsel nüfusu 30.000 kişi olarak kabul edilmiştir. Germencik İlçe Merkezi mevcut imar planı kapasitesinin 2025 yılında oluşması beklenen nüfus için yeterli olduğu hesaplanarak, imar planı sınırları dışında yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

Germencik İlçesi bütününde çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfuslar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

İLÇE ADI	KENTSEL NÜFUS	KIRSAL NÜFUS	TOPLAM NÜFUS
GERMENCİK	60.000	16.680	76.680

3.3.1.6.a. Hıdırbeyli

Hıdırbeyli, özel mahsul alanları ile çevrelenmiş, tarım sektörü kimliği ön planda olan kırsal bir yerleşimdir. Plan döneminde de beldenin bu karakterini koruyarak gelişmesi önerilmektedir. Germencik İlçe Merkezi'ne çok yakın olan ve mevcut imar planı gelişme alanları ile ilçe merkezine bitişik olan beldede, ilçe geneline hizmet verecek tarımsal sanayi tesisleri planlanmıştır.

Hıdırbeyli Beldesi'nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfus 5.000 kişi olarak kabul edilmiştir. Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu beldede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.1.6.b. Mursallı

Mursallı Beldesi özel mahsul ve sulama alanları ile çevrili kırsal nitelikli bir beldedir. Beldenin plan döneminde bu kimliğini koruyarak gelişmesi desteklenmektedir.

Mursallı Beldesi'nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfus 3.000 kişi olarak kabul edilmiştir. Beldede, verimli tarım topraklarının korunması amacıyla mevcut yerleşik alan dışında kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.1.6.c. Ortaklar

Ortaklar Beldesi, Aydın İli'nde organize sanayi bölgesi bulunan yerleşimlerden biridir. Bu nedenle, belde plan ana kararlarında tarımsal sanayi ve depolama odak noktalarından biri olarak belirlenmiştir. Bu doğrultuda, organize sanayi bölgesinin bulunduğu bölgede depolama, büyük alan gerektiren kamu kuruluş alanı ve konut dışı kentsel çalışma alanları önerilmiştir.

Ortaklar Beldesi, aynı zamanda, termal turizm potansiyeline sahiptir. Beldenin plan döneminde bu potansiyellerin birlikte gelişme göstereceği bir kimliğe sahip olacağı öngörülmektedir.

Ortaklar Beldesi'nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfus 22.000 kişi olarak kabul edilmiştir. Tarım topraklarının korunması amacıyla, mevcut oluşum dışında yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.1.7. İNCİRLİOVA

İncirliova, Büyük Menderes Ovası'nın verimli arazileri üzerinde kurulmuş, sulama alanları ile çevrili bir ilçedir. Çevre düzeni planı ana strateji kararlarında, Aydın İli'nin tarım sektörü kimliğinin desteklenmesi gereken ilçelerinden biri olarak belirlenmiştir. İlçe ekonomisi, tarım ve buna bağlı sanayi işletmelerine dayalıdır. İncir, pamuk ve zeytin, ova genelinde olduğu gibi ilçede de en önemli tarım ürünleridir. İlçede tarımsal üretimi desteklemek amacıyla, planlı olan sanayi ve konut dışı kentsel çalışma alanları korunmuştur. Bunun yanı sıra, ilçede planlı olan büyük kentsel yeşil alan da planda gösterilmiştir.

İncirliova İlçe Merkezi kentsel nüfusu 30.000 kişi olarak kabul edilmiştir. İncirliova mevcut imar planı kapasitesinin 2025 yılında oluşması beklenen nüfus için yeterli olduğu hesaplanarak, imar planı sınırları dışında yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

İncirliova İlçesi bütününde çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfuslar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

İLÇE ADI	KENTSEL NÜFUS	KIRSAL NÜFUS	TOPLAM NÜFUS
İNCİRLİOVA	46.500	14.050	60.550

3.3.1.7.a. Acarlar

Acarlar Beldesi, 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı ana kararlarında, tarım sektörü potansiyelinin desteklenmesi gereken yerleşmelerden biri olarak belirlenmiştir. Belde sulama alanları ile çevrilidir.

Acarlar Beldesi'nde çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfus 16.500 kişi olarak kabul edilmiştir. Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu beldede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.1.8. KARACASU

Karacasu, Aydın İli'nin güneyindeki yüksek kesimlerinde, Dandalas Çayı Vadisi'nde yer alan bir ilçedir. İlçe genelinde elma başta olmak üzere, ceviz, zeytin ve üzüm gibi ürünler ile tütün yetişmektedir. Özel mahsul alanları ile çevrili olan ilçe merkezinde bölgede yetişen bitkisel ürünlerin işlenmesine yönelik küçük çaplı sanayi tesisleri bulunmaktadır. Karacasu, Türkiye'nin ve dünyanın sayılı müzelerinden ve ören yerlerinden biri olan Geyre Beldesi-Afrodidas Örenyeri ile kültür; Çamarası Köyü'nde bulunan, ancak henüz turizme açılmamış olan Sırtlanini Mağarası ve yaylalık alanlar ile doğa ve yayla turizmi potansiyeline sahiptir.

1/100.000 ölçekli çevre düzeni planında ilçedeki bu potansiyeller dikkate alınarak, Karacasu'nun öncelikle bir turizm odağı olarak da gelişmesi desteklenmektedir. Bu amaçla, Geyre Beldesi'nde turizm tesis alanı planlanmıştır. Geyre'de, Kahvederesi ve Tekke Yaylaları'nda pansiyonculuğunda desteklenmesi önerilmektedir.

İlçenin Ataköy, Yeniköy, Palamutçuk, Işıklar ve Dikmen Köyleri'nde, daha çok aile işletmeciliği şeklinde yapılmakta olan dokumacılığın desteklenmesi de ilçe ekonomisi açısından önemli görülmektedir.

Karacasu İlçe Merkezi kentsel nüfusu 15.000 kişi olarak kabul edilmiştir. Karacasu İlçe Merkezi mevcut imar planı kapasitesinin 2025 yılında oluşması beklenen nüfus için yeterli olduğu hesaplanarak, imar planı sınırları dışında yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

Karacasu İlçesi bütününde çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfuslar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

İLÇE ADI	KENTSEL NÜFUS	KIRSAL NÜFUS	TOPLAM NÜFUS
KARACASU	30.500	10.700	41.200

3.3.1.8.a. Ataeymir

Ataeymir tarım sektörü kimliği ön planda olan kırsal nitelikli bir yerleşimdir. Beldenin plan döneminde de tarım ve tarımsal üretime yönelik bir kimlikle gelişmesi desteklenmektedir. Bu amaçla beldede organize tarım ve konut dışı kentsel çalışma alanları planlanmıştır. Beldede, ayrıca, büyük kentsel yeşil alan önerilmiştir.

Ataeymir Beldesi'nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfus 4.000 kişi olarak kabul edilmiştir. Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu beldede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.1.8.b. Geyre

Kırsal nitelikli ve tarım sektörünün ön planda olduğu Geyre Beldesi, ayrıca dünyaca ünlü Afrodisas Örenyeri ile Aydın İli'ndeki önemli turizm odaklarından biridir. Plan döneminde beldenin öncelikle turizm potansiyelinin değerlendirildiği bir gelişim göstermesi desteklenmektedir. Bu amaçla, beldede turizm tesis alanları önerilirken, pansiyonculuğun da desteklenmesi önemli görülmektedir.

Geyre Beldesi'nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfus 7.500 kişi olarak kabul edilmiştir. Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu beldede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.1.8.c. Yenice

Yenice Beldesi, Karacasu İlçe Merkezi gibi özel mahsul alanları ile çevrili, kırsal nitelikli bir yerleşmedir. Plan döneminde de bu kimliğini koruması desteklenmektedir. Beldede tarımsal üretimin desteklenmesi amacıyla tarımsal sanayi ve konut dışı kentsel çalışma alanları planlanmıştır.

Yenice Beldesi'nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfus 4.000 kişi olarak kabul edilmiştir. Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olmadığı beldede yeni kentsel gelişme alanları önerilmiştir.

3.3.1.9. KARPUZLU

Çine Çayı'nda ayrılan Karpuz Çayı Vadisi'nde kurulmuş olan Karpuzlu İlçesi, özel mahsul ve sulama alanları ile çevrilidir. İlçe tarım sektörünün ön planda olduğu bir kimliğe sahiptir ve 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı döneminde de bu karakterini koruyarak gelişmesi desteklenmektedir. Yaylakavak Barajı'nın işletmeye açılmış olması ilçedeki tarımsal ürün verimliliği arttıracak önemli bir faktör olacaktır. Bu veriler dikkate alınarak, Karpuzlu İlçesi, Aydın İli'nde tarım sektörünün destekleneceği bir yerleşim olarak belirlenmiştir. İlçedeki tarımsal ürünlerin depolanması ve işlenmesinin Çine İlçesi'ndeki tesislerde yapılması önerilmektedir.

Alında Antik Kenti'nin de bulunduğu ilçede, bu potansiyelin katma değerini artıracak çalışmaların yapılması ve turizm sektörünün Karpuzlu ekonomisine katkıda bulunması sağlanmalıdır.

Karpuzlu İlçe Merkezi kentsel nüfusu 5.000 kişi olarak kabul edilmiştir. Karpuzlu İlçesi mevcut imar planı kapasitesinin 2025 yılında oluşması beklenen nüfus için yeterli olduğu hesaplanarak, imar planı sınırları dışında yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir

Karpuzlu İlçesi'nde çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfuslar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

İLÇE ADI	KENTSEL NÜFUS	KIRSAL NÜFUS	TOPLAM NÜFUS
KARPUZLU	5.000	8.650	13.650

3.3.1.10. KOÇARLI

Koçarlı Büyük Menderes Ovası'ndaki pek çok yerleşim gibi sulama ve özel mahsul alanları ile çevrili, ekonomisinin tarım ve tarımsal ürünlerin işlendiği sanayiye dayandığı bir ilçedir. Koçarlı'da yüksek kalitede pamuk ve zeytin ile incir, kestane ve narenciye üretilmektedir. Ayrıca, ilçenin dağlık kesimlerdeki özel ağaçlandırma alanlarında çamfıstığı yetiştirilmekte olup bu ürün dağ köylerindeki en önemli ekonomik girdiyi oluşturmaktadır. Bunun yanı sıra ilçede arıcılık ve hayvancılık da yapılmaktadır. Bu nedenle, Koçarlı, çevre düzeni planı döneminde tarım sektörünün öncelikle desteklenmesi gereken ilçelerden biri olarak tespit edilmiştir.

Koçarlı İlçesi'nde, Çakmar Köyü yakınında bir üniversite alanı önerilmiştir. Üniversitenin açılması ilçedeki sosyal ve ekonomik kalkınmayı hızlandıracak önemli bir faktör olacaktır.

Amyzon Antik Kenti, Koçarlı ilçe sınırları içinde bulunmakla birlikte, ilçe merkezine uzak bir noktadadır. Antik kentin tanıtımı, Mersinbeleni ve Gaffarlar Köyleri'nde günübirlik turizm hareketlerine neden olabilecektir.

Koçarlı İlçe Merkezi kentsel nüfusu 17.500 kişi olarak kabul edilmiştir. Koçarlı İlçe Merkezi mevcut imar planı kapasitesinin 2025 yılında oluşması beklenen nüfus için yeterli olduğu hesaplanarak, imar planı sınırları dışında yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

Koçarlı İlçesi bütününde çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfuslar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

İLÇE ADI	KENTSEL NÜFUS	KIRSAL NÜFUS	TOPLAM NÜFUS
KOÇARLI	36.000	14.895	50.895

3.3.1.10.a. Bıyıklı

Bıyıklı tarım sektörü kimliğine sahip kırsal bir yerleşmedir. Çevre düzeni planı döneminde bu kimliği ile gelişmesi desteklenmektedir.

Bıyıklı Beldesi'nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfus 7.500 kişi olarak kabul edilmiştir. Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu beldede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.1.10.b. Yeniköy

Yeniköy tarım sektörü kimliğine sahip kırsal bir yerleşmedir. Çevre düzeni planı döneminde bu kimliği ile gelişmesi desteklenmektedir. Yeniköy'de mevcut imar planı sınırları içinde yer alan büyük kentsel yeşil alan, beldede günübirlik turizm hareketlerine neden olacaktır.

Yeniköy Beldesi'nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfus 11.000 kişi olarak kabul edilmiştir. Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu beldede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.1.11. KÖŞK

Köşk İlçesi Büyük Menderes Ovası'nda, verimli tarım toprakları ile çevrelenmiş kırsal nitelikte bir yerleşmedir. Menderes Ova'sındaki diğer yerleşmelerde olduğu gibi Köşk İlçesi'nde de tarım ürünlerinin işlenmesine yönelik küçük ölçekli sanayi tesisleri bulunmaktadır. Bununla birlikte, plan döneminde ilçede artması beklenen tarımsal ürünlerin depolanmak ve işlenmek üzere Nazilli ya da İl Merkezi'ndeki sanayi tesislerine gönderileceği öngörülerek, tarımsal verimliliğin korunması amacıyla ilçede ilave sanayi tesisleri ve bir organize tarım alanı önerilmemiştir. Bu çerçevede Köşk İlçesi 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı ana kararlarında öncelikle tarım sektörünün destekleneceği yerleşimler arasında yer almaktadır.

Köşk İlçe Merkezi kentsel nüfusu 19.000 kişi olarak kabul edilmiştir. Köşk İlçesi mevcut imar planı kapasitesinin 2025 yılında oluşması beklenen nüfus için yeterli olduğu hesaplanarak, imar planı sınırları dışında yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

Köşk İlçesi'nde çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfuslar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

İLÇE ADI	KENTSEL NÜFUS	KIRSAL NÜFUS	TOPLAM NÜFUS
KÖŞK	19.000	15.560	34.560

3.3.1.12. KUŞADASI

Kuşadası Türkiye'ye deniz yoluyla çok sayıda turistin giriş ve çıkış yaptığı önemli bir liman kentidir. İzmir Adnan Menderes Hava Limanı'na yakın olması; yüksek tonajlı gemilerin yanaşabildiği uluslararası bir limana ve yine uluslararası bir yat limanına sahip olması Kuşadası'nı turizm yönünden çok önemli bir nokta haline getirmiştir.

Bununla birlikte, Kuşadası önceki yıllarda turizm tesislere teşvik amacı ile verilen yüksek yapılaşma hakları ile Türkiye'de doğanın hızla yok edildiği yerleşimler açısından dikkate değer bir örnektir. İlçede desteklenen yoğun yapılaşma önemli miktarda zeytinlik alanların yok olmasına neden olurken, beldeyi turistik bir yerleşim yerine, kontrolsüz gelişmenin yaşandığı yoğun bir kent haline getirmiştir. Oysa, ilçe ekolojik açıdan da hassas bir bölgede yer almaktadır. Bu bölgelerden uluslararası literatüre geçmiş olanlar Kuşadası-Didim Arası Akdeniz Foku Yaşam Alanları ile Dilek Yarımadası ve Büyük Menderes Deltası Önemli Bitki Alanları'dır. Yerleşimin içinde ve çevresinde önemli kültürel değerler ve sit alanları da bulunmaktadır.

Deniz turizmi potansiyeli turizm tesisler ile ikinci konut oluşumlarının Kuşadası'nda yığılmasına neden olmuştur. 1990'lı yıllara kadar doruklara ulaşan bu talepler, son on yılda hızını yitirmiştir. Zira günümüzde Kuşadası'na olan talebi yaratan deniz, tarih ve doğa, kontrolsüz kentleşme yüzünden yok olma durumundadır. Son yıllarda oluşan yabancıların mülkiyet edinme talebi, ilçede ikinci bir hızlı yapılaşma dalgası yaratma durumundadır.

1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı kararları üretilirken, ilçenin yaşadığı bu süreç dikkate alınmıştır. Kuşadası plan döneminde yerleşmiş turistik kimliğini korumalıdır. Bu doğrultuda, ilçede, uygulama imar planı sınırlarının korunduğu; ancak 1/25.000 ölçekli çevre düzeni planında önerilen, halen yapılaşma olmamış "gelişme zonları"nın yerleşime kapatıldığı bir planlama kararı alınmıştır.

Kuşadası İlçesi Kirazlı Köyü'nde ekolojik tarım ve eko-turizm desteklenmektedir. İlçedeki proje halinde olan katı atık depolama ve arıtma tesisi alanları da plana işlenmiştir.

Kuşadası İlçe Merkezi kentsel nüfusu 293.500 kişi olarak kabul edilmiştir.

Kuşadası İlçesi bütününde çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfuslar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

İLÇE ADI	KENTSEL NÜFUS	KIRSAL NÜFUS	TOPLAM NÜFUS
KUŞADASI	436.750	4.835	441.585

3.3.1.12.a. Davutlar

Davutlar bağlı olduğu Kuşadası İlçesi gibi deniz turizmi potansiyeli nedeniyle, özellikle ikinci konut yerleşmelerinin yoğun olarak yer aldığı bir beldedir. Davutlar, çevre düzeni planı ana kararlarında, deniz turizmi potansiyeline bağlı olarak gelişecek yerleşmelerden biri olarak tespit edilmiştir. Davutlar Beldesi, jeotermal kaynaklar nedeni ile termal turizm potansiyeline de sahiptir ve bu yönde desteklenmesi önerilmektedir.

Davutlar Beldesi'nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfus 81.000 kişi olarak kabul edilmiştir. Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olmadığı beldede yeni kentsel gelişme alanları önerilmiştir.

3.3.1.12.b. Güzelçamlı

Güzelçamlı Beldesi, Davutlar gibi deniz turizmi potansiyeli nedeniyle, özellikle ikinci konut yerleşmelerinin yoğun olarak bulunduğu bir beldedir. Güzelçamlı Milli Parkı'nın yer aldığı belde, çevre düzeni planı ana kararlarında, deniz ve doğa turizmi potansiyeline bağlı olarak gelişecek yerleşmelerden biri olarak belirlenmiştir.

Güzelçamlı Beldesi'nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfus 62.250 kişi olarak kabul edilmiştir. Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olmadığı beldede yeni kentsel gelişme alanları önerilmiştir.

3.3.1.13. KUYUCAK

Büyük Menderes Ovası'nda, Aydın-Denizli Karayolu üzerinden yer alan Kuyucak, kuzeyinde dağlık ve engebeli araziler, güneyinde ise Büyük Menderes Ovası düzlükleri ile çevrelenmiş bir ilçedir. Yerleşimin dağlık kesimlerinde zeytin; ovalık kesimlerindeki sulama alanlarında ise mısır, hububat ve yem bitkileri yetiştirilmekte ve bağ-bahçe tarımı yapılmaktadır. Tarımsal üretim kapasitesi yüksek olan Kuyucak İlçesi çevre düzeni planı ana kararlarında tarım sektörünün destekleneceği yerleşmeler arasında bulunmaktadır. Bu amaçla, ilçedeki planlı sanayi alanları korunurken, yeni sanayi alanları da önerilmiştir.

Kuyucak İlçe Merkezi kentsel nüfusu 15.000 kişi olarak kabul edilmiştir. Kuyucak İlçe Merkezi mevcut imar planı kapasitesinin 2025 yılında oluşması beklenen nüfus için yeterli olduğu hesaplanarak, imar planı sınırları dışında yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

Kuyucak İlçesi bütününde çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfuslar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

İLÇE ADI	KENTSEL NÜFUS	KIRSAL NÜFUS	TOPLAM NÜFUS
KUYUCAK	45.500	9.880	55.380

3.3.1.13.a. Başaran

Başaran Beldesi tarım sektörü kimliğinin ön planda olduğu bir yerleşimdir. Plan döneminde de beldenin bu kimliği ile gelişmesi desteklenmektedir. Ayrıca, belde, kuzeyinde bulunan Antiochia Antik Kenti nedeni ile kültür turizmi potansiyeline de sahiptir. Plan döneminde bu potansiyelin katma değer yaratacak şekilde değerlendirilmesi amacıyla Başaran'da pansiyonculuk ve ticaret gelişiminin desteklenmesi uygun görülmektedir.

Başaran Beldesi'nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfus 4.500 kişi olarak kabul edilmiştir. Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu beldede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.1.13.b. Horsunlu

Horsunlu Büyük Menderes Ovası'nda, özel mahsul alanları ile çevrili bir beldedir. Bu nedenle, Horsunlu Beldesi, çevre düzeni planı ana plan kararlarında, tarım kimliği korunarak gelişecek yerleşmelerden biri olarak belirlenmiştir. Bu doğrultuda, beldede tarımsal üretimi desteklemek amacıyla tarımsal sanayi alanı önerilmiştir.

Horsunlu Beldesi'nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfus 6.000 kişi olarak kabul edilmiştir. Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olmadığı beldede yeni kentsel gelişme alanları önerilmiştir.

3.3.1.13.c. Kurtuluş

Kurtuluş Büyük Menderes Ovası'nda yer alan bir beldedir. Kurtuluş, çevre düzeni planı ana kararlarında tarım kimliği korunarak gelişecek yerleşmelerden biri olarak belirlenmiştir. Bu doğrultuda, beldede tarımsal üretimi desteklemek amacıyla bir organize tarım alanı önerilmiştir.

Kurtuluş Beldesi'nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfus 5.000 kişi olarak kabul edilmiştir. Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu beldede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.1.13.d. Pamukören

Pamukören, Büyük Menderes Ovası'nda tarım arazileri ile çevrili bir beldedir. Belde, çevre düzeni planı ana kararlarında tarım kimliği korunarak gelişecek yerleşmelerden biri olarak belirlenmiştir.

Pamukören Beldesi'nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfus 10.000 kişi olarak kabul edilmiştir. Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu beldede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.1.13.e. Yamalak

Yamalak Büyük Menderes Ovası'nda sulama alanları ile çevrili bir beldedir. Yamalak, 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı ana kararlarında tarım kimliği korunarak gelişecek yerleşmelerden biri olarak belirlenmiştir.

Yamalak Beldesi'nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfus 5.000 kişi olarak kabul edilmiştir. Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu beldede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.1.14. NAZİLLİ

Nazilli Aydın İli'nin hem nüfus hem de sosyo-ekonomik açıdan en gelişmiş ilçesidir. Cumhuriyet'in ilanından sonra Türkiye'de sanayi gelişiminin desteklendiği ilk yerleşmelerden biri olan Nazilli, geniş kapasiteli sanayi kuruluşlarının yanı sıra zeytin, pamuk gibi tarım ürünlerinin işlenmesine yönelik değişik kapasitede pek çok sanayi tesisi ile bir sanayi ve ticaret merkezi haline gelmiştir.

Bu doğrultuda, Nazilli İlçesi, 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı ana kararlarında Aydın İli'ndeki tarımsal sanayi odaklarından biri olarak belirlenmiştir. İlçede mevcut bir organize sanayi bölgesi, küçük sanayi sitesi ve konut dışı kentsel çalışma alanları bulunmaktadır. İlçede üretimin desteklenmesi amacıyla, mevcut sanayi tesislerine ilaveten, organize sanayi bölgesinin batısında yeni sanayi ve depolama alanları planlanmıştır. İlçenin doğusunda tarımsal üretimi canlandırmak ve desteklemek üzere konut dışı kentsel çalışma alanları planlanmıştır.

Nazilli İlçesi, Gedik Köyü'ndeki termal kaynaklar ile termal turizm; Mastavra Ören Yeri ile kültür turizmi potansiyeline sahiptir. Plan döneminde bu potansiyellerin değerlendirilmesi önerilmektedir.

Nazilli İlçe Merkezi kentsel nüfusu 250.000 kişi olarak kabul edilmiştir. Nazilli İlçe Merkezi mevcut imar planı kapasitesi 2025 yılında oluşması beklenen nüfus için yeterli olmadığından, İlçe Merkezi ile batıdaki Dalıca Köyü arasındaki bölgede, kuzeydoğuda yer alan Arslanlı Mahallesi ile Nazilli İlçe Merkezi'ni birbirine bağlayan yol aksında ve batıda yer alan İsabeyli Mahallesi'nde, plan döneminde oluşması beklenen nüfusun gereksinimini karşılayacak yeni kentsel gelişme alanları önerilmiştir.

Nazilli İlçesi bütününde çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfuslar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

İLÇE ADI	KENTSEL NÜFUS	KIRSAL NÜFUS	TOPLAM NÜFUS
NAZİLLİ	254.000	29.345	283.345

3.3.1.14.a. Pirlibey

Pirlibey, özel mahsul ve sulama alanları ile çevrili bir beldedir. Çevre düzeni planı ana kararlarında tarım sektörünün desteklenmesi hedeflenen yerleşimler arasında yer almaktadır. Pirlibey'de tarımsal üretimi desteklemek ve tarım ürünlerinin katma değerini artırmak amacıyla tarımsal ürünlerin işlenmesine yönelik sanayi alanları planlanmıştır.

Pirlibey Beldesi'nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfus 4.000 kişi olarak kabul edilmiştir. Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu beldede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.1.15. SÖKE

Büyük Menderes Havzası'nda, ilin en geniş ovasında yer alan Söke'de, ilçe topraklarının büyük bir bölümü düzlük arazilerden oluşmaktadır. Söke, bu özelliğinden dolayı ilin verimli tarım topraklar bakımından en zengin ilçelerinden birisidir. Söke, aynı zamanda, uluslararası öneme sahip ekolojik açıdan hassas önemli doğa alanlarının bulunduğu bir bölgede kalmaktadır. Bunlar, ilçenin güneyinde, Didim ve Milas İlçeleri sınırındaki Bafa Gölü Önemli Kuş Alanları ve Batı Menteşe Dağları Önemli Bitki Alanları; ilçe sahillerindeki Büyük Menderes Deltası Önemli Kuş Alanları ile Güzelçamlı Milli Parkı'dır. Söke, bu alanlardaki doğa turizmi potansiyelinin yanı sıra, Priene Antik Kenti, Thebai ve Myus Ören Yerleri ile önemli bir kültür turizmi odağıdır.

Söke, yakın çevresindeki yerleşmeler, özellikle Kuşadası, Davutlar ve Güzelçamlı için kentsel bir merkez niteliği taşımaktadır. İlçede ticaret ve sanayi gelişmiştir. Söke'de bir organize sanayi bölgesi kurulma çalışmaları devam etmektedir ve bir havaalanı projesi bulunmaktadır. Gelişme potansiyeli yüksek olan Söke İlçesi'ndeki bu kullanımlar çevre düzeni planı kararları doğrultusunda desteklenmektedir.

1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı döneminde, Söke İlçesi'nin mevcuttaki eğilime paralel olarak bir kentsel merkez niteliği ile gelişmesi desteklenmektedir. İlçe, planda Aydın İli'nde belirlenen tarımsal sanayi ve depolama merkezlerinden biri olacaktır. Bu doğrultuda, Söke mevcut imar planında yer alan sanayi, organize sanayi ve organize sera bölgelerinin, plan döneminde gelişmesi beklenen kapasite için yeterli olacağı öngörülmektedir.

Turizmi desteklemek amacıyla turizm tesis alanlarının planlandığı Söke İlçesi, üniversite alanı ile ildeki eğitim merkezlerinden biri olacaktır.

Söke İlçe Merkezi kentsel nüfusu 155.000 kişi olarak kabul edilmiştir. Söke İlçe Merkezi mevcut imar planı kapasitesinin 2025 yılında oluşması beklenen nüfus için yeterli olduğu hesaplanarak, imar planı sınırları dışında yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

Söke İlçesi bütününde çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfuslar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

İLÇE ADI	KENTSEL NÜFUS	KIRSAL NÜFUS	TOPLAM NÜFUS
SÖKE	259.000	27.100	286.100

3.3.1.15.a. Atburgazı

Atburgazı, Dilek Yarımadası Milli Parkı ve Büyük Menderes Deltası Önemli Kuş Alanları sınırında, özel mahsul ve sulama alanları ile çevrili bir beldedir. Atburgazı, doğa, kültür ve termal turizm potansiyeline sahiptir. Bu doğrultuda, 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı döneminde, beldenin tarım ve turizm sektörünün birlikte gelişeceği bir kimliğe sahip olacağı öngörülmektedir.

Atburgazı Beldesi'nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfus 8.000 kişi olarak kabul edilmiştir. Mevcut imar planı kapasitesinin

plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu beldede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.1.15.b. Bağarası

Bağarası, Söke İlçesi'nin özel mahsul ve sulama alanları ile çevrili, tarım potansiyeli yüksek beldelerinden biridir. Çevre düzeni planı ana kararlarında beldenin tarım sektörü potansiyeline bağlı bir kimlikle gelişmesi önerilmektedir.

Bağarası Beldesi'nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfus 19.000 kişi olarak kabul edilmiştir. Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu beldede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.1.15.c. Güllübahçe

Güllübahçe, doğa ve termal turizm potansiyeline sahip, tarım sektörü kimliği ön planda olan bir beldedir. Çevre düzeni planı döneminde, Güllübahçe Beldesi'nin tarım sektörünün desteklendiği; bunun yanı sıra, Priene Antik Kenti ile kültür turizmi ve buna bağlı ticaret sektörü gelişiminin devam edeceği bir kimliğe sahip olacağı öngörülmektedir. Planlı bulunan tarımsal sanayi alanları beldede tarımsal üretime ivme kazandıracaktır. Buna ilaveten, beldede yeni sanayi alanları da önerilmiştir.

Güllübahçe Beldesi'nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfus 20.000 kişi olarak kabul edilmiştir. Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu beldede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.1.15.d. Sarıkemer

Sarıkemer Beldesi, Bafa Gölü Sulak Alanı'nın kuzeybatısında yer almaktadır. Büyük Menderes Nehri yerleşimin içinden geçmektedir. Beldenin büyük bir kısmı sulama alanları içinde kalmaktadır. Sarıkemer, bu konumu nedeni ile tarım sektörünün ön planda olduğu bir kimliğe sahiptir ve çevre düzeni planı döneminde de bu yönde gelişme göstermesi desteklenmektedir.

Sarıkemer Beldesi, yürürlükteki imar planında turizm tesisi ve Dipsizgöl etrafında büyük kentsel yeşil alanlarının planlı olduğu bir yerleşimdir. Plan döneminde, bu kullanımlar beldedeki ekonomik gelişimi canlandıracak önemli etkenler olacaktır.

Sarıkemer Beldesi'nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfus 18.000 kişi olarak kabul edilmiştir. Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu beldede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.1.15.e. Savuca

Savuca, Söke İlçe Merkezi'nin hemen güneyinde, mahalle niteliği taşıyan bir beldedir. Yerleşim, çevre düzeni planı döneminde, Söke İlçe Merkezi ile birlikte gelişme gösterecektir.

Bu nedenle, Savuca Beldesi'nde, plan döneminde ilçe merkezinde oluşması beklenen nüfus da göz önüne alınarak yeni kentsel gelişme alanları önerilmiştir.

Savuca Beldesi'nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfus 12.500 kişi olarak kabul edilmiştir.

3.3.1.15.f. Sazlı

Sazlı, Söke İlçe Merkezi'nin hemen kuzeyinde, mahalle niteliğinde bir beldedir. Yerleşim, çevre düzeni planı döneminde, Söke İlçe Merkezi ile birlikte gelişme gösterecektir. Sazlı Beldesi'nde bulunan jeotermal kaynak potansiyelinin, plan döneminde, ekonomiye katkı sağlayacak şekilde desteklenmesi önerilmektedir. Sazlı Beldesi'nde Söke İlçe Merkezi'ne de hizmet etmesi düşünülen konut dışı kentsel çalışma alanları önerilmiştir.

Sazlı Beldesi'nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfus 16.500 kişi olarak kabul edilmiştir. Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu beldede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.1.15.g. Yenidoğan

Yenidoğan Söke İlçe Merkezi'nin güneyinde yer alan bir beldedir. Yerleşim, çevre düzeni planı döneminde, Söke İlçe Merkezi ile birlikte gelişme gösterecektir. Yenidoğan yerleşmesinde tarımsal üretimin desteklenmesi amacıyla sanayi tesis alanı planlanmıştır.

Yenidoğan Beldesi'nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfus 10.000 kişi olarak kabul edilmiştir. Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olmadığı beldede yeni kentsel gelişme alanları önerilmiştir.

3.3.1.16. SULTANHİSAR

Aydın-Denizli Karayolu üzerinde yer alan Sultanhisar, ekonomisi tarım ve tarıma yönelik üretime dayanan bir ilçedir. Tarımsal üretim küçük çaplı sanayi tesislerinde yapılmaktadır.

Sultanhisar, Nysa Antik Kenti ile kültür turizmi; Salavatlı'daki jeotermal kaynak ile termal turizm potansiyeline sahiptir. Plan döneminde, Sultanhisar İlçesi'nin turizm sektörü kimliğinin ön planda olduğu; ancak bunun yanı sıra tarım sektörünün de desteklendiği bir gelişim göstereceği öngörülmektedir. Bu doğrultuda, ilçede turizm tesis ve organize tarım alanları önerilmiştir.

Sultanhisar İlçe Merkezi kentsel nüfusu 13.000 kişi olarak kabul edilmiştir. Sultanhisar İlçe Merkezi mevcut imar planı kapasitesinin 2025 yılında oluşması beklenen nüfus için yeterli olmadığı ilçede, imar planı sınırları dışında yeni kentsel gelişme alanları önerilmiştir.

Sultanhisar İlçesi bütününde çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfuslar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

İLÇE ADI	KENTSEL NÜFUS	KIRSAL NÜFUS	TOPLAM NÜFUS
SULTANHİSAR	32.500	620	33.120

3.3.1.16.a. Atça

Büyük Menderes Ovası'nda yer alan Atça, özellikle çilek yetiştiriciliğine dayanan tarımsal üretim potansiyeline bağlı olarak tarım sektörü kimliği ön planda olan bir yerleşimdir. Beldenin en önemli özelliği, yerleşim planının Paris kent planının bir eşi olmasıdır. Plan döneminde bu özelliğin ön plana çıkarılması ve beldenin bir gününbirlik turizm uğrak noktası olması önerilmektedir. Beldede tarımsal üretim potansiyelinin desteklenmesi için bir organize tarım alanı da planlanmıştır.

Atça Beldesi'nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfus 15.000 kişi olarak kabul edilmiştir. Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olmadığı beldede yeni kentsel gelişme alanları önerilmiştir.

3.3.1.16.b. Salavatlı

Özel mahsul alanları ile çevrili Salavatlı, kırsal nitelikli bir beldedir. Bu nedenle, çevre düzeni planı ana kararlarında tarım sektörünün desteklenmesi önerilen yerleşimlerden biri olarak belirlenmiştir. Bu doğrultuda beldede konut dışı kentsel çalışma alanları önerilmiştir. Bunun yanı sıra, belde jeotermal kaynak potansiyeline de sahiptir; plan döneminde bu potansiyelin değerlendirilmesi önerilmektedir.

Salavatlı Beldesi'nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfus 4.500 kişi olarak kabul edilmiştir. Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olmadığı beldeye yeni kentsel gelişme alanları önerilmiştir.

3.3.1.17. YENİPAZAR

Yenipazar, 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı ana kararlarında tarım sektörünün ön planda olacağı ilçelerden biri olarak belirlenmiştir. İlçe verimli tarım toprakları ve özel mahsul alanları ile çevrilidir. Bu nedenle, ilçede sürdürülebilir kalkınmanın tarım arazilerinin korunması ile sağlanması hedeflenmektedir. Burada yetiştirilen tarımsal ürünlerin işleme merkezinin ise Nazilli İlçesi olacağı öngörülmektedir.

Yenipazar İlçe Merkezi kentsel nüfusu 11.000 kişi olarak kabul edilmiştir.

Yenipazar mevcut imar planı kapasitesinin 2025 yılında oluşması beklenen nüfus için yeterli olduğu hesaplanarak, imar planı sınırları dışında yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

Yenipazar İlçesi'nde çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfuslar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

İLÇE ADI	KENTSEL NÜFUS	KIRSAL NÜFUS	TOPLAM NÜFUS
YENİPAZAR	11.000	7.470	18.470

3.3.2. MUĞLA

Muğla, Türkiye’de turizm sektörü denince il akla gelen illerden biridir. İlin, Merkez İlçe ile Yatağan ve Kavaklıdere dışındaki tüm ilçeleri, Ege ya da Akdeniz sahillerinde, uluslararası öneme sahip turistik noktalar. Bu nedenle, 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı ana kararları çerçevesinde Muğla, sürdürülebilir kalkınmanın öncelikle turizme dayalı hizmetler sektörüne bağlı olacağı bir il olarak tespit edilmiştir. Bu sektör, kalkınma sürecinde ilin en güçlü yönüdür. Bununla birlikte ildeki tarım ve sanayi potansiyelinin de kalkınmayı güçlendirecek şekilde desteklenmesi kentin gelişmesinde büyük önem taşıyacaktır.

Muğla’da kentsel yerleşim alanları iç kesimlerdeki yerleşmeler ve kıyı yerleşmeleri şeklinde ikiye ayrılmaktadır. Muğla, mekansal gelişmesi dağlık ve ormanlık alanlar ile özel çevre koruma bölgeleri, turizm koruma ve gelişim bölgeleri ve turizm merkezleri gibi, bu planda “özel kanunlara tabi alanlar” olarak tanımlanmış eşiklerle belirgin olarak sınırlanmış bir ildir.

İç kesimlerden yer alan Muğla Merkez, Yatağan, Kavaklıdere ve Ula İlçeleri’nin Merkez İlçe ya da İl Merkezi odaklı bir gelişim ve etkileşim göstereceği öngörülmektedir. Milas İlçesi ile Muğla İli’nin güney sahil kesimindeki Bodrum, Datça, Marmaris ve Fethiye İlçeleri’nin kendi içlerinde bir gelişim göstereceği; buna karşın Köyceğiz, Ortaca ve Dalaman İlçeleri’nin ise birbirleri ile etkileşim halinde olacağı öngörülmektedir.

Plan döneminde, Muğla İli’nde, Yatağan ve Milas İlçeleri’nin, yer seçimi yapılmış organize sanayi bölgeleri ile birer sanayi odağı olmaya devam edeceği; Fethiye İlçesi’nde, özellikle Eşen Ovası’nın bulunduğu bölgenin tarım sektörü odağına dönüşeceği öngörülmektedir. Sahil kesimindeki ilçeler ise birer turizm odağı olmaya devam edecektir. Özetle, Muğla İli, özel çevre koruma bölgeleri, turizm koruma ve gelişim bölgeleri ile turizm merkezleri, kentsel, doğal ve arkeolojik sitler ile milli parklar, önemli bitki ve kuş alanları gibi ekolojik açıdan hassas önemli doğa alanlarının korunduğu ve bu yolla, öncelikle turizm gelirinin artırılmasının hedeflendiği bir il olarak belirlenmiştir. Bunun yanı sıra, tarım sektörünün canlandırılması ve tarımsal ürünlerin katma değerinin artırılması da bu planda Muğla İli için önemle vurgulanan bir diğer vizyon olmuştur.

İl bütününde, 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025’de oluşması öngörülen kentsel nüfus 1.668.000 kişi; kırsal nüfus 268.495 kişi olup, toplam nüfus 1.936.495 kişidir.

3.3.2.1. MERKEZ İLÇE

Muğla Merkez İlçe, ilin orta kısımlarında bulunmaktadır. İl Merkezi, dağlık alanlar arasında bir çanakta kurulmuştur. Muğla, düzensiz kentleşme ve sanayileşme rüzgarından korunabilmiş, yaşanabilir ölçekte gelişmiş; kentsel sit alanı ile kendine has karakteri olan bir ildir.

Muğla yüksek turizm potansiyeli ile bilinen bir il olmakla birlikte, Merkez İlçe ve İl Merkezi, turizm potansiyelinden çok, mal ve hizmet sunumu ile bir idari ve ticari merkez konumundadır. Hizmetler sektöründen sonra, Merkez İlçe ekonomisinde en önemli yeri mermer kaynaklarına dayalı sanayi sektörü oluşturmaktadır. Sektörün niteliği gereği, il genelinde dağınık olarak bulunan ocaklar doğanın sürdürülebilirliği ile çelişmektedir. Dolayısıyla, hem bu sanayi dalının desteklenmesi hem de mermer ocaklarının tahrip ettiği doğanın korunmasına yönelik stratejik kararların üretilmesi büyük önem taşımaktadır.

1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı ana kararlarında, Muğla İl Merkezi'nin öncelikle bir kültür turizmi kenti olarak gelişmesi desteklenmektedir. Merkez İlçe, ayrıca, üniversite ile Muğla İli'nde bir eğitim merkezi olarak gelişimine devam edecektir.

Muğla Merkez, Ula İlçesi ile birlikte en yoğun mevzi plan oluşumlarının yer aldığı ilçedir. Mevzi planlar özellikle Muğla-Köyceğiz Karayolu üzerinde yoğunlaşmıştır. Bu bölgedeki mevzi planların bütüncül bir planlama anlayışı ile ele alınması amacıyla, bu bölgede, öncelikle 1/25.000 ölçekli çevre düzeni planının yapılacağı, "Muğla-Köyceğiz Karayolu Çevresi Planlama Alt Bölgesi" önerilmiştir.

İl Merkezi kentsel nüfusu 125.000 kişi olarak kabul edilmiştir. Doğal ve kentsel eşiklerden ötürü parçalı bir gelişme gösterecek olan kentte, mevcut imar planı kapasitesi 2025 yılında oluşması beklenen nüfus için yeterli olmadığından, Akçaova Köyü civarlarında yeni kentsel gelişme alanları önerilmiştir.

Merkez İlçe bütününde çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfuslar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

İLÇE ADI	KENTSEL NÜFUS	KIRSAL NÜFUS	TOPLAM NÜFUS
MERKEZ İLÇE	158.500	28.980	187.480

3.3.2.1.a. Bayır

Bayır, İl Merkezi'nin kuzeybatısında, önemli mermer yataklarına sahip bir beldedir. Büyük sanayi kullanımlarının planlı olduğu belde, yakınlığı nedeni ile İl Merkezi ile etkileşim halinde gelişecektir. Bu özelliğinden dolayı, beldenin çevre düzeni planı döneminde Merkez İlçe geneline hizmet verecek sanayi ve konut dışı kentsel çalışma alanlarının yer alacağı bir merkez olacağı öngörülmektedir. Bu doğrultuda, planlı sanayi alanlarına ilaveten beldede sanayi ve konut dışı kentsel çalışma alanları önerilmiştir.

Bayır Beldesi'nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfus 11.000 kişi olarak kabul edilmiştir. Mevcut imar planı kapasitesinin

plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olmadığı beldede yeni kentsel gelişme alanları önerilmiştir.

3.3.2.1.b. Kafaca

Kafaca Beldesi tarım toprakları ile çevrili tarım sektörü kimliği ön planda olan bir yerleşimdir. İl Merkezi'ne yakın bir konumda bulunan Kafaca Beldesi'nin, il genelinde tarım ve tarımsal sanayinin desteklenmesi ilkesine uygun olarak, tarım sektörüne dayalı bir gelişme göstermesi desteklenmektedir. Tarımsal üretimi desteklemek amacıyla, beldede bir organize tarım alanı önerilmiştir.

Kafaca Beldesi'nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfus 4.000 kişi olarak kabul edilmiştir. Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu beldede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.2.1.c. Yerkesik

Yerkesik Beldesi tarım arazileri ile çevrili, tarım sektörü kimliği ön planda olan bir yerleşimdir. İl genelinde tarım ve tarımsal sanayinin desteklenmesi kararına uygun olarak belde gelişiminin tarıma dayalı olması önerilmektedir. Bu doğrultuda, İl Merkezi mücavir alanında önerilen organize tarım alanının beldeye hizmet edeceği düşünülmektedir.

Yerkesik Beldesi'nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfus 12.000 kişi olarak kabul edilmiştir. Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olmadığı beldede yeni kentsel gelişme alanları önerilmiştir.

3.3.2.1.d. Yeşilyurt

Yeşilyurt Beldesi tarım arazileri ile çevrili, tarım sektörü kimliği ön planda olan bir yerleşimdir. İl genelinde tarım ve tarımsal sanayinin desteklenmesi kararına uygun olarak belde gelişiminin tarıma dayalı olması önerilmektedir.

Yeşilyurt Beldesi'nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfus 6.500 kişi olarak kabul edilmiştir. Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu beldede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.2.2. BODRUM

Bodrum, Muğla İli'nin dünyaca ünlü turistik ilçelerinden birisidir. İlçe gerek Türkiye gerekse Muğla İli ekonomisinde stratejik öneme sahiptir. Bodrum Yarımadası, Merkez İlçe, Bitez, Konacık, Ortakent-Yahşi, Turgutreis, Gümüşlük, Yalıkavak, Gündoğan, Göltürkbükü, Yalı ve Mumcular Beldeleri ile bütünlük içeren bir mekansal yapıya sahiptir. Mumcular ve Yalı dışındaki beldelerde yerleşik alanlar birbirileri ile bütünleşmiş durumdadır. Bu nedenle Bodrum Yarımadası tek tek beldeler bazında değil, bir bütün halinde düşünülerek planlanması gereken bir özellik taşımaktadır.

1967'lerde başlayıp, 1980'lerden sonra neredeyse kontrol edilemez bir hızla gelişen turizm sektörü ve ikinci konut gelişimi Bodrum Yarımadası'nın mekansal ve sosyo-ekonomik yapısında önemli değişikliklere neden olmuştur. Bodrum, turizm sektörünün gelişimi ile bir Ege kasabasından, hızla, uluslararası bir turistik merkez niteliğine ulaşan, dolayısıyla çarpıcı bir şekilde kimlik değiştirmiş yerleşmelere bir örnektir.

Bugün Bodrum bir ikileme karşı karşıyadır. Turizm talebinin başladığı ilk yıllarda Bodrum'un çekiciliği doğasının güzelliğinden ve tarihi değerlerinden kaynaklanmaktadır. Ne var ki, bu çekicilik ilçenin kısa bir sürede taşıma kapasitesini zorlayan bir mekansal gelişme göstermesine neden olmuştur. Bu durum kısa vadede gerek yerel halk gerekse yatırımcılar için kârlı, fakat koruma-kullanma dengesinin sağlanamadığı bir sürecin yaşanmasına neden olmuştur. Başka bir ifade ile, ekonomik büyümenin doğanın tahrip edilmesine rağmen gerçekleşmiş olması, turizm sektörünü giderek olumsuz yönde etkilenmeye başlamıştır.

Oysa, bilindiği gibi Bodrum Yarımadası'nın uluslararası alanda tanınmasının belli başlı üç ana faktörü bulunmaktadır. Bunlardan birincisi, kültür ve deniz turizminin bir arada yer aldığı turizm potansiyeli; ikincisi, doğal ve ekolojik olarak önem taşıması yanı sıra literatürlere geçmiş olan "Bodrum Mimarisi" ve üçüncüsü ise Bodrum Yarımadası'nın, Akdeniz Foku Yaşam Alanları, Gököy Önemli Bitki Alanları, Bodrum Adaları ve Yarımadası Önemli Bitki ve Kuş Alanları ile biyolojik çeşitlilik açısından "önemli doğa alanlarının" bulunduğu bir bölge olmasıdır. Günümüze kadar Bodrum Yarımadası'nda yaşanmış olan hızlı ve kontrolsüz mekansal gelişme, Bodrum'un bu kendine has, ender niteliklerinin birer birer yok olma tehlikesi altına girmesine neden olmuştur.

Özetle, Bodrum Yarımadası'nda sürdürülebilir kalkınmayı destekleyecek kararların alınması acil önem taşımaktadır. Bu nedenle, başta, Akdeniz'de Özel Koruma Alanları ve Biyolojik Çeşitliliğe İlişkin Protokol gereği, uluslararası öneme sahip popülasyonları barındıran önemli doğa alanlarının korunması olmak üzere; doğal, kültürel ve turistik değerler ve yapılaşma özellikleri göz önüne alınarak, Yarımada'da koruma-kullanma dengesinin sağlanabilmesi ve planlama bütünlüğünün korunması amacıyla yönelik olarak bu planla Bodrum için özel planlama hükümleri getirilmiştir.

Bu doğrultuda, plan döneminde, Bodrum İlçesi'nin bugünkü karakteri ve doğal kaynakları ile bir uluslararası kültür, sanat ve deniz turizmi merkezi olarak gelişmeye devam edeceği ön görülmektedir. Ancak, bu gelişmenin, doğayı tahrip eden mekansal büyümeden çok mevcut mekansal kalitenin ve hizmet kalitesinin artırılması yönünde olması

desteklenmiştir. Planlamada günümüzde çeşitli yapı yoğunlukları ile Yarımada'nın her noktasında hızla yaygınlaşan ve doğayı tahrip eden yapılaşmanın belli bölgelerde tutulması ilkesi benimsenmiştir. Bu kapsamda, mevcut imar planları korunmuş; ancak kent makroformunu tamamlayacak ve kentsel bütünlüğü sağlayacak şekilde kısıtlı alanlarda gerekli kentsel kullanımlar ilave edilmiştir. Kentsel kullanım kararlarını içeren alanlar dışında ise mutlak koruma ilkesi esas alınmış ve bu doğrultuda, kentsel alanların yakın çevresindeki makilik-fundalık alanlar ile tarım arazileri ve ormanlar dışında kalan alanlar planda “doğal ve ekolojik yapısı korunacak alanlar” olarak tanımlanmış ve bugünkü arazi kullanımı devam ettirilerek korunmasına yönelik olarak yeni yapılaşma yapılamayacağı plan hükmüne bağlanmıştır. Bu şekilde Yarımada'da mekansal gelişme kontrol altına alınmış ve “sıfır yok oluş alanları” olarak da bilinen önemli doğa alanlarının korunması yönünde önemli bir karar üretilmiştir.

Bodrum İlçesi genelinde mevcut hizmet kalitesinin artırılmasına yönelik olarak, Yarımada'nın teknik ve kentsel altyapı açısından desteklenmesi önem taşımaktadır. Planda, mevcut imar planı sınırları içindeki, kullanım kararları kabul edilirken, hem mimari bütünlüğün sağlanması hem de yapı yoğunluğunun kontrol altına alınması amacı ile yapılaşma koşullarının (özellikle kottan kazanılan katlar Bodrum'un geleneksel mimarisini bozmakta ve yoğunluğun azami artmasına neden olmaktadır) yoğunluğu düşürecek şekilde değiştirilmesi yönünde plan hükümleri getirilmiştir.

Bodrum Yarımadası'nın büyük bir kısmı, bazı beldelerin yerleşik dokularını da içeren şekilde, doğal, arkeolojik ya da kentsel sit statülü alanlar ile “özel kanunlara tabi alanlar” statüsündeki turizm merkezleri ile kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri kapsamında kalmaktadır. Bu nedenle, planlama çalışmaları Bodrum İlçesi genelinde bütüncül bir yaklaşımla ele alınmış olmasına rağmen, özel kanunlarla planlama yetkisi verilen alanlarda plan kararı üretilmiyor olmasına bağlı olarak bu kararların tümü bütüncül olarak plana yansıtılamamıştır. Ancak, Muğla İli'nin bütününe kapsayan ve kent bütününde stratejik kararlar üretmiş olan “Aydın-Muğla-Denizli 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı”nın ilke ve stratejileri ile plan hükümlerine tüm il sınırları içinde uyulması ve Muğla İli ile Bodrum İlçesi arasında bütünlüğün sağlanması şarttır.

Bodrum Yarımadası'nda, özel kanunlara tabi alanlar kapsamında, “Milas-Bodrum-Fesleğen Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesi”, Bodrum-Yalıkavak-Gündoğan-Göltürbükü Turizm Merkezi”, “Milas-Çökertme Turizm Merkezi”, “Bodrum-Yalıçiftliği Turizm Merkezi”, “Bodrum-Karaada Turizm Merkezi”, “Bodrum-Marina Turizm Merkezi”, “Bodrum-Türkbükü Doğusu Turizm Merkezi”, “Bodrum-Yalıkavak Turizm Merkezi”, “Bodrum-Adalıyalı Turizm Merkezi” ve “Bodrum-Tuzlagölü Güneyi Turizm Merkezi” yer almaktadır. Özel kanunlara tabi olan bu alanlarda, bu planla yeni kullanım kararı getirilmemiş olup, bu alanlarda, kırsal yerleşme alanları dışındaki diğer mevcut arazi kullanımı gösterilmiş ve bu bölgeler için resmi kurumlarca verilmiş olan, bu plana altlık teşkil eden kurum görüşleri, ulusal mevzuat ve taraf olduğumuz uluslararası sözleşmeler ile koruma altına alınarak koruma statüsü kazandırılmış alanlar, ekolojik değeri olan hassas alanlar, orman alanları ve tarım alanları işlenmiştir.

Bodrum İlçesi'nin Yalıkavak, Gündoğan ve Göltürkbükü Beldeleri, 11.05.2009 tarih 2009/14996 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile ilan edilen ve 28.05.2009 tarih 27241 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Bodrum-Yalıkavak-Gündoğan-Göltürkbükü Turizm Merkezi" kapsamında kalmıştır. Bu turizm merkezinde, daha önce ilan edilen "Türkbükü Doğusu Turizm Merkezi" dışındaki alanlar için, 27.04.2009 tarihinde onaylanan ve yürürlüğe giren "Aydın-Muğla-Denizli Planlama Bölgesi 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı" ile Muğla İli ve Bodrum İlçesi bütünü kapsamında plan kararları getirilmiştir.

Özel kanunlara tabi alanlar dışında kalan sit alanlarında üst ölçekli çevre düzeni planı olarak bu planla kullanım kararları getirilmiştir. Onaylı koruma amaçlı imar planları ise yürürlüktedir.

Yukarıda açıklanan ana ilke ve hedefler doğrultusunda desteklenen Bodrum İlçesi bütününde çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfuslar (onaylı imar planlarının nüfus taşıma kapasiteleri, sürekli ikamet eden kış nüfusu, yaz nüfusu ve turizm nüfusu toplamı dikkate alınarak belirlenmiştir) aşağıdaki tabloda verilmiştir.

İLÇE ADI	KENTSEL NÜFUS	KIRSAL NÜFUS	TOPLAM NÜFUS
BODRUM	480.700	30.000	510.700

3.3.2.2.a. Bodrum Merkez

Bodrum İlçe Merkezi, tarihten bu yana Bodrum Yarımadası'nın idari, ticaret ve turizm merkezi niteliğini taşımaktadır. Çevre düzeni planı döneminde de, Yarımada'nın birincil kentsel, idari, ticaret ve turizm merkezi olarak kalacaktır. Bununla birlikte, 1970'li yıllardan sonra hızla gelişen turizm sektörüne bağlı olarak mekansal büyümeye sahne olan Bodrum Merkez, büyük oranda taşıma kapasitesini doldurmuş bir yerleşimdir. Kent merkezinin büyük bir kısmı kentsel sit statüsü taşıyan alanlardan oluşmaktadır. Onaylı imar planı sınırları kuzeyde ve doğuda orman alanları, 1.derece doğal ve arkeolojik sit alanları gibi eşiklere dayanmış durumdadır. Bu nedenle Bodrum Merkez'de kuzeyde Yokuşbaşı Bölgesi dışında yeni kentsel gelişme alanları için uygun alanlar bulunmamaktadır. Merkezde kentsel kaliteyi artırıcı ve altyapı problemlerini çözücü çalışmaların yapılması gereklidir.

Bodrum Merkez'de, 2025 yılı hedeflenerek hazırlanan plan döneminde gerekli olacak gelişme ve sosyal donatı alanları için, beldenin kuzey sahillerinde yer alan Torba Mahallesi uygun olarak görülmektedir. Bu kapsamda, Bodrum merkezdeki otogar ve küçük sanayi sitesi alanlarının mevcut talep için yeterli olmadığı da göz önüne alınarak, Torba Kavşağı'nın kuzey kesiminde kentsel gelişme alanları önerilmiştir. Bu kullanımların imar planı çalışmalarında bu bölgede yer alabilmesi mümkün olacaktır.

Bodrum Merkez ile Torba Kavşağı arasında yer alan karayolu çevresinin tarımsal niteliğini kaybettiği düşünülmekte olup Merkez ile Torba arasındaki kentsel bütünlüğü de sağlamak amacı ile bir sıra konut dışı kentsel çalışma alanı planlanmıştır. Kavşak çevresinin

ise üç yönde açık alan olarak bırakılması bu bölgedeki trafik problemleri açısından uygun bulunmuştur.

Bodrum Merkez’de, doğuda ormana bitişik olan alanlarda kentin rekreasyon ve açık alan ihtiyaçlarına cevap vermek amacı ile bir büyük kentsel yeşil alan planlanmıştır.

Torba-Milas Karayolu üzerinde, karayolunun güneyinde beldenin ihtiyaç duyacağı kentsel-sosyal altyapı alanlarının oluşabileceği bir bölge büyük alan gerektiren kamu kurum alanı olarak planlanmıştır. Karayolu güzergahının kuzeyinde ise aynı amaçla bir bölge daha düzenlenmiştir.

İçmeler Bölgesi Bodrum için son derece önem taşıyan bir bölgedir. Burada yat yapımı için tersaneler bulunmaktadır. Bodrum’da denizcilik sektöründe yat yapımı ve yat turizminde istihdam edilenlerin sayısı çok yüksektir. Bu amaca hizmet eden İçmeler Bölgesi’nin kapasitesi tamamen dolmuştur ve imar problemlerinin çözülmesi şarttır. Bu bölgenin Yalı Belediyesi yönünde geliştirilmesi gerekli görülmüştür ve bu alan Yalı Beldesi Çevre Düzeni Planı ile bütünleştirilmiştir.

Bodrum Merkez’de yer alan yat limanı kapasitesini doldurmuş durumdadır. Bu nedenle, ikinci bir yat limanına acil olarak gereksinim duyulmaktadır. Planda, Haremten Mevkii yat limanı için uygun bir bölge olarak işaretlenmiştir.

Bodrum İlçe Merkezi’nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025’de oluşması öngörülen toplam kentsel nüfus 112.000 kişi olarak kabul edilmiştir.

3.3.2.2.b. Bitez

Bitez Beldesi, Bodrum İlçe Merkezi’nin batısında, doğal değerlerini henüz yitirmemiş olan bir sahil yerleşimidir. Bodrum Merkezi’nin sahili niteliğini korumaktadır. Beldenin çevre düzeni planı döneminde de bu karakterini koruyarak gelişeceği öngörülmektedir.

Bodrum Yarımadası’nda yerleşik kimliğini henüz yitirmemiş bir belde olan Bitez’de, beldenin geleceğine yönelik vizyonun belirlenmesi ve yapılacak planlama çalışmalarının bu ilkeye destek vermesi gereklidir. Bitez köy merkezi, turizm tesis alanlarının ve sahil sitelerinin yer aldığı kıyı kesimi ile bunların arasında yaygın bir biçimde yer alan narenciye bahçeleri ve batıda yer alan Bodrum’a özel dalgalı topografik yapısı ile her konuda bütüncül kararların üretilmesi gereken bir konumdadır.

Köy merkezi ve yalı kesiminin imar problemleri dışında tarımsal nitelikli arazilerin sorunlarının çözülmesi Bitez’in gelişimi ve kalkınması için çok önemlidir. Belde Merkezi’nin doğusu ve güneyinde narenciye bahçeleri ve zeytinlikler yer almaktadır. Bu alanlar yıllardır yapılaşmaya açılmamış olup, zaman içinde bahçelerin tarımsal verimliliği düşmüş ve bu araziler Bitez halkı için atıl servet durumunda gelmiştir. Bitez Beldesi’nde ekonomik ömrünü yitirmiş olan, çoğunlukla narenciye dikili tarım arazilerinin, koruma-kullanma dengesi gözetilerek, kent ve kentliye katma değer yaratacak şekilde belde ekonomisine yeniden kazandırılması ve sürdürülmesini amaçlayacak şekilde planlanması gereklidir. Bu bölge planda “özel planlama alanı” olarak belirlenmiştir. Özel planlama alanına ilişkin imar planlarının, Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı ile Bitez Belediyesi tarafından koordineli olarak yapılacak ortak çalışmalar ve alınacak kararlar doğrultusunda ve bu planda Bodrum İlçesi

bütünü için belirlenen özel planlama hükümleri de göz önüne alınarak yapılması gerekmektedir.

Özel planlama alanında yapılacak planlamada, Bodrum Yarımadası'nın ve Bitez Beldesi'nin turistik kimliğini destekleyecek, doğal yaşama ve çiftlik hayatına aktif katılımın sağlanabileceği, küçük çiftlik işletmeleri, çiftlik evleri ile eko-kırsal turizme hizmet edebilecek kullanımların oluşmasını destekleyecek kararların alınması esas olacaktır.

Büyük bir bölümü doğal sit alanları statüsünde kalan beldede, mevcut imar planı sınırları dışında, kent makroformunu tamamlayıcı şekilde kısıtlı kentsel gelişme önerilmiştir.

Bitez Beldesi'nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen toplam kentsel nüfus 30.000 kişi olarak kabul edilmiştir.

3.3.2.2.c. Konacık

Konacık Beldesi, Bodrum İlçe Merkezi'nin batısında, Yarımada'nın diğer beldelerinden farklı karakterde olarak, sahili bulunmayan bir yerleşimdir. Bodrum İlçe Merkezi'nden diğer beldelere ulaşan ana trafik aksı üzerinde yer alan belde, Yarımada'nın yeni ticaret ve iş merkezi konumundadır. Ayrıca, belde ilçe merkezinin gereksinimi olan kentsel gelişme alanlarına sahiptir.

Konacık Beldesi'nin çevre düzeni planı döneminde ticaret merkezi kimliği ile gelişmesi desteklenmektedir. Bununla birlikte, beldenin, Pedasa Antik Kenti ile bir kültür turizmi odağı olması da desteklenmektedir. Beldenin bu gelişme potansiyeli dikkate alınmış ve bu plan kapsamında, yeni onaylanmış olan mevcut imar planı sınırları korunmuştur.

Konacık Beldesi'nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen toplam kentsel nüfus 13.000 kişi olarak kabul edilmiştir.

3.3.2.2.d. Ortakent-Yahşi

Ortakent-Yahşi Beldesi, coğrafi konum olarak, Bodrum Yarımadası'nın orta noktasında yer almaktadır. Yerleşimin parçalı bir yapısı mevcuttur. Karayolu kenarında yer alan merkez yerleşmesi, sahilde yer alan kıyı yerleşmesi ve aradaki tarımsal nitelikli arazilerin yanı sıra Turgutreis Beldesi yönünde yer alan Yahşi yerleşmesinden meydana gelmektedir. Bu plan kapsamında, beldenin bütüncül bir yapıya kavuşması yönünde plan kararları üretilmiş ve Merkez ile Yahşi yerleşmesi ve belde mücavirinde yer alan Gürece Köyü mevcut gelişme eğilimi göz önüne alınarak bütünlenmiştir.

Bodrum Yarımadası bütününde kabul edilen vizyon doğrultusunda, yapılaşmaya açılan bölgeler dışında dağınık yerleşimler oluşması önlenmiş, yapılaşma dışı bölgeler tarım alanı ve doğal ve ekolojik yapısı korunacak alanlar olarak korunmaya alınmıştır.

Ortakent-Yahşi Beldesi, Konacık Beldesi'nde başlayan ticaret merkezinin de devamı niteliğindedir. Plan döneminde de bu yönde gelişmesi desteklenmektedir. Belde, aynı zamanda, Bodrum Yarımada'sının sosyo-kültürel merkezi olarak değerlendirilmelidir. Beldede üniversitenin yer seçimi yapılmış olması kentsel gelişime önemli bir ivme kazandıracaktır.

Ortakent-Yahşi Beldesi'nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen toplam kentsel nüfus 38.000 kişi olarak kabul edilmiştir.

3.3.2.2.e. Turgutreis

Turgutreis Beldesi, Bodrum Yarımada'sının güneybatısında, gelişmiş kentsel altyapısı ve yat limanı ile Yarımada'nın ikinci kentsel merkezi niteliğinde bir yerleşimdir. Turgutreis Beldesi'nin plan döneminde de bu karakteri ile gelişmesi desteklenmekte; kentsel merkez fonksiyonları ile turizm sektörünün birlikte gelişmesi öngörülmektedir. Beldenin bu yönde gelişmesini destekleyici plan kararları üretilmiştir.

Bu kapsamda, Turgutreis-Gümüşlük yolu güzergahında otogar çevresinde konut dışı kentsel çalışma alanı, büyük alan gerektiren kamu kuruluş alanları ve yine bu bölgede küçük sanayi sitesi alanları önerilmiştir. Ayrıca, Turgutreis-Ortakent yolunun güneyinde kalan bir kısım alan konut dışı kentsel çalışma alanı olarak ayrılmıştır. Yolun kuzeyi tarımsal nitelikli alanlar olarak korunmuştur.

Plan döneminde oluşması beklenen gelişme için, merkeze bitişik olarak yerleşik alanların doğusunda kısıtlı ölçüde tercihli kullanım alanları planlanmıştır.

Akyarlar'da Yarımada bütününe hizmet edecek büyük kentsel yeşil alanlar düzenlenmiştir. Beldenin Yarımada'nın ikinci merkezi olma kapasitesi dikkate alınarak, bir liman önerisi de getirilmiştir.

Turgutreis Beldesi'nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen toplam kentsel nüfus 105.000 kişi olarak kabul edilmiştir.

3.3.2.2.f. Gümüşlük

Gümüşlük Beldesi, Bodrum Yarımada'sının batısında, doğal ve arkeolojik sit alanlarının iç içe geçtiği özel bir yerleşimdir. Beldenin tarihi ve doğal kimliğinin halen korunabildiği sahil bölgesinin yanı sıra Yalıkavak yönünde ikinci konut yerleşimlerinin yer aldığı yoğun yapılaşma bölgesi mevcuttur. Çevre düzeni planı döneminde, beldede butik oteller ve pansiyonculuğun desteklendiği bir turizm yaklaşımının gelişmesi önerilmektedir. Onaylı koruma amaçlı imar planı sınırları dışında yapılaşma alanı açılmamıştır.

Gümüşlük Beldesi'nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen toplam kentsel nüfus 21.000 kişi olarak kabul edilmiştir.

3.3.2.2.g. Yalıkavak

Yalıkavak Beldesi, Bodrum Yarımada'sının kuzeybatısında yer alan bir sahil beldesidir. Beldeye 27.04.2009 tarihinde onaylanan ve yürürlüğe giren "Aydın-Muğla-Denizli Planlama Bölgesi 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı" ile Muğla İli ve Bodrum İlçesi bütünü kapsamında plan kararları getirilmiştir. Ancak, Yalıkavak, 11.05.2009 tarih 2009/14996 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile ilan edilen ve 28.05.2009 tarih 27241 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Bodrum-Yalıkavak-Gündoğan-Göltürkbükü Turizm Merkezi" kapsamında kalmıştır. Bu nedenle bu kez plan gösteriminde, bu planın "8.6.Özel Kanunlara Tabi Alanlar" plan hükmü doğrultusunda plan gösterimi yapılmıştır.

Yalıkavak, Bodrum Yarımadası içinde ikinci konut ağırlıklı bir yerleşmedir. Beldede deniz turizmi potansiyeline paralel olarak yat limanı bulunmaktadır. Beldenin kuzeybatısındaki Küdür Yarımadası doğal sit statüsü taşımaktadır. Bölgede Akdeniz Foku yaşam alanları bulunmaktadır. Yalıkavak Beldesi'nde plan döneminde mevcut karakterinin ve önemli doğa alanlarının korunması gereklidir.

Yalıkavak Beldesi'nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen toplam kentsel nüfus 61.500 kişi olarak kabul edilmiştir.

3.3.2.2.h. Gündoğan

Gündoğan Beldesi, Bodrum Yarımada'sının kuzeyinde bulunan bir sahil beldesidir. Beldeye 27.04.2009 tarihinde onaylanan ve yürürlüğe giren "Aydın-Muğla-Denizli Planlama Bölgesi 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı" ile Muğla İli ve Bodrum İlçesi bütünü kapsamında plan kararları getirilmiştir. Ancak, Gündoğan, 11.05.2009 tarih 2009/14996 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile ilan edilen ve 28.05.2009 tarih 27241 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Bodrum-Yalıkavak-Gündoğan-Göltürkbükü Turizm Merkezi" kapsamında kalmıştır. Bu nedenle bu kez plan gösteriminde, bu planın "8.6.Özel Kanunlara Tabi Alanlar" plan hükmü doğrultusunda plan gösterimi yapılmıştır.

İkinci konut ağırlıklı bir yerleşim olan Gündoğan'ın çevre düzeni planı döneminde de bu karakterini koruyacağı öngörülmektedir.

Gündoğan Beldesi'nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen toplam kentsel nüfus 33.000 kişi olarak kabul edilmiştir.

3.3.2.2.i. Göltürkbükü

Göltürkbükü Beldesi, Bodrum Yarımada'sının kuzeyinde yer alan bir sahil beldesidir. Büyük bölümü sit alanlarından oluşmaktadır. Göltürkbükü, "Türkbükü Turizm Merkezi" ve 11.05.2009 tarih 2009/14996 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile ilan edilen ve 28.05.2009 tarih 27241 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Bodrum-Yalıkavak-Gündoğan-Göltürkbükü Turizm Merkezi" kapsamında kalmaktadır. Bu nedenle plan gösteriminde, bu planın "8.6.Özel Kanunlara Tabi Alanlar" plan hükmü doğrultusunda gösterim yapılmıştır.

Göltürkbükü son yıllarda hızla gelişen turizm ve turistik eğlence sektörü ile gündemdedir. Beldenin çevre düzeni planı döneminde de bu karakterini koruyacağı öngörülmektedir. Mevcut imar planı kapasitesinin plan dönemindeki gelişme için yeterli olduğu kabul edilmiştir.

Göltürkbükü Beldesi'nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen toplam kentsel nüfus 34.500 kişi olarak kabul edilmiştir.

3.3.2.2.i. Yalı

Yalı Beldesi, Bodrum Yarımada'sının güneydoğusunda, Yarımada kimliğinden farklı olarak, büyük oteller ve tatil köylerinin yer aldığı bir beldedir. Beldenin birbirinden kopuk iki yerleşim alanı bulunmaktadır. Her iki yerleşik alan da tarımsal nitelikli araziler ile çevrilidir. Yalı Beldesi'nin çevre düzeni planı döneminde turizm ve tarım sektörü potansiyellerinin

kullanıldığı bir gelişim göstereceği öngörülmektedir. Yalı Beldesi'nde tarım arazileri ve orman varlığının korunması Bodrum İlçesi açısından önem taşımaktadır.

Yalı Beldesi'nin tamamı "Yalı Turizm Merkezi" kapsamında kalmakta olduğundan, bu alanlardaki plan gösteriminde bu planın "8.6.Özel Kanunlara Tabi Alanlar" plan hükmü doğrultusunda işlem yapılmıştır.

Yalı Beldesi'nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen toplam kentsel nüfus 24.200 kişi olarak kabul edilmiştir.

3.3.2.2.j. Mumcular

Mumcular Beldesi, Bodrum Yarımada'sının kuzeydoğusunda, Bodrum İlçe Merkezi'ne en uzak yerleşim konumundadır. Yarımada'daki diğer beldelerin aksine turizm sektöründe gelişme göstermemiş olup, tarım sektörü ön planda olan bir yerleşmedir. Mumcular Beldesi'nin, plan döneminde de tarım sektörü potansiyelinin desteklendiği bir gelişim göstermesi önerilmektedir. Bu kapsamda tarımsal işletmeler desteklenmektedir. Bodrum Havaalanı'na olan yakınlığı beldenin gelişimi açısından önemlidir. Yarımada bütününe hizmet edecek olan katı atık depolama alanı bu belde sınırları içinde yer alacaktır.

Mumcular Beldesi'nin bir kısmı "Bodrum-Fesleğen Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesi"nde kalmaktadır. Bu alanlardaki gösterimde bu planın "8.6.Özel Kanunlara Tabi Alanlar" plan hükmü doğrultusunda plan gösterimi yapılmıştır. Fesleğen Bölgesi'nde yer alabilecek turizm yatırımlarının beldenin gelişimini destekleyeceği kabul edilmiştir. Bu özel statülü alan dışında, bu plan kapsamında kalan alanlarda yerleşik alanın güneyinde gelişme alanları planlanmıştır.

Mumcular Beldesi'nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen toplam kentsel nüfus 8.500 kişi olarak kabul edilmiştir.

3.3.2.3. DALAMAN

Dalaman, Muğla'nın Akdeniz Sahili'nde yer alan, havaalanı nedeni ile uğrak noktası durumunda olan önemli bir ilçesidir. Havaalanı, ilçede hizmetler sektörü payını yükselten en önemli girdiyi oluşturmaktadır. İlçede havaalanına bağlı olarak yolcu taşımacılığı; SEKA Fabrikası ile TİGEM'e bağlı olarak da nakliyecilik gelişmiştir.

Dalaman, deniz, kültür ve doğa turizminde ildeki önemli noktalardan biridir. Dalaman Çayı uluslararası ilgi gören rafting alanlarından biridir. İlçede, ekolojik öneme sahip Dalaman Denizkaplumbağaları Yuvalama Kumsalları ve Dalaman Ovası Önemli Bitki Alanları bulunmaktadır.

Dalaman'da plan döneminde oluşması beklenen gelişme için yeterli kapasiteye sahip olan mevcut onaylı plan kararları korunmuştur. Tarımsal verimlilik ve tarımın katma değerinin artırılması yönünde büyük önem taşıyan TİGEM Arazisi tarımsal amaçlı kullanıma devam ettirilecek şekilde korunmuştur.

Dalaman İlçe Merkezi kentsel nüfusu 100.000 kişi olarak kabul edilmiştir.

Dalaman İlçesi'nde çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfuslar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

İLÇE ADI	KENTSEL NÜFUS	KIRSAL NÜFUS	TOPLAM NÜFUS
DALAMAN	100.000	12.480	112.480

3.3.2.4. DATÇA

“Datça-Bozburun Özel Çevre Koruma Bölgesi”ndeki Datça İlçesi, bu planda “özel kanunlara tabi alanlar” kapsamında kalmaktadır. Ayrıca, ilçenin büyük bir bölümü “Datça-Bozburun Yarımada Millî Parkı” kapsamında kalmaktadır. Özel kanunlara tabi alanlarda, bu planla yeni kullanım kararı getirilmemiş olup, bu alanlarda, kırsal yerleşme alanları dışında diğer mevcut arazi kullanımını gösterilmiş ve bu bölgeler için resmi kurumlarca verilmiş olan, bu plana altlık teşkil eden kurum görüşleri, ulusal mevzuat ve taraf olduğumuz uluslararası sözleşmeler ile koruma altına alınarak koruma statüsü kazandırılmış alanlar, ekolojik değeri olan hassas alanlar, orman alanları ve tarım alanları işlenmiştir. Bununla birlikte, Datça İlçesi de, planlamada bütünlük açısından, diğer ilçeler gibi araştırmalara katılmıştır. Bölgesel bütünlük ve sürdürülebilir kalkınma amacı ile bu alanlarda yetkili kurum ve kuruluşlarca yapılacak planlama çalışmalarının, ilgili özel kanun hükümleri saklı kalmak kaydıyla, 1/100.000 ölçekli çevre planının ilke ve stratejileri ve nüfus kabulleri doğrultusunda yapılması önem taşımaktadır.

Datça İlçesi, ekolojik açıdan uluslararası öneme sahip doğa alanlarının yoğun olarak bulunduğu bir bölgededir. Bunlardan literatüre geçmiş olanları, Bodrum-Datça Arası Akdeniz Foku Yaşam Alanları; Bozburun ve Datça Yarımada Önemli Bitki Alanı; Datça Yarımada ve Bozburun Önemli Orman Alanları ve Datça-Marmaris Arası Akdeniz Foku Yaşam Alanları’dır.

İlçede birincil sektör turizmdir ve çevre düzeni planı döneminde Datça’nın bu karakteri ile gelişmeye devam edeceği öngörülmektedir. İlçede, ayrıca, tarım da önemli bir sektör konumundadır. Badem, zeytinyağı ve domates gelir getiren en önemli bitkisel ürünleri oluşturmaktadır. Datça’da arıcılık ve bal üreticiliği de yaygın olarak yapılmaktadır.

Datça İlçe Merkezi kentsel nüfusu 50.000 kişi olarak kabul edilmiştir.

Datça İlçesi’nde çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025’de oluşması öngörülen nüfuslar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

İLÇE ADI	KENTSEL NÜFUS	KIRSAL NÜFUS	TOPLAM NÜFUS
DATÇA	50.000	6.350	56.350

3.3.2.5. FETHİYE

Fethiye, Muğla İli'nin Antalya sınırında bulunmaktadır. İlçe, Türkiye'nin hem deniz hem de kültür turizmi açısından en önemli turistik merkezlerden birisidir. Telmessos, Kadyanda, Araksa, Tlos, Pınara ve Sidyma Antik Kentleri ilçedeki önemli ören yerleridir. Girmeler Mağarası ve Kaplıcaları da ilçedeki diğer önemli turistik potansiyeldir.

İlçenin batı sahilinde, İlçe Merkezi, Göcek, Çamköy, Çiftlik, Karaçulha ve Ölüdeniz Beldeleri'ni içine alan bir bölüm "Fethiye-Göcek Özel Çevre Koruma Bölgesi"nde kalmaktadır. İlçenin doğu sahilinde ise "Patara Özel Çevre Koruma Bölgesi"nin bir kısmı bulunmaktadır. Fethiye'nin Karadere ve Kumluova Beldeleri, büyük bir bölümü Antalya İl sınırlarındaki bu özel çevre koruma bölgesinde kalmaktadır. Fethiye'nin kuzeydoğusunda ise "Seki Turizm Merkezi" bulunmaktadır. "Saklıkent Milli Parkı"nın bir bölümü de Fethiye İlçe sınırları içinde kalmaktadır. Özel kanunlara tabi alanlarda, bu planla yeni kullanım kararı getirilmemiş olup, bu alanlarda, kırsal yerleşme alanları dışında diğer mevcut arazi kullanımı gösterilmiş ve bu bölgeler için resmi kurumlarca verilmiş olan, bu plana altlık teşkil eden kurum görüşleri, ulusal mevzuat ve taraf olduğumuz uluslararası sözleşmeler ile koruma altına alınarak koruma statüsü kazandırılmış alanlar, ekolojik değeri olan hassas alanlar, orman alanları ve tarım alanları işlenmiştir. Bununla birlikte, planlamada bütünlük açısından, bu beldeler de diğer beldeler gibi araştırmalara katılmıştır. Bölgesel bütünlük ve sürdürülebilir kalkınma amacı ile bu alanlarda yetkili kurum ve kuruluşlarca yapılacak planlama çalışmalarının, ilgili özel kanun hükümleri saklı kalmak kaydıyla, 1/100.000 ölçekli çevre planının ilke ve stratejileri ve nüfus kabulleri doğrultusunda yapılması önem taşımaktadır.

Fethiye İlçesi, Babadağ ve Boncuk Dağları yükseltileri ve bu dağlar arasındaki Eşen ve Fethiye Ovaları'ndan oluşan yer yer engebeli, yer yer düzlük bir arazi yapısına sahiptir. Fethiye'de verimli tarım toprakları başta Eşen Çayı Vadisi'nde olmak üzere, bu çayın kollarındaki küçük vadilerde yer almaktadır. Ekolojik açıdan önemli bir bölgede bulunan ilçede, Fethiye Deniz Kaplumbağası Yuvalama Kumsalları, Babadağ Önemli Bitki Alanları bulunmaktadır.

Turizm kadar tarım sektörünün de çok önemli olduğu kentte pamuk, tütün, şeker pancarı gibi endüstriyel bitkiler yetişmektedir. Ayrıca seracılık ve balıkçılık da yaygın olarak yapılmaktadır.

Fethiye İlçe Merkezi kentsel nüfusu 185.000 kişi olarak kabul edilmiştir.

Fethiye İlçesi bütününde çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfuslar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

İLÇE ADI	KENTSEL NÜFUS	KIRSAL NÜFUS	TOPLAM NÜFUS
FETHİYE	321.000	52.000	373.000

3.3.2.5.a. Çamköy

Çamköy, belediye sınırlarının bir kısmı “Fethiye-Göcek Özel Çevre Koruma Bölgesi”nde kalan bir beldedir. Özel kanunlara tabi alanlarda, bu planla yeni kullanım kararı getirilmemiş olup, bu alanlarda, kırsal yerleşme alanları dışında diğer mevcut arazi kullanımı gösterilmiş ve bu bölgeler için resmi kurumlarca verilmiş olan, bu plana altlık teşkil eden kurum görüşleri, ulusal mevzuat ve taraf olduğumuz uluslararası sözleşmeler ile koruma altına alınarak koruma statüsü kazandırılmış alanlar, ekolojik değeri olan hassas alanlar, orman alanları ve tarım alanları işlenmiştir.

Çamköy, yerleşik alanı Fethiye İlçe Merkezi’yle birleşmiş, mahalle niteliği taşıyan bir yerleşimdir. Beldenin 2025 yılı mekansal gelişimi, ilçe merkezi ile birlikte gerçekleşecektir.

Çamköy Beldesi’nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025’de oluşması öngörülen nüfus 10.500 kişi olarak kabul edilmiştir.

3.3.2.5.b. Çiftlik

Çiftlik Beldesi “Fethiye-Göcek Özel Çevre Koruma Bölgesi”nde kalmaktadır. Özel kanunlara tabi alanlarda, bu planla yeni kullanım kararı getirilmemiş olup, bu alanlarda, kırsal yerleşme alanları dışında diğer mevcut arazi kullanımı gösterilmiş ve bu bölgeler için resmi kurumlarca verilmiş olan, bu plana altlık teşkil eden kurum görüşleri, ulusal mevzuat ve taraf olduğumuz uluslararası sözleşmeler ile koruma altına alınarak koruma statüsü kazandırılmış alanlar, ekolojik değeri olan hassas alanlar, orman alanları ve tarım alanları işlenmiştir. Bununla birlikte, bölgesel bütünlük ve sürdürülebilir kalkınma amacı ile bu alanlarda yetkili kurum ve kuruluşlarca yapılacak planlama çalışmalarının, ilgili özel kanun hükümleri saklı kalmak kaydıyla, 1/100.000 ölçekli çevre planının ilke ve stratejileri ve nüfus kabulleri doğrultusunda yapılması önem taşımaktadır.

Fethiye İlçe Merkezi’nin etki alanında bulunan beldede, plan döneminde turizm ve tarım sektörü gelişme gösterecektir.

Çiftlik Beldesi’nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025’de oluşması öngörülen nüfus 10.500 kişi olarak kabul edilmiştir.

3.3.2.5.c. Eşen

Fethiye’nin doğusunda, Eşen Çayı’nın suladığı verimli tarım arazileri üzerinde bulunan Eşen Beldesi tarımsal karakterli bir yerleşimdir. Beldenin çevre düzeni planı döneminde tarım sektörünün desteklendiği bir gelişme göstermesi önerilmektedir. Beldede seracılık önemli bir tarımsal faaliyet olup desteklenmelidir. Beldede, plan döneminde tarımsal üretimi desteklemek amacıyla bir organize tarım alanı önerilmiştir. Eşen Beldesi’nde, ayrıca, eko-turizm gelişimi desteklenmelidir.

Eşen Beldesi’nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025’de oluşması öngörülen nüfus 5.000 kişi olarak kabul edilmiştir. Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu beldede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.2.5.d. Göcek

Göcek Beldesi “Fethiye-Göcek Özel Çevre Koruma Bölgesi”nde kalmaktadır. Özel kanunlara tabi alanlarda, bu planla yeni kullanım kararı getirilmemiş olup, bu alanlarda, kırsal yerleşme alanları dışında diğer mevcut arazi kullanımı gösterilmiş ve bu bölgeler için resmi kurumlarca verilmiş olan, bu plana altlık teşkil eden kurum görüşleri, ulusal mevzuat ve taraf olduğumuz uluslararası sözleşmeler ile koruma altına alınarak koruma statüsü kazandırılmış alanlar, ekolojik değeri olan hassas alanlar, orman alanları ve tarım alanları işlenmiştir. Bununla birlikte, bölgesel bütünlük ve sürdürülebilir kalkınma amacı ile bu alanlarda yetkili kurum ve kuruluşlarca yapılacak planlama çalışmalarının, ilgili özel kanun hükümleri saklı kalmak kaydıyla, 1/100.000 ölçekli çevre planının ilke ve stratejileri ve nüfus kabulleri doğrultusunda yapılması önem taşımaktadır.

Akdeniz sahillerindeki belde önemli bir turizm odağıdır. Belde plan döneminde de bu yönde gelişmeye devam edecektir.

Göcek Beldesi’nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025’de oluşması öngörülen nüfus 11.500 kişi olarak kabul edilmiştir.

3.3.2.5.e. Kadıköy

Fethiye’nin doğusunda, Eşen Çayı’nın suladığı verimli tarım arazileri üzerinde bulunan Kadıköy Beldesi tarımsal karakterli bir yerleşimdir. Beldenin çevre düzeni planı döneminde tarım sektörünün desteklediği bir gelişme göstermesi önerilmektedir.

Kadıköy Beldesi’nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025’de oluşması öngörülen nüfus 6.000 kişi olarak kabul edilmiştir. Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olmadığı beldede yeni kentsel gelişme alanları önerilmiştir.

3.3.2.5.f. Karaçulha

Karaçulha, belediye sınırlarının bir kısmı “Fethiye-Göcek Özel Çevre Koruma Bölgesi”nde kalan bir beldedir. Özel kanunlara tabi alanlarda, bu planla yeni kullanım kararı getirilmemiş olup, bu alanlarda, kırsal yerleşme alanları dışında diğer mevcut arazi kullanımı gösterilmiş ve bu bölgeler için resmi kurumlarca verilmiş olan, bu plana altlık teşkil eden kurum görüşleri, ulusal mevzuat ve taraf olduğumuz uluslararası sözleşmeler ile koruma altına alınarak koruma statüsü kazandırılmış alanlar, ekolojik değeri olan hassas alanlar, orman alanları ve tarım alanları işlenmiştir.

Plan döneminde, Karaçulha’nın tarım ve turizm sektörlerine dayalı bir gelişme göstereceği öngörülmektedir.

Karaçulha Beldesi’nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025’de oluşması öngörülen nüfus 20.000 kişi olarak kabul edilmiştir. Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olmadığı beldede, özel çevre koruma bölgesi dışında, yeni kentsel gelişme alanları önerilmiştir.

3.3.2.5.g. Karadere

Karadere Beldesi “Patara Özel Çevre Koruma Bölgesi”nde kalmaktadır. Özel kanunlara tabi alanlarda, bu planla yeni kullanım kararı getirilmemiş olup, bu alanlarda, kırsal yerleşme alanları dışında diğer mevcut arazi kullanımı gösterilmiş ve bu bölgeler için resmi kurumlarca verilmiş olan, bu plana altlık teşkil eden kurum görüşleri, ulusal mevzuat ve taraf olduğumuz uluslararası sözleşmeler ile koruma altına alınarak koruma statüsü kazandırılmış alanlar, ekolojik değeri olan hassas alanlar, orman alanları ve tarım alanları işlenmiştir. Bununla birlikte, bölgesel bütünlük ve sürdürülebilir kalkınma amacı ile bu alanlarda yetkili kurum ve kuruluşlarca yapılacak planlama çalışmalarının, ilgili özel kanun hükümleri saklı kalmak kaydıyla, 1/100.000 ölçekli çevre planının ilke ve stratejileri ve nüfus kabulleri doğrultusunda yapılması önem taşımaktadır.

Karadere tarım sektörü kimliği ön planda olan, yaygın olarak seracılığın yapıldığı bir yerleşimdir. Beldenin plan döneminde de bu karakteri ile gelişmesi desteklenmektedir.

Karadere Beldesi’nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025’de oluşması öngörülen nüfus 7.500 kişi olarak kabul edilmiştir.

3.3.2.5.h. Kemer

Kemer Beldesi, Eşen Ovası’nda, Fethiye-Antalya Karayolu kavşağında bulunmaktadır. Belde ulaşım açısından bulunduğu bu avantajlı konumu ile yakın çevresine hizmet veren bir tarım ve ticaret merkezi olarak gelişmiştir. Kemer Beldesi’nin çevre düzeni planı döneminde de bu kimliğini koruyarak gelişmesi desteklenmektedir. Bu doğrultuda, beldede, yakın çevrede bulunan bitkisel ve hayvansal ürünlerin işlenmesine yönelik tarımsal sanayi, depolama, organize tarım ve konut dışı kentsel çalışma alanları önerilmiştir.

Kemer Beldesi’nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025’de oluşması öngörülen nüfus 17.500 kişi olarak kabul edilmiştir. Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu beldede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.2.5.ı. Kumluova

Kumluova Beldesi “Patara Özel Çevre Koruma Bölgesi”nde kalmaktadır. Özel kanunlara tabi alanlarda, bu planla yeni kullanım kararı getirilmemiş olup, bu alanlarda, kırsal yerleşme alanları dışında diğer mevcut arazi kullanımı gösterilmiş ve bu bölgeler için resmi kurumlarca verilmiş olan, bu plana altlık teşkil eden kurum görüşleri, ulusal mevzuat ve taraf olduğumuz uluslararası sözleşmeler ile koruma altına alınarak koruma statüsü kazandırılmış alanlar, ekolojik değeri olan hassas alanlar, orman alanları ve tarım alanları işlenmiştir. Bununla birlikte, bölgesel bütünlük ve sürdürülebilir kalkınma amacı ile bu alanlarda yetkili kurum ve kuruluşlarca yapılacak planlama çalışmalarının, ilgili özel kanun hükümleri saklı kalmak kaydıyla, 1/100.000 ölçekli çevre planının ilke ve stratejileri ve nüfus kabulleri doğrultusunda yapılması önem taşımaktadır.

Kumluova tarım sektörü kimliği ön planda olan, yaygın olarak seracılığın yapıldığı bir yerleşimdir. Beldenin plan döneminde de bu karakteri ile gelişmesi desteklenmektedir.

Kumluova Beldesi'nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfus 9.000 kişi olarak kabul edilmiştir.

3.3.2.5.i. Ölüdeniz

Ölüdeniz Beldesi "Fethiye-Göcek Özel Çevre Koruma Bölgesi"nde kalmaktadır. Özel kanunlara tabi alanlarda, bu planla yeni kullanım kararı getirilmemiş olup, bu alanlarda, kırsal yerleşme alanları dışında diğer mevcut arazi kullanımı gösterilmiş ve bu bölgeler için resmi kurumlarca verilmiş olan, bu plana altlık teşkil eden kurum görüşleri, ulusal mevzuat ve taraf olduğumuz uluslararası sözleşmeler ile koruma altına alınarak koruma statüsü kazandırılmış alanlar, ekolojik değeri olan hassas alanlar, orman alanları ve tarım alanları işlenmiştir. Bununla birlikte, bölgesel bütünlük ve sürdürülebilir kalkınma amacı ile bu alanlarda yetkili kurum ve kuruluşlarca yapılacak planlama çalışmalarının, ilgili özel kanun hükümleri saklı kalmak kaydıyla, 1/100.000 ölçekli çevre planının ilke ve stratejileri ve nüfus kabulleri doğrultusunda yapılması önem taşımaktadır.

Akdeniz sahillerindeki belde önemli bir turizm odağıdır. Belde, plan döneminde de bu yönde gelişmeye devam edecektir.

Ölüdeniz Beldesi'nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfus 26.000 kişi olarak kabul edilmiştir.

3.3.2.5.j. Seki

Seki Beldesi, "Muğla-Seki Turizm Merkezi"nin kuzeydoğusunda yer almaktadır. Bu bölgede yer alan Eren Dağı'nda uluslararası bir kayak merkezi planlanmaktadır. Genel olarak yaylalık bir bölgede bulunan Seki Beldesi doğa, yayla ve kış sporları turizmi potansiyellerine sahiptir. Seki Beldesi'nin plan döneminde turizm ve tarım sektörü gelişiminin desteklendiği bir gelişme göstereceği öngörülmektedir. Bu doğrultuda, beldede planlı turizm tesis alanlarına ilaveten yeni turizm tesis alanı önerilmiştir.

Seki Beldesi'nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfus 7.500 kişi olarak kabul edilmiştir. Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olmadığı beldede yeni kentsel gelişme alanları önerilmiştir.

3.3.2.5.k. Yeşilüzümlü

Yeşilüzümlü, tarım sektörü kimliği ön planda olan bir yerleşimdir. Plan döneminde de bu karakteri ile gelişmeye devam edeceği öngörülmektedir. Kadyanda Antik Kenti'ne yakın olması, beldede turizme yönelik ticaret gelişimini destekleyecektir. Beldenin kuzeybatısında yer alan İncirköy'de bir organize tarım alanı önerilmiştir.

Yeşilüzümlü Beldesi'nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfus 5.000 kişi olarak kabul edilmiştir. Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olmadığı beldede yeni kentsel gelişme alanları önerilmiştir.

3.3.2.6. KAVAKLIDERE

Kavaklıdere, Muğla Merkez İlçesi'nin kuzeyinde, Aydın İl sınırında yer almaktadır. Kavaklıdere İlçesi'nde mermer atölyeleri en önemli ekonomik girdiyi oluşturmaktadır. Kavaklıdere turizme yönelik ticaretin de nispeten gelişmiş olduğu bir ilçedir. Özellikle bakır hediyelik eşya yapımı bu sektörde önemli yer tutmaktadır. Kavaklıdere plan döneminde, madencilğe dayalı sanayinin ve tarımın destekleneceği bir ilçe olarak belirlenmiştir. Bu doğrultuda, ilçe merkezinde depolama alanı, Çayboyu Beldesi'nde ise sanayi ve depolama alanları önerilmiştir.

Kavaklıdere, ayrıca yayla turizmi potansiyeline de sahiptir. Bu potansiyelin plan dönemi içinde değerlendirilmesi önerilmektedir.

Kavaklıdere İlçe Merkezi kentsel nüfusu 10.000 kişi olarak kabul edilmiştir. Kavaklıdere İlçe Merkezi mevcut imar planı kapasitesi 2025 yılında oluşması beklenen nüfus için yeterli olmadığından, imar planı sınırları dışında yeni kentsel gelişme alanları önerilmiştir.

Kavaklıdere İlçesi bütününde çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfuslar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

İLÇE ADI	KENTSEL NÜFUS	KIRSAL NÜFUS	TOPLAM NÜFUS
KAVAKLIDERE	23.500	2.880	26.380

3.3.2.6.a. Çamlıbel

Çamlıbel tarım sektörü kimliği ön planda olan bir beldedir. Orman ve ormanlık arazilerle çevrili Çamlıbel Beldesi'nin, plan döneminde bu kimliği ile gelişmeye devam edeceği öngörülmektedir. Bunun yanı sıra, doğal güzellikleri ve yayla turizmi potansiyelinin plan döneminde belde ekonomisine katkı sağlayacak şekilde değerlendirilmesi önerilmektedir.

Çamlıbel Beldesi'nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfus 5.000 kişi olarak kabul edilmiştir.

3.3.2.6.b. Çayboyu

Çayboyu Beldesi tarım sektörü kimliği ön planda olan bir beldedir. Plan döneminde de bu karakteri ile gelişmeye devam edeceği öngörülmektedir. Buna ilaveten, ilçe genelinde tarımsal üretimi desteklemek amacıyla önerilen sanayi ve depolama alanı belde sınırları içinde kalmaktadır.

Çayboyu Beldesi'nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfus 3.500 kişi olarak kabul edilmiştir.

3.3.2.6.c. Mentеше

Menteşe Beldesi, Kavaklıdere İlçesi'nin yaylalık yerleşimlerinden birisidir. İlçe ekonomisi tarım sektörüne dayanmaktadır. Plan döneminde de tarım sektörünün desteklenmesi önerilmektedir. Buna ilaveten, plan döneminde beldedeki yayla turizm potansiyelinin değerlendirilmesi desteklenmektedir.

Menteşe Beldesi'nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfus 5.000 kişi olarak kabul edilmiştir. Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu beldede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.2.7. KÖYCEĞİZ

Köyceğiz İlçesi, Muğla İli'nin önemli turizm odaklarından birisidir. İlçe sınırları içinde, Köyceğiz Gölü, Köyceğiz İlçe Merkezi ile Toparlar ve Beyobası Beldeleri'ni kapsayan "Köyceğiz-Dalyan Özel Çevre Koruma Bölgesi" yer almaktadır. Özel kanunlara tabi alanlarda, bu planla yeni kullanım kararı getirilmemiş olup, bu alanlarda, kırsal yerleşme alanları dışında diğer mevcut arazi kullanımı gösterilmiş ve bu bölgeler için resmi kurumlarca verilmiş olan, bu plana altlık teşkil eden kurum görüşleri, ulusal mevzuat ve taraf olduğumuz uluslararası sözleşmeler ile koruma altına alınarak koruma statüsü kazandırılmış alanlar, ekolojik değeri olan hassas alanlar, orman alanları ve tarım alanları işlenmiştir. Bununla birlikte, bu yerleşmeler de planlamada bütünlük açısından, diğer yerleşmeler gibi araştırmalara katılmıştır. Bölgesel bütünlük ve sürdürülebilir kalkınma amacı ile bu alanlarda yetkili kurum ve kuruluşlarca yapılacak planlama çalışmalarının, ilgili özel kanun hükümleri saklı kalmak kaydıyla, 1/100.000 ölçekli çevre planının ilke ve stratejileri ve nüfus kabulleri doğrultusunda yapılması önem taşımaktadır.

Köyceğiz İlçesi, Muğla İli'nde ekolojik öneme sahip pek çok alanın yer aldığı bir bölgede kalmaktadır. Bunlar Ekincik Denizkaplumbağaları Yuvalama Kumsalları; Köyceğiz Gölü Önemli Kuş Alanları ile Köyceğiz Gölü ve Dalyan Önemli Kuş Alanları'dır. İlçe Gölgeleli Dağları yükseltileri ile Köyceğiz Ovası'nın oluşturduğu topografik bir yapıya sahiptir.

Köyceğiz'de turizm potansiyeli yanı sıra, önemli bir tarımsal potansiyel mevcuttur. Köyceğiz İlçesi'nden narenciye ve susam ihracatı yapılmaktadır. Ayrıca, Köyceğiz Gölü ve Dalyan'da balıkçılık yapılmaktadır. İlçe, termal su kaynakları açısından da zengin bir bölgede yer almaktadır. Köyceğiz'de başta Sultaniye Kaplıcaları olmak üzere Çandar Köyü'nde çamur banyoları bulunmaktadır. Bunlar önemli birer sağlık turizmi merkezidir.

Yukarıda belirtilen potansiyellere paralel olarak, Köyceğiz İlçesi, plan döneminde turizm ve tarım sektörünün gelişmeye devam edeceği bir yerleşim olacaktır.

Köyceğiz İlçe Merkezi kentsel nüfusu 19.000 kişi olarak kabul edilmiştir.

Köyceğiz İlçesi bütününde çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfuslar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

İLÇE ADI	KENTSEL NÜFUS	KIRSAL NÜFUS	TOPLAM NÜFUS
KÖYCEĞİZ	30.800	4.475	35.275

3.3.2.7.a. Beyobası

Beyobası Beldesi "Köyceğiz-Dalyan Özel Çevre Koruma Bölgesi"nde kalmaktadır. Özel kanunlara tabi alanlarda, bu planla yeni kullanım kararı getirilmemiş olup, bu alanlarda, kırsal yerleşme alanları dışında diğer mevcut arazi kullanımı gösterilmiş ve bu bölgeler için resmi kurumlarca verilmiş olan, bu plana altlık teşkil eden kurum görüşleri, ulusal mevzuat ve taraf olduğumuz uluslararası sözleşmeler ile koruma altına alınarak koruma statüsü kazandırılmış

alanlar, ekolojik değeri olan hassas alanlar, orman alanları ve tarım alanları işlenmiştir. Bununla birlikte, bölgesel bütünlük ve sürdürülebilir kalkınma amacı ile bu alanlarda yetkili kurum ve kuruluşlarca yapılacak planlama çalışmalarının, ilgili özel kanun hükümleri saklı kalmak kaydıyla, 1/100.000 ölçekli çevre planının ilke ve stratejileri ve nüfus kabulleri doğrultusunda yapılması önem taşımaktadır.

Tarım sektörü kimliği ön plan olan Beyobası Beldesi'nin plan döneminde de bu karakteri ile gelişmesi desteklenmektedir.

Beyobası Beldesi'nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfus 4.000 kişi olarak kabul edilmiştir.

3.3.2.7.b. Toparlar

Toparlar Beldesi “Köyceğiz-Dalyan Özel Çevre Koruma Bölgesi”nde kalmaktadır. Özel kanunlara tabi alanlarda, bu planla yeni kullanım kararı getirilmemiş olup, bu alanlarda, kırsal yerleşme alanları dışında diğer mevcut arazi kullanımı gösterilmiş ve bu bölgeler için resmi kurumlarca verilmiş olan, bu plana altlık teşkil eden kurum görüşleri, ulusal mevzuat ve taraf olduğumuz uluslararası sözleşmeler ile koruma altına alınarak koruma statüsü kazandırılmış alanlar, ekolojik değeri olan hassas alanlar, orman alanları ve tarım alanları işlenmiştir. Bununla birlikte, bölgesel bütünlük ve sürdürülebilir kalkınma amacı ile bu alanlarda yetkili kurum ve kuruluşlarca yapılacak planlama çalışmalarının, ilgili özel kanun hükümleri saklı kalmak kaydıyla, 1/100.000 ölçekli çevre planının ilke ve stratejileri ve nüfus kabulleri doğrultusunda yapılması önem taşımaktadır.

Tarım sektörü kimliği ön plan olan Toparlar Beldesi'nin plan döneminde de bu karakteri ile gelişmesi desteklenmektedir.

Toparlar Beldesi'nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfus 7.800 kişi olarak kabul edilmiştir.

3.3.2.8. MARMARİS

Marmaris, Muğla İli'nin önemli turistik ilçelerinden birisidir. İlçenin Gökova Körfezi'ndeki sahilleri "Gökova Özel Çevre Koruma Bölgesi"nde kalırken; Bozburun Yarımadası'nın olduğu bölüm ise "Datça-Bozburun Özel Çevre Koruma Bölgesi"nde kalmaktadır. Marmaris İlçe Merkezi ile Beldibi, Armutalan, İçmeler ve Turunç Beldeleri ise "Marmaris Turizm Merkezi" kapsamında kalmaktadır. İlçenin doğusunda ise "Marmaris Milli Parkı" bulunmaktadır. Özel kanunlara tabi alanlarda, bu planla yeni kullanım kararı getirilmemiş olup, bu alanlarda, kırsal yerleşme alanları dışında diğer mevcut arazi kullanımı gösterilmiş ve bu bölgeler için resmi kurumlarca verilmiş olan, bu plana altlık teşkil eden kurum görüşleri, ulusal mevzuat ve taraf olduğumuz uluslararası sözleşmeler ile koruma altına alınarak koruma statüsü kazandırılmış alanlar, ekolojik değeri olan hassas alanlar, orman alanları ve tarım alanları işlenmiştir. Bununla birlikte, planlamada bütünlük açısından, bu yerleşmeler de diğer yerleşmeler gibi araştırmalara katılmıştır. Bölgesel bütünlük ve sürdürülebilir kalkınma amacı ile bu alanlarda yetkili kurum ve kuruluşlarca yapılacak planlama çalışmalarının, ilgili özel kanun hükümleri saklı kalmak kaydıyla, 1/100.000 ölçekli çevre planının ilke ve stratejileri ve nüfus kabulleri doğrultusunda yapılması önem taşımaktadır.

Muğla İli'nin en büyük turizm merkezlerinden biri olan ilçede hizmetler sektörünün en önemli girdisi turizm ve turizme dayalı ticarettir. İl genelindeki toplam turistik yatak kapasitesinin yaklaşık üçte biri Marmaris'te bulunmaktadır. Marmaris Yat Limanı da gerek Türkiye gerekse Muğla İli'nde uluslararası yat turizmi açısından önemli bir noktadır.

Marmaris İlçesi, çevre düzeni planı döneminde turizm sektörü ağırlığının devam edeceği bir ilçe olacaktır. İlçe merkezinin mekansal gelişmesi İçmeler, Armutalan ve Beldibi Beldeleri birlikte olacaktır.

Marmaris İlçe Merkezi, Armutalan, İçmeler ve Beldibi toplamında kentsel nüfus 110.000 kişi olarak kabul edilmiştir.

Marmaris İlçesi bütününde çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfuslar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

İLÇE ADI	KENTSEL NÜFUS	KIRSAL NÜFUS	TOPLAM NÜFUS
MARMARİS	125.000	27.660	152.660

3.3.2.8.a. Armutalan

Armutalan Beldesi'nin 2025 yılı kentsel gelişimi İlçe Merkezi ile birlikte gerçekleşecektir. Armutalan "Marmaris Turizm Merkezi" kapsamında kalmaktadır. Özel kanunlara tabi alanlarda, bu planla yeni kullanım kararı getirilmemiş olup, bu alanlarda, kırsal yerleşme alanları dışında diğer mevcut arazi kullanımı gösterilmiş ve bu bölgeler için resmi kurumlarca verilmiş olan, bu plana altlık teşkil eden kurum görüşleri, ulusal mevzuat ve taraf olduğumuz uluslararası sözleşmeler ile koruma altına alınarak koruma statüsü kazandırılmış alanlar, ekolojik değeri olan hassas alanlar, orman alanları ve tarım alanları işlenmiştir.

Belde, plan döneminde turizm sektörü kimliği ön planda olacak şekilde gelişmeye devam edecektir.

3.3.2.8.b. Beldibi

Beldibi Beldesi'nin 2025 yılı kentsel gelişimi İlçe Merkezi ile birlikte gerçekleşecektir. Beldibi Beldesi'nin büyük bir kısmı "Marmaris Turizm Merkezi" kapsamında kalmaktadır. Özel kanunlara tabi alanlarda, bu planla yeni kullanım kararı getirilmemiş olup, bu alanlarda, kırsal yerleşme alanları dışında diğer mevcut arazi kullanımı gösterilmiş ve bu bölgeler için resmi kurumlarca verilmiş olan, bu plana altlık teşkil eden kurum görüşleri, ulusal mevzuat ve taraf olduğumuz uluslararası sözleşmeler ile koruma altına alınarak koruma statüsü kazandırılmış alanlar, ekolojik değeri olan hassas alanlar, orman alanları ve tarım alanları işlenmiştir.

Belde, plan döneminde turizm sektörü kimliği ön planda olacak şekilde gelişmeye devam edecektir.

3.3.2.8.c. Bozburun

Bozburun Beldesi "Datça-Bozburun Özel Çevre Koruma Bölgesi"nde kalmaktadır. Özel kanunlara tabi alanlarda, bu planla yeni kullanım kararı getirilmemiş olup, bu alanlarda, kırsal yerleşme alanları dışında diğer mevcut arazi kullanımı gösterilmiş ve bu bölgeler için resmi kurumlarca verilmiş olan, bu plana altlık teşkil eden kurum görüşleri, ulusal mevzuat ve taraf olduğumuz uluslararası sözleşmeler ile koruma altına alınarak koruma statüsü kazandırılmış alanlar, ekolojik değeri olan hassas alanlar, orman alanları ve tarım alanları işlenmiştir. Bununla birlikte, bölgesel bütünlük ve sürdürülebilir kalkınma amacı ile bu alanlarda yetkili kurum ve kuruluşlarca yapılacak planlama çalışmalarının, ilgili özel kanun hükümleri saklı kalmak kaydıyla, 1/100.000 ölçekli çevre planının ilke ve stratejileri ve nüfus kabulleri doğrultusunda yapılması önem taşımaktadır.

Bozburun Beldesi'nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfus 7.000 kişi olarak kabul edilmiştir.

3.3.2.8.d. İçmeler

İçmeler Beldesi'nin 2025 yılı kentsel gelişimi İlçe Merkezi ile birlikte gerçekleşecektir. İçmeler "Marmaris Turizm Merkezi" kapsamında kalmaktadır. Özel kanunlara tabi alanlarda, bu planla yeni kullanım kararı getirilmemiş olup, bu alanlarda, kırsal yerleşme alanları dışında diğer mevcut arazi kullanımı gösterilmiş ve bu bölgeler için resmi kurumlarca verilmiş olan, bu plana altlık teşkil eden kurum görüşleri, ulusal mevzuat ve taraf olduğumuz uluslararası sözleşmeler ile koruma altına alınarak koruma statüsü kazandırılmış alanlar, ekolojik değeri olan hassas alanlar, orman alanları ve tarım alanları işlenmiştir.

Belde, plan döneminde turizm sektörü kimliği ön planda olacak şekilde gelişmeye devam edecektir.

3.3.2.8.e. Turunç

Turunç Beldesi'nin 2025 yılı kentsel gelişimi İlçe Merkezi ile birlikte gerçekleşecektir. Turunç "Marmaris Turizm Merkezi" kapsamında kalmaktadır. Özel kanunlara tabi alanlarda, bu planla yeni kullanım kararı getirilmemiş olup, bu alanlarda, kırsal yerleşme alanları dışında diğer mevcut arazi kullanımı gösterilmiş ve bu bölgeler için resmi kurumlarca verilmiş olan, bu plana altlık teşkil eden kurum görüşleri, ulusal mevzuat ve taraf olduğumuz uluslararası sözleşmeler ile koruma altına alınarak koruma statüsü kazandırılmış alanlar, ekolojik değeri olan hassas alanlar, orman alanları ve tarım alanları işlenmiştir. Bununla birlikte, bölgesel bütünlük ve sürdürülebilir kalkınma amacı ile bu alanlarda yetkili kurum ve kuruluşlarca yapılacak planlama çalışmalarının, ilgili özel kanun hükümleri saklı kalmak kaydıyla, 1/100.000 ölçekli çevre planının ilke ve stratejileri ve nüfus kabulleri doğrultusunda yapılması önem taşımaktadır.

Belde, plan döneminde turizm sektörü kimliği ön planda olacak şekilde gelişmeye devam edecektir.

Turunç Beldesi'nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfus 8.000 kişi olarak kabul edilmiştir.

3.3.2.9. MİLAS

Milas, Muğla İli'nin gelişmiş ilçelerinden biridir. Milas İlçesi'nin kuzeybatısında Bafa Gölü ve Batı Menteşe Önemli Kuş Alanları; güneybatısında ise Güllük Deltası ve Metruk Tuzlası Sulak Alanları bulunmaktadır. Sahil kesimlerinde parça parça turizm merkezlerinin yer aldığı ilçenin güneyinde ise Beçin Beldesi'nin bir kısmını kapsayan "Milas-Bodrum-Fesleğen Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesi" bulunmaktadır. Özel kanunlara tabi alanlarda, bu planla yeni kullanım kararı getirilmemiş olup, bu alanlarda, kırsal yerleşme alanları dışında diğer mevcut arazi kullanımı gösterilmiş ve bu bölgeler için resmi kurumlarca verilmiş olan, bu plana altlık teşkil eden kurum görüşleri, ulusal mevzuat ve taraf olduğumuz uluslararası sözleşmeler ile koruma altına alınarak koruma statüsü kazandırılmış alanlar, ekolojik değeri olan hassas alanlar, orman alanları ve tarım alanları işlenmiştir. Bununla birlikte, planlamada bütünlük açısından, bu bölgeler de araştırmalara katılmıştır. Bölgesel bütünlük ve sürdürülebilir kalkınma amacı ile bu alanlarda yetkili kurum ve kuruluşlarca yapılacak planlama çalışmalarının, ilgili özel kanun hükümleri saklı kalmak kaydıyla, 1/100.000 ölçekli çevre planının ilke ve stratejileri ve nüfus kabulleri doğrultusunda yapılması önem taşımaktadır.

Milas İlçesi ekonomisi genel olarak tarım ve sanayi sektörüne dayanmaktadır. Bitkisel üretimde en önemli payı zeytincilik oluşturmaktadır. Bunun yanı sıra pamuk ve susam gibi endüstriyel ürünler ile balıkçılık ve hayvancılık da önemli ekonomik faaliyet kollarıdır. Milas'da endüstriyel tarım ürünlerinin işlenmesine yönelik sanayi tesisleri de bulunmaktadır; ancak sanayi sektöründe en önemli payı termik santraller oluşturmaktadır (Yatağan, Kemer ve Yeniköy Termik Santralleri). İlçede bir organize sanayi bölgesi de bulunmaktadır. Ayrıca, ilçede yer seçimi yapılmış bir düzenli katı atık depolama alanı mevcut olup plana işlenmiştir.

Milas İlçesi, ayrıca, ilçe sahillerinde bulunan Güllük ve Ören Beldeleri ile deniz turizmi; ilçe merkezindeki tarihi doku ile de kültür turizmi potansiyeline sahiptir.

Milas İlçesi plan döneminde sanayi, turizm ve tarım sektörlerinin birlikte gelişeceği bir kimliğe sahip olacak ve bir kentsel çekim merkezi olmaya devam edecektir.

DLH tarafından yapılması planlanan Aydın-Çine-Güllük Demiryolu'nun ilçeden geçmesi ve havayolu ulaşımı açısından da önemli bir avantaja sahip olması, Milas'ın gelişimi açısından güçlü girdiler olacaktır.

Milas İlçe Merkezi kentsel nüfusu 160.000 kişi olarak kabul edilmiştir. Milas İlçe Merkezi mevcut imar planı kapasitesi 2025 yılında oluşması beklenen nüfus için yeterli olmadığından, imar planı sınırları dışında yeni kentsel gelişme alanları önerilmiştir.

Milas İlçesi bütününde çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfuslar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

İLÇE ADI	KENTSEL NÜFUS	KIRSAL NÜFUS	TOPLAM NÜFUS
MİLAS	235.500	56.000	291.500

3.3.2.9.a. Bafa

Bafa Gölü'nün güneydoğusunda yer alan Bafa Beldesi, verimli tarım arazileri ile çevrilidir. Bafa Beldesi'nin plan döneminde tarım sektörü kimliği ön planda olacak şekilde gelişeceği öngörülmektedir. Bunun yanı sıra, beldede küçük çaplı sanayi sektörü gelişimi de yaşanacaktır. Ayrıca, Bafa Gölü'ne yakınlığı ilçenin bir uğrak noktası olmasını sağlayacak ve bu nedenle ticaret gelişimi yaşanacaktır.

Bafa Beldesi'nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfus 5.000 kişi olarak kabul edilmiştir. Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu beldede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.2.9.b. Beçin

Beçin, Milas İlçe Merkezi ile etkileşim halinde gelişen bir beldedir. Plan döneminde beldenin kentsel yerleşik alanının Milas ile birleşeceği öngörülmektedir. Beçin Beldesi tarım sektörü gelişme potansiyeline sahip olup plan döneminde bu sektörün desteklenmesi önerilmektedir. İlçe Merkezi'ne yakınlığı nedeni ile beldede üretime yönelik tesisler önerilmemiş olup beldede yetişen tarım ürünlerinin Milas İlçe Merkezi'ndeki tesislerde işleneceği öngörülmektedir.

Beçin Beldesi'nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfus 12.000 kişi olarak kabul edilmiştir. Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu beldede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.2.9.c. Güllük

Güllük Beldesi hem ulaşım hem ekolojik dengeler açısından stratejik ve hassas bir noktada bulunmaktadır. Plan döneminde, Milas ve Yatağan'dan gelen madenlerin ve diğer ürünlerin çıkış kapısı olan yük limanı, Güllük Beldesi'nin kimliğini belirleyecek en önemli faktördür. Yeni liman ve tesisleri ile DLH Genel Müdürlüğü tarafından planlanan Aydın-Çine-Güllük Demiryolu Projesi'nin gerçekleşmesi durumunda, belde daha hızlı bir gelişme ivmesi kazanacaktır. Güllük Beldesi'nde yeni liman çevresinde, liman ve liman tesislerinin gerektirdiği depolama ile konut dışı kentsel çalışma alanları planlanmıştır. Plan döneminde beldenin ithalat-ihracata yönelik ticaret odak noktası olması yanında, deniz turizmi potansiyelinin de ön plana çıkarıldığı bir kimlikle gelişmesi desteklenmektedir.

Güllük Deltası ve Metruk Tuzlası arasında yer alan belde eko-sistemler açısından hassas önemli doğa alanlarının bulunduğu bir noktada yer almaktadır. Yerleşimin gelişme potansiyeli değerlendirilirken bu konumu da önemle dikkate alınmalıdır.

Güllük Beldesi'nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfus 34.000 kişi olarak kabul edilmiştir. Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu beldede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.2.9.d. Ören

Milas İlçesi'nin, Güllük Beldesi ile birlikte deniz turizmi potansiyeli bulunan iki beldesinden biridir. Bu niteliğinin 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı döneminde de sürdürülebilirlik ilkesi çerçevesinde desteklenmesi önerilmektedir.

Ören Beldesi mücavir alan sınırları içinde Kemerköy Termik Santrali bulunmaktadır. Plan döneminde, bu kullanımın çevresel etkilerinin beldenin turizm kimliğini bozmayacak şekilde kontrol altına alınması önem taşımaktadır.

Ören Beldesi, ayrıca, yat inşaa ve çekek alanları ve konut dışı kentsel çalışma alanları ile potansiyel istihdam alanlarına sahiptir.

Ören Beldesi'nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfus 18.000 kişi olarak kabul edilmiştir. Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olmadığı beldede yeni kentsel gelişme alanları önerilmiştir.

3.3.2.9.e. Selimiye

Özel mahsul alanları ile çevrili Selimiye Beldesi'nin plan döneminde tarım sektörü kimliği ön planda olacak şekilde gelişmesi desteklenmektedir.

Selimiye Beldesi'nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfus 6.500 kişi olarak kabul edilmiştir. Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu beldede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.2.10. ORTACA

Ortaca İlçesi, belediye sınırlarının bir kısmı “Köyceğiz-Dalyan Özel Çevre Koruma Bölgesi”nde kalmaktadır. Özel kanunlara tabi alanlarda, bu planla yeni kullanım kararı getirilmemiş olup, bu alanlarda, kırsal yerleşme alanları dışında diğer mevcut arazi kullanımı gösterilmiş ve bu bölgeler için resmi kurumlarca verilmiş olan, bu plana altlık teşkil eden kurum görüşleri, ulusal mevzuat ve taraf olduğumuz uluslararası sözleşmeler ile koruma altına alınarak koruma statüsü kazandırılmış alanlar, ekolojik değeri olan hassas alanlar, orman alanları ve tarım alanları işlenmiştir. Bununla birlikte, planlamada bütünlük açısından, bu bölgeler de araştırmalara katılmıştır. Bölgesel bütünlük ve sürdürülebilir kalkınma amacı ile bu alanlarda yetkili kurum ve kuruluşlarca yapılacak planlama çalışmalarının, ilgili özel kanun hükümleri saklı kalmak kaydıyla, 1/100.000 ölçekli çevre planının ilke ve stratejileri ve nüfus kabulleri doğrultusunda yapılması önem taşımaktadır.

Ortaca, narenciye yetiştiriciliği ve seracılığın yaygın olarak yapıldığı bir yerleşimdir. İlçe, bulunduğu konum nedeni ile ticaret merkezi fonksiyonlarını üstlenme kapasitesine de sahiptir. İlçede bir organize sanayi alanı planlıdır. Beldenin, çevre düzeni planı döneminde, tarım ve turizm sektörlerine dayalı bir gelişme göstereceği öngörülmektedir.

Ortaca İlçe Merkezi kentsel nüfusu 36.000 kişi olarak kabul edilmiştir. Ortaca İlçe Merkezi mevcut imar planı kapasitesinin 2025 yılında oluşması beklenen nüfus için yeterli olduğu hesaplanarak, imar planı sınırları dışında yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

Ortaca İlçesi bütününde çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025’de oluşması öngörülen nüfuslar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

İLÇE ADI	KENTSEL NÜFUS	KIRSAL NÜFUS	TOPLAM NÜFUS
ORTACA	47.500	18.220	65.720

3.3.2.10.a. Dalyan

Dalyan “Köyceğiz-Dalyan Özel Çevre Koruma Bölgesi”nde kalmaktadır. Özel kanunlara tabi alanlarda, bu planla yeni kullanım kararı getirilmemiş olup, bu alanlarda, kırsal yerleşme alanları dışında diğer mevcut arazi kullanımı gösterilmiş ve bu bölgeler için resmi kurumlarca verilmiş olan, bu plana altlık teşkil eden kurum görüşleri, ulusal mevzuat ve taraf olduğumuz uluslararası sözleşmeler ile koruma altına alınarak koruma statüsü kazandırılmış alanlar, ekolojik değeri olan hassas alanlar, orman alanları ve tarım alanları işlenmiştir. Bununla birlikte, Dalyan Beldesi de, planlamada bütünlük açısından, diğer beldeler gibi araştırmalara katılmıştır. Bölgesel bütünlük ve sürdürülebilir kalkınma amacı ile bu alanlarda yetkili kurum ve kuruluşlarca yapılacak planlama çalışmalarının, ilgili özel kanun hükümleri saklı kalmak kaydıyla, 1/100.000 ölçekli çevre planının ilke ve stratejileri ve nüfus kabulleri doğrultusunda yapılması önem taşımaktadır.

Önemli bir turistik potansiyele sahip olan Dalyan'da, çevre düzeni planı döneminde turizm sektörünün öneminin daha da artırması beklenmektedir. Dalyan Beldesi'nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfus 11.500 kişi olarak kabul edilmiştir.

3.3.2.11. ULA

Ula, Muğla Merkez İlçe'nin güneyinde yer alan ve ilde mevzi plan oluşumlarının yoğun olarak görüldüğü bir ilçedir. Gökova ve Akyaka Beldeleri ile turizm potansiyeline sahip olan Ula İlçesi'nin plan döneminde turizm sektörü ön planda olacak şekilde gelişeceği öngörülmektedir. Bu kapsamda, Ula ve Geyik Kanyonları'nın turizme kazandırılması desteklenmektedir. Buna rağmen, ilçe merkezi daha çok tarım ve hizmetler sektörü ağırlıklı bir kimliğe sahip olacaktır. İlçe sahilleri, Akyaka ve Gökova Beldeleri'ni de içine alacak şekilde "Gökova Özel Çevre Bölgesi" kapsamında kalmaktadır.

Ula İlçesi, Merkez İlçe ile birlikte, Muğla İli'nin en yoğun mevzi plan oluşumlarının yer aldığı bölgede kalmaktadır. Mevzi planlar özellikle Muğla-Köyceğiz Karayolu üzerinde yoğunlaşmıştır. Bu bölgedeki mevzi planların bütüncül bir planlama anlayışı ile ele alınması amacıyla, iki ilçe sınırları içinde, "Muğla-Köyceğiz Karayolu Çevresi Planlama Alt Bölgesi" önerilmiştir.

Ula İlçe Merkezi kentsel nüfusu 12.500 kişi olarak kabul edilmiştir. Ula İlçe Merkezi mevcut imar planı kapasitesi 2025 yılında oluşması beklenen nüfus için yeterli olmadığından, imar planı sınırları dışında yeni kentsel gelişme alanları önerilmiştir. Bu kentsel gelişme alanları ile mevzi planların da bütünlenmesini hedeflemektedir.

Ula İlçesi bütününde çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfuslar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

İLÇE ADI	KENTSEL NÜFUS	KIRSAL NÜFUS	TOPLAM NÜFUS
ULA	25.000	12.650	37.650

3.3.2.11.a. Akyaka

Akyaka, "Gökova Özel Çevre Koruma Bölgesi"nde yer almakta ve bu planda "özel kanunlara tabi alanlar" kapsamında kalmaktadır. Özel kanunlara tabi alanlarda, bu planla yeni kullanım kararı getirilmemiş olup, bu alanlarda, kırsal yerleşme alanları dışında diğer mevcut arazi kullanımı gösterilmiş ve bu bölgeler için resmi kurumlarca verilmiş olan, bu plana altlık teşkil eden kurum görüşleri, ulusal mevzuat ve taraf olduğumuz uluslararası sözleşmeler ile koruma altına alınarak koruma statüsü kazandırılmış alanlar, ekolojik değeri olan hassas alanlar, orman alanları ve tarım alanları işlenmiştir. Bununla birlikte, Akyaka Beldesi de, planlamada bütünlük açısından, diğer beldeler gibi araştırmalara katılmıştır. Bölgesel bütünlük ve sürdürülebilir kalkınma amacı ile bu alanlarda yetkili kurum ve kuruluşlarca yapılacak planlama çalışmalarının, ilgili özel kanun hükümleri saklı kalmak kaydıyla, 1/100.000 ölçekli çevre planının ilke ve stratejileri ve nüfus kabulleri doğrultusunda yapılması önem taşımaktadır.

Düşük yoğunluklu ve nitelikli bir turistik gelişme gösteren belde, Gökova Körfezi'nde bulunmaktadır. Akyaka Beldesi, doğal değerleri ve yerleşimin mimari özellikleri ile

farklılaşmaktadır. Beldenin plan döneminde de bu niteliğini koruyarak gelişmesi desteklenmelidir. Akyaka Beldesi'nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfus 9.000 kişi olarak kabul edilmiştir.

3.3.2.11.b. Gökova

Gökova Beldesi'nin bir kısmı "Gökova Özel Çevre Koruma Bölgesi" kapsamında kalmaktadır. Özel kanunlara tabi alanlarda, bu planla yeni kullanım kararı getirilmemiş olup, bu alanlarda, kırsal yerleşme alanları dışında diğer mevcut arazi kullanımı gösterilmiş ve bu bölgeler için resmi kurumlarca verilmiş olan, bu plana altlık teşkil eden kurum görüşleri, ulusal mevzuat ve taraf olduğumuz uluslararası sözleşmeler ile koruma altına alınarak koruma statüsü kazandırılmış alanlar, ekolojik değeri olan hassas alanlar, orman alanları ve tarım alanları işlenmiştir. Bununla birlikte, Gökova Beldesi de, planlamada bütünlük açısından, diğer beldeler gibi araştırmalara katılmıştır. Bölgesel bütünlük ve sürdürülebilir kalkınma amacı ile bu alanlarda yetkili kurum ve kuruluşlarca yapılacak planlama çalışmalarının, ilgili özel kanun hükümleri saklı kalmak kaydıyla, 1/100.000 ölçekli çevre planının ilke ve stratejileri ve nüfus kabulleri doğrultusunda yapılması önem taşımaktadır.

Gökova turizm potansiyeli yüksek bir yerleşimdir ve plan döneminde de bu şekilde gelişmeye devam edecektir. Gökova Beldesi'nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfus 3.500 kişi olarak kabul edilmiştir. Gökova, Muğla-Köyceğiz Karayolu Çevresi Planlama Alt Bölgesi kapsamında kalmaktadır.

3.3.2.12. YATAĞAN

Yatağan, mevcut termik santral nedeni ile Muğla İli'nde sanayi sektörü gelişimi ile dikkat çeken bir ilçedir. Yatağan'ın plan döneminde de, planlı olan mermer organize sanayi bölgesinin kurulması ile sanayi sektörü kimliğinin devam edeceği bir yerleşim olması beklenmektedir. Bu doğrultuda, ilçede sanayi tesis ve konu dışı kentsel çalışma alanları planlanmıştır.

Yatağan İlçe Merkezi kentsel nüfusu 40.000 kişi olarak kabul edilmiştir. Yatağan İlçe Merkezi mevcut imar planı kapasitesinin 2025 yılında oluşması beklenen nüfus için yeterli olduğu hesaplanarak, imar planı sınırları dışında yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

Yatağan İlçesi bütününde çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfuslar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

İLÇE ADI	KENTSEL NÜFUS	KIRSAL NÜFUS	TOPLAM NÜFUS
YATAĞAN	670.500	16.800	87.300

3.3.2.12.a. Bencik

Bencik tarım sektörü kimliği ön planda olan bir yerleşimdir. Plan döneminde de bu kimliği ile gelişmeye devam edeceği öngörülmektedir.

Bencik Beldesi'nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfus 5.000 kişi olarak kabul edilmiştir. Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu beldede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.2.12.b. Bozarmut

Bozarmut sulama alanları ile çevrili tarım sektörü kimliği ön planda olan bir yerleşimdir. Beldenin plan döneminde bu karakteri ile gelişmeye devam etmesi desteklenmektedir.

Bozarmut Beldesi'nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfus 7.500 kişi olarak kabul edilmiştir. Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu beldede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.2.12.c. Bozüyük

Bozüyük Beldesi, sulama alanları ile çevrili, tarım sektörü kimliği ön planda olan bir yerleşimdir. Plan döneminde de bu kimliği ile gelişmesi desteklenmektedir. Bozüyük Beldesi kentsel sit alanı ile kültür turizmi potansiyeline sahip bir yerleşmedir. Plan döneminde bu bölgenin katma değer yaratacak şekilde turizme kazandırılması desteklenmektedir.

Bozüyük Beldesi'nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfus 5.000 kişi olarak kabul edilmiştir. Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu beldede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.2.12.d. Turgut

Turgut, tarım sektörü kimliği ön planda olan bir yerleşimdir. Plan döneminde de bu kimliği ile gelişmeye devam edeceği öngörülmektedir. Bunun yanı sıra, Lagina Ören Yeri nedeni ile Turgut Beldesi gününbirlik bir uğrak noktası olabilecek ve bu doğrultudan ticaret sektöründe canlanma yaşanacaktır.

Turgut Beldesi'nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfus 5.000 kişi olarak kabul edilmiştir.

3.3.2.12.e. Yeşilbağcılar

Yeşilbağcılar, tarım sektörü kimliği ön planda olan bir beldedir. Özel mahsul alanları ile çevreli beldenin plan döneminde de bu kimliği ile gelişmesi desteklenmektedir.

Yeşilbağcılar Beldesi'nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfus 8.000 kişi olarak kabul edilmiştir. Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu beldede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.3. DENİZLİ

Ege Bölgesi'nde bulunan Denizli, Türkiye'nin tekstil sanayinde önemli gelişme göstermiş ilk dört merkezinden birisidir. Denizli'nin tekstil alanında gerçekleştirdiği büyük sanayileşme atılımı, Devlet Planlama Teşkilatı'nca olağandışı olarak değerlendirilmekte ve ülkenin geri kalmış yörelerinin gelişiminde, yerel girişimcilik ekseninde gelişen Denizli, başarılı bir örnek olarak gösterilmektedir. Denizli ve yakın çevresinin coğrafi konumu, ili yörenin çekim merkezi haline dönüştürmüş, bölgede ticari etkinliklerin de gelişmesine neden olmuştur. Dokumacılık üzerine gelişen ticari etkinliklerin sonucunda elde edilen birikimler, Devlet teşvikleriyle desteklenmiş ve Denizli'de günümüzdeki sanayinin temeli atılmıştır.⁵

Bununla beraber, Denizli tekstil sanayi, ilk olarak, 1994 ve 1998 ekonomik krizleri dönemine bir darbe yemiş ve bir çok kentte olduğu gibi tıkanma noktasına gelmiştir. Son yıllarda ise, Denizli tekstil sanayi Çin Pazarı'nın tehdidi altındadır. Uzmanlara göre bu durum, aynı zamanda sektörün yeni bir aşamaya geçip geçemeyeceği sorundur. Açıklamalara göre, ekonomik standardı yükselen Türkiye'de, Denizli'de yaygın olarak yapılan fason üretimin zaten uzun soluklu olamayacağı; Çin rekabetinin ise bu dönüşüm sürecini hızlandırarak, daha ağır hâle getirdiği belirtilmektedir.⁶

Denizli'de tekstil sanayinin karşı karşıya kaldığı bu dış ve iç tehditler, ilde sürdürülebilir kalkınmanın sağlanabilmesi için alternatif oluşturulmasını kaçınılmaz kılmaktadır. 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı ana kararlarının oluşmasında bu durum önemli rol oynamıştır. Öncelikle Denizli'deki yüksek tarım potansiyelinin desteklenmesi ve yeni sanayi yatırımlarının tarımsal sanayi odaklı olması önerilmektedir. Yine, son yıllarda yaygın hale gelen mermer sanayinin de tekstile alternatif olarak desteklenmesi önerilmektedir.

Bunlara ilaveten, ilin termal ve kültür turizmi potansiyeli de sürdürülebilir kalkınma kapsamında desteklenmelidir. Bu doğrultuda, Türkiye'nin en önemli turistik merkezlerinden biri olan Pamukkale ve Sarayköy'ün kolay ulaşılabilirlik ile çekiciliğini artırmak amacı ile Denizli-Pamukkale-Sarayköy arasında bir noktada, küçük uçakların hizmet alabileceği stol tipi bir havaalanı yapılması desteklenmektedir. 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı çerçevesinde, ildeki mekansal planlama kararları ile stratejiler bu kabuller doğrultusunda üretilmiştir.

Denizli'deki yerleşimler il merkezi odaklı ve kendi içinde gelişecek yerleşimler olarak iki kategori oluşturmaktadır. Kendi içinde, önemli bir merkezin etki alanı içinde kalmadan gelişecek ilçeler; ilin kuzeyindeki Güney, Çal, Bekilli, Baklan ve Çivril ile güneyindeki Acıpayam, Kale, Beyağaç ve Çameli'dir. İlin doğusundaki Bozkurt ve Çardak İlçeleri'nin ise hem birbirleri ile etkileşim halinde hem de il merkezi odaklı bir gelişme gösterecekleri öngörülmektedir. İl merkezi odaklı gelişecek diğer yerleşmelere gelince, bunlar: Buldan, Sarayköy, Akköy, Babadağ, Honaz, Tavas ve Serinhisar İlçeleri olacaktır.

Denizli'de İl Merkezi ile birlikte, Bozkurt ve Çardak İlçeleri ve Pınarkent, Akkale, Kocabaş ve Kaklık Beldeleri geniş çaplı sanayinin desteklendiği ilçeler olarak belirlenmiştir.

⁵ <http://www.denizlitextil.com/tr/tekstil.html>

⁶ <http://www.aksiyon.com.tr/detay.php?id=23117>

Buldan, Babadağ ve Tavas tekstil sanayinin desteklediği ilçelerdir. Çivril, Çal, Çameli, Baklan, Bekilli, Güney, Kale, Serinhisar, Sarayköy, Beyağaç ve Acıpayam İlçeleri'nin tarım ve tarımsal sanayi odakları olarak gelişmesi desteklenmektedir. Akköy ve Honaz İlçeleri ise turizm sektörünün ön planda olacağı ilçeler olacaktır.

İl bütününde, 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen kentsel nüfus 2.289.750 kişi; kırsal nüfus 173.435 kişi olup, toplam nüfus 2.463.185 kişidir.

3.3.3.1. MERKEZ İLÇE

Denizli Merkez İlçe, Büyük Menderes Havzası'nda, Gölgeli Dağları uzantıları, Eşler Dağı ve Çökelez Dağları yükseltileri ile bu dağlar arasındaki düzlüklerden oluşmaktadır. İlçenin Pamukkale ve Karahayit Beldeleri'ni kapsayan bir bölümü "Pamukkale Özel Çevre Koruma Bölgesi" içinde kalmaktadır. Özel kanunlara tabi alanlarda, bu planla yeni kullanım kararı getirilmemiş olup, bu alanlarda, kırsal yerleşme alanları dışında diğer mevcut arazi kullanımı gösterilmiş ve bu bölgeler için resmi kurumlarca verilmiş olan, bu plana altlık teşkil eden kurum görüşleri, ulusal mevzuat ve taraf olduğumuz uluslararası sözleşmeler ile koruma altına alınarak koruma statüsü kazandırılmış alanlar, ekolojik değeri olan hassas alanlar, orman alanları ve tarım alanları işlenmiştir.

Merkez İlçe, Denizli İli'nin zengin kültür ve sağlık (termal) turizmi potansiyeline paralel olarak, halen değerlendirilmekte olan önemli bir turistik potansiyele sahiptir. Merkez İlçe'ye bağlı Pamukkale ve Karahayit Beldeleri önemli birer termal turizm merkezleri durumundadır. Bu nedenle turizm ilçe ekonomisinde önemli bir yer tutmaktadır.

Merkez İlçe, sanayi sektöründe de il genelinde en önemli yere sahiptir. Önceleri büyük bir bölümü kentin değişik noktalarında yer seçen sanayi tesisleri, günümüzde Aydın-İzmir Karayolu üzerinde kurulan sanayi sitelerinde toplanmıştır. 1988 yılında faaliyete geçmiş olan Denizli Organize Sanayi Bölgesi ise Ankara Karayolu üzerinde bulunmaktadır.

Plan döneminde, Merkez İlçe, bugünkü eğilimine paralel olarak öncelikle sanayi sektörünün ön planda olacağı bir merkez olarak gelişmeye devam edecektir.

Denizli Merkez İlçe'de, İlçe Merkezi ve merkez ile direkt etkileşim halinde olan beldelerin birlikte değerlendirildiği bir planlama alt bölgesi önerilmiştir. Bu planlama alt bölgesi kapsamında kalan beldeler ve bölge genelinde, 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfuslar ise şöyledir.

PLANLAMA ALT BÖLGESİ	KENTSEL NÜFUS
MERKEZ-AKKALE-BAĞBAŞI-BAŞKARCI-BEREKETLİ-GÖKPINAR-GÖVEÇLİK-GÜMÜŞLER-HALLAÇLAR-KAYHAN-KINIKLI-SERVERGAZİ-ÜÇLER-IRLIGANLI-KORUCUK-PINARKENT-HONAZ-DUACILI	1.575.000

Merkez İlçe bütününde çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025’de oluşması öngörülen nüfuslar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

İLÇE ADI	KENTSEL NÜFUS	KIRSAL NÜFUS	TOPLAM NÜFUS
MERKEZ İLÇE	1.608.000	8.700	1.616.700

3.3.3.1.a. Aşağışamlı

Aşağışamlı Beldesi, tarım arazileri ve sulama alanları ile çevrili, tarım sektörü kimliği ön planda olan bir yerleşmedir. Plan döneminde de bu kimliği ile gelişmeye devam etmesi desteklenmektedir. Beldede planlı bir büyük alan gerektiren kamu kuruluş alanı bulunmaktadır.

Aşağışamlı Beldesi’nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025’de oluşması öngörülen nüfus 4.500 kişi olarak kabul edilmiştir. Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu beldede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.3.1.b. Gözler

Gözler Beldesi, tarım arazileri ve sulama alanları ile çevrili, tarım sektörü kimliği ön planda olan bir yerleşmedir. Plan döneminde de bu kimliği ile gelişmeye devam etmesi desteklenmektedir.

Gözler Beldesi’nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025’de oluşması öngörülen nüfus 5.000 kişi olarak kabul edilmiştir. Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu beldede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.3.1.c. Karahayıt

“Pamukkale Özel Çevre Koruma Bölgesi” içinde kalan Karahayıt Beldesi, bu planda “özel kanunlara tabi alanlar” kapsamında kalmaktadır. Özel kanunlara tabi alanlarda, bu planla yeni kullanım kararı getirilmemiş olup, bu alanlarda, kırsal yerleşme alanları dışında diğer mevcut arazi kullanımı gösterilmiş ve bu bölgeler için resmi kurumlarca verilmiş olan, bu plana altlık teşkil eden kurum görüşleri, ulusal mevzuat ve taraf olduğumuz uluslararası sözleşmeler ile koruma altına alınarak koruma statüsü kazandırılmış alanlar, ekolojik değeri olan hassas alanlar, orman alanları ve tarım alanları işlenmiştir. Bununla birlikte, Karahayıt Beldesi de, planlamada bütünlük açısından, diğer beldeler gibi araştırmalara katılmıştır. Bölgesel bütünlük ve sürdürülebilir kalkınma amacı ile bu alanlarda yetkili kurum ve kuruluşlarca yapılacak planlama çalışmalarının, ilgili özel kanun hükümleri saklı kalmak kaydıyla, 1/100.000 ölçekli çevre planının ilke ve stratejileri ve nüfus kabulleri doğrultusunda yapılması önem taşımaktadır.

Karahayıt, mekansal gelişimi Pamukkale Beldesi ile birleşmiş durumda bulunan; termal turizm potansiyeli yüksek bir beldedir. Plan döneminde turizm sektörü kimliği ön

planda olacak şekilde gelişmeye devam edecektir. Karahayıt Beldesi'nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfus 8.000 kişi olarak kabul edilmiştir.

3.3.3.1.d. Pamukkale

“Pamukkale Özel Çevre Koruma Bölgesi” içinde kalan Pamukkale Beldesi, bu planda “özel kanunlara tabi alanlar” kapsamında kalmaktadır. Özel kanunlara tabi alanlarda, bu planla yeni kullanım kararı getirilmemiş olup, bu alanlarda, kırsal yerleşme alanları dışında diğer mevcut arazi kullanımı gösterilmiş ve bu bölgeler için resmi kurumlarca verilmiş olan, bu plana altlık teşkil eden kurum görüşleri, ulusal mevzuat ve taraf olduğumuz uluslararası sözleşmeler ile koruma altına alınarak koruma statüsü kazandırılmış alanlar, ekolojik değeri olan hassas alanlar, orman alanları ve tarım alanları işlenmiştir. Bununla birlikte, Pamukkale Beldesi de, planlamada bütünlük açısından, diğer beldeler gibi araştırmalara katılmıştır. Bölgesel bütünlük ve sürdürülebilir kalkınma amacı ile bu alanlarda yetkili kurum ve kuruluşlarca yapılacak planlama çalışmalarının, ilgili özel kanun hükümleri saklı kalmak kaydıyla, 1/100.000 ölçekli çevre planının ilke ve stratejileri ve nüfus kabulleri doğrultusunda yapılması önem taşımaktadır.

Türkiye'nin önemli turistik noktalarından biri olan Pamukkale, plan döneminde de bu karakteri ile gelişmeye devam edecektir. Pamukkale Beldesi'nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfus 10.000 kişi olarak kabul edilmiştir.

3.3.3.1.e. Uzunpınar

Uzunpınar Beldesi, tarım arazileri ve sulama alanları ile çevrili, tarım sektörü kimliği ön planda olan bir yerleşmedir. Plan döneminde de bu kimliği ile gelişmeye devam etmesi desteklenmektedir. Beldede konut dışı kentsel çalışma alanları planlıdır.

Uzunpınar Beldesi'nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfus 5.500 kişi olarak kabul edilmiştir. Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu beldede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.3.2. ACIPAYAM

Acıpayam İlçesi, Denizli İli'ndeki en büyük ovalardan birinde yer almaktadır. Verimli tarım topraklarının yer aldığı Acıpayam Ovası, Denizli İli genelinde en fazla sebze üretiminin yapıldığı bölgedir. Dalaman Çayı kenarındaki arazilerde şeker pancarı, anason, nohut ve tahıl yetiştiriciliği yapılmaktadır. Akarsular bakımından zengin bir bölge olması nedeni ile ilçede su ürünleri üretimi de önemli bir geçim kaynağıdır. Batısında Gölgeli Dağları Önemli Bitki Alanları bulunan Acıpayam İlçesi arıcılık için potansiyel olabilecek zengin bir floraya sahiptir. İlçede, Tarım İl Müdürlüğü tarafından "Arıcılığı Destekleme Projesi" kapsamında bu sektör desteklenmektedir.

Acıpayam İlçesi, 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı ana kararlarında, Denizli'de tekstil sanayine alternatif olarak önerilen tarımsal sanayinin destekleneceği odak noktalarından biri olarak tespit edilmiştir. Bu vizyon doğrultusunda ilçede tarımsal sanayi, depolama ve organize tarım alanları planlanmıştır.

Acıpayam İlçe Merkezi kentsel nüfusu 35.000 kişi olarak kabul edilmiştir. Acıpayam mevcut imar planı kapasitesi 2025 yılında oluşması beklenen nüfus için yeterli olmadığından, imar planı sınırları dışında yeni kentsel gelişme alanları önerilmiştir.

Acıpayam İlçesi bütününde çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfuslar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

İLÇE ADI	KENTSEL NÜFUS	KIRSAL NÜFUS	TOPLAM NÜFUS
ACIPAYAM	117.750	15.495	133.245

3.3.3.2.a. Akalan

Akalan, Acıpayam'ın güneyinde, tarım arazileri ve sulama alanları ile çevrili bir beldedir. Beldenin tarım sektörü ağırlıklı kimliğinin plan döneminde de devam etmesi desteklenmektedir. Akalan Beldesi'ndeki tarım potansiyeli, Acıpayam İlçesi genelinde desteklenen tarımsal sanayi sektörünün gelişiminde eşgüdüm yaratacak bir girdi olarak kalkınmada büyük önem taşımaktadır. Beldede planlı olan konut dışı kentsel çalışma alanları ile sanayi alanları korunmuştur.

Akalan Beldesi'nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfus 7.500 kişi olarak kabul edilmiştir. Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olmadığı beldede yeni kentsel gelişme alanları önerilmiştir.

3.3.3.2.b. Alaattin

Alaattin, Acıpayam'ın güneyinde, tarım arazileri ve sulama alanları ile çevrili bir beldedir. Beldenin tarım sektörü ağırlıklı kimliğinin plan döneminde de devam etmesi desteklenmektedir. Alaattin Beldesi'ndeki tarım potansiyeli, Acıpayam İlçesi genelinde

desteklenen tarımsal sanayi sektörünün gelişiminde eşgüdüm yaratacak bir girdi olarak kalkınmada büyük önem taşımaktadır. Beldede depolama alanı önerilmiştir.

Alaattin Beldesi'nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfus 10.000 kişi olarak kabul edilmiştir. Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olmadığı beldede yeni kentsel gelişme alanları önerilmiştir.

3.3.3.2.c. Darıveren

Darıveren, Acıpayam'ın güneyinde, tarım arazileri ve sulama alanları ile çevrili bir beldedir. Beldenin tarım sektörü ağırlıklı kimliğinin plan döneminde de devam etmesi desteklenmektedir. Darıveren Beldesi'ndeki tarım potansiyeli, Acıpayam İlçesi genelinde desteklenen tarımsal sanayi sektörünün gelişiminde eşgüdüm yaratacak bir girdi olarak kalkınmada büyük önem taşımaktadır. İlçe Merkezi'nden uzak bir noktada bulunması nedeni ile Darıveren Beldesi'nde, tarımsal ürünlerin işlenmesine de olanak verecek konut dışı kentsel çalışma alanları önerilmiştir.

Denizli İli'nin güneyindeki dağlık bölgede yer alan Darıveren, ayrıca, doğa turizmi potansiyeline de sahiptir. Beldede, bu potansiyele hizmet verecek üç adet orman içi dinlenme tesisi bulunmaktadır.

Darıveren Beldesi'nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfus 5.500 kişi olarak kabul edilmiştir. Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu beldede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.3.2.d. Dedebağı

Dedebağı, Acıpayam'ın güneyinde, tarım arazileri ve sulama alanları ile çevrili bir beldedir. Beldenin tarım sektörü ağırlıklı kimliğinin plan döneminde de devam etmesi desteklenmektedir. Dedebağı Beldesi'ndeki tarım potansiyeli, Acıpayam İlçesi genelinde desteklenen tarımsal sanayi sektörünün gelişiminde eşgüdüm yaratacak bir girdi olarak kalkınmada büyük önem taşımaktadır.

Dedebağı Beldesi'nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfus 5.500 kişi olarak kabul edilmiştir. Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu beldede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.3.2.e. Dodurgalar

Dodurgalar, Acıpayam'ın tarım arazileri ve sulama alanları ile çevrili bir beldesidir. Beldenin tarım sektörü ağırlıklı kimliğinin plan döneminde de devam etmesi desteklenmektedir. Dodurgalar Beldesi'ndeki tarım potansiyeli, Acıpayam İlçesi genelinde desteklenen tarımsal sanayi sektörünün gelişiminde eşgüdüm yaratacak bir girdi olarak kalkınmada büyük önem taşımaktadır.

Dodurgalar Beldesi'nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfus 4.250 kişi olarak kabul edilmiştir. Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu beldede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.3.2.f. Gölcük

Gölcük Beldesi, tarım arazileri ile sulama ve orman alanları ile çevrili bir beldedir. Beldenin tarım sektörü ağırlıklı kimliğinin plan döneminde de devam etmesi desteklenmektedir. Gölcük Beldesi'ndeki tarım potansiyeli, Acıpayam İlçesi genelinde desteklenen tarımsal sanayi sektörünün gelişiminde eşgüdüm yaratacak bir girdi olarak kalkınmada büyük önem taşımaktadır.

Gölcük Beldesi'nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfus 4.000 kişi olarak kabul edilmiştir. Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu beldede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.3.2.g. Kelekçi

Kelekçi, Acıpayam'ın tarım sektörü kimliği ön planda olan bir diğer beldesidir. Beldenin tarım sektörü ağırlıklı kimliğinin plan döneminde de devam etmesi desteklenmektedir. Kelekçi Beldesi'ndeki tarım potansiyeli, Acıpayam İlçesi genelinde desteklenen tarımsal sanayi sektörünün gelişiminde eşgüdüm yaratacak bir girdi olarak kalkınmada büyük önem taşımaktadır. Bunun yanı sıra, Kelekçi Beldesi, yürürlükteki planında yer alan sanayi ve depolama alanları ile küçük çapta tarımsal üretimin yapılacağı bir belde olacaktır.

Denizli İli'nin güneyindeki dağlık bölgede yer alan Kelekçi, ayrıca, doğa turizmi potansiyeline de sahiptir. Beldede, bu potansiyele hizmet verecek bir adet orman içi dinlenme tesisi bulunmaktadır.

Kelekçi Beldesi'nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfus 6.000 kişi olarak kabul edilmiştir. Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olmadığı beldede yeni kentsel gelişme alanları önerilmiştir.

3.3.3.2.h. Kumafşarı

Kumafşarı, tarım arazileri, sulama ve orman alanları ile çevrili bir beldedir. Beldenin tarım sektörü ağırlıklı kimliğinin plan döneminde de devam etmesi desteklenmektedir. Kumafşarı Beldesi'ndeki tarım potansiyeli, Acıpayam İlçesi genelinde desteklenen tarımsal sanayi sektörünün gelişiminde eşgüdüm yaratacak bir girdi olarak kalkınmada büyük önem taşımaktadır.

Kumafşarı Beldesi'nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfus 5.000 kişi olarak kabul edilmiştir. Mevcut imar planı kapasitesinin

plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu beldede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.3.2.i. Yassihöyük

Yassihöyük, tarım arazileri ve sulama alanları üzerinde kurulmuş bir beldedir. Belde, aynı zamanda, bölgenin en önemli traverten mermer fabrikalarının bulunduğu bir yerleşmedir. Bu potansiyeline bağlı olarak Yassihöyük Beldesi'nin plan döneminde küçük bir sanayi odağı olarak gelişeceği öngörülmüştür.

Yassihöyük Beldesi'nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfus 10.000 kişi olarak kabul edilmiştir. Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olmadığı beldede, Ovayurt ve Apa Köyleri ile birleşecek şekilde, yeni kentsel gelişme alanları önerilmiştir.

3.3.3.2.i. Yazır

Yazır, Acıpayam'ın tarım arazileri ve sulama alanları ile çevrili bir beldesidir. Beldenin tarım sektörü ağırlıklı kimliğinin plan döneminde de devam etmesi desteklenmektedir. Bu doğrultuda, beldede bir organize tarım alanı planlanmıştır. Yazır Beldesi'ndeki tarım potansiyeli, Acıpayam İlçesi genelinde desteklenen tarımsal sanayi sektörünün gelişiminde eşgüdüm yaratacak bir girdi olarak kalkınmada büyük önem taşımaktadır.

Yazır Beldesi'nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfus 5.000 kişi olarak kabul edilmiştir. Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu beldede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.3.2.j. Yeşildere

Yeşildere, Acıpayam'ın tarım sektörü kimliği ön planda olan bir diğer beldesidir. Beldenin tarım sektörü ağırlıklı kimliğinin plan döneminde de devam etmesi desteklenmektedir. Yeşildere Beldesi'ndeki tarım potansiyeli, Acıpayam İlçesi genelinde desteklenen tarımsal sanayi sektörünün gelişiminde eşgüdüm yaratacak bir girdi olarak kalkınmada büyük önem taşımaktadır. Bunun yanı sıra, Yeşildere'de yayla ve doğa turizmi potansiyeline bağlı olarak turizm tesis alanı önerilmiştir.

Yeşildere Beldesi'nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfus 5.000 kişi olarak kabul edilmiştir. Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu beldede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.3.2.k. Yeşilyuva

Acıpayam İlçesi'nin dağlık alanlarında yer alan Yeşilyuva Beldesi, tarım sektörü kimliği ön planda olan bir yerleşmedir. Bununla birlikte, bölgenin yayla ve doğa turizmi potansiyeline bağlı olarak yerleşimde günübirlik turizm sektörü gelişimini de oluşturabilecektir.

Beldede, bu potansiyele hizmet edebilecek iki adet orman içi mesire yeri bulunmaktadır. Ayrıca, bu potansiyelin desteklenmesi için, beldede bir büyük kentsel yeşil alan planlanmıştır. Bölgedeki tarımsal üretimi desteklemek amacıyla, Yeşilyuva Beldesi'nde konut dışı kentsel çalışma alanları da önerilmiştir.

Yeşilyuva Beldesi'nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfus 10.000 kişi olarak kabul edilmiştir. Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olmadığı beldede yeni kentsel gelişme alanları önerilmiştir.

3.3.3.2.1. Yumrutaş

Yumrutaş, Acıpayam'ın tarım arazileri ve sulama alanları ile çevrili bir beldesidir. Beldenin tarım sektörü ağırlıklı kimliğinin plan döneminde de devam etmesi desteklenmektedir. Yumrutaş Beldesi'ndeki tarım potansiyeli, Acıpayam İlçesi genelinde desteklenen tarımsal sanayi sektörünün gelişiminde eşgüdüm yaratacak bir girdi olarak kalkınmada büyük önem taşımaktadır. Bu doğrultuda, bölgedeki tarımsal üretimi desteklemek amacıyla belde sınırları içinde bir organize tarım alanı önerilmiştir. Ayrıca, belde sınırları içinde bir organize sanayi alanı bulunmakta olup plana işlenmiştir.

Yumrutaş Beldesi'nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfus 5.000 kişi olarak kabul edilmiştir. Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu beldede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.3.3. AKKÖY

Akköy, sınırlarının büyük bir kısmının “Pamukkale Özel Çevre Koruma Bölgesi” ve “Denizli Termal Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesi”nde kaldığı bir ilçedir. Gölemezli Beldesi’nin imar planı sınırları dışındaki alanlar ile ilçenin güney ve kuzeyindeki bir kısım alanın dışında, Özel kanunlara tabi alanlarda, bu planla yeni kullanım kararı getirilmemiş olup, bu alanlarda, kırsal yerleşme alanları dışında diğer mevcut arazi kullanımı gösterilmiş ve bu bölgeler için resmi kurumlarca verilmiş olan, bu plana altlık teşkil eden kurum görüşleri, ulusal mevzuat ve taraf olduğumuz uluslararası sözleşmeler ile koruma altına alınarak koruma statüsü kazandırılmış alanlar, ekolojik değeri olan hassas alanlar, orman alanları ve tarım alanları işlenmiştir. Bununla birlikte, bu yerleşmeler de, planlamada bütünlük açısından, diğer yerleşmeler gibi araştırmalara katılmıştır. Bölgesel bütünlük ve sürdürülebilir kalkınma amacı ile bu alanlarda yetkili kurum ve kuruluşlarca yapılacak planlama çalışmalarının, ilgili özel kanun hükümleri saklı kalmak kaydıyla, 1/100.000 ölçekli çevre planının ilke ve stratejileri ve nüfus kabulleri doğrultusunda yapılması önem taşımaktadır.

Akköy, tarım ve turizm sektörünün birlikte yer aldığı bir ilçedir. Bununla birlikte Akköy İlçesi’nde tarım arazilerinin önemli kısmı sanayi ve turizm sektörüne lehine el değiştirmektedir. Verimli tarım toprakları bakımından fakir olan ilçede, tarım sektörünü canlandırmak amacıyla zeytincilik ve seracılık desteklenmektedir. İlçe termal turizmin en önemli noktaları olan Pamukkale ve Karahayıt Beldeleri’ne yakınlığı nedeni ile turizm ve turizme yönelik ticaret gelişiminin de yaşandığı bir yerleşimdir. İlçeye bağlı Yukarışamlı Köyü’nde beş yıldızlı bir otel bulunmaktadır.

Akköy İlçe Merkezi kentsel nüfusu 6.000 kişi olarak kabul edilmiştir.

Akköy İlçesi bütününde çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025’de oluşması öngörülen nüfuslar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

İLÇE ADI	KENTSEL NÜFUS	KIRSAL NÜFUS	TOPLAM NÜFUS
AKKÖY	11.000	2.150	13.150

3.3.3.3.a. Gölemezli

Gölemezli Beldesi’nin mevcut imar planı sınırları dışındaki kısımları “Denizli Termal Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesi” içinde yer almaktadır. Özel kanunlara tabi alanlarda, bu planla yeni kullanım kararı getirilmemiş olup, bu alanlarda, kırsal yerleşme alanları dışında diğer mevcut arazi kullanımı gösterilmiş ve bu bölgeler için resmi kurumlarca verilmiş olan, bu plana altlık teşkil eden kurum görüşleri, ulusal mevzuat ve taraf olduğumuz uluslararası sözleşmeler ile koruma altına alınarak koruma statüsü kazandırılmış alanlar, ekolojik değeri olan hassas alanlar, orman alanları ve tarım alanları işlenmiştir.

Bununla birlikte, plan bütünü içinde değerlendirildiğinde, tarım arazileri ve sulama alanları ile çevrili beldenin tarım sektörü ağırlıklı kimliğinin plan döneminde de devam etmesi

desteklenmektedir. Bunun yanı sıra, termal turizm açısından potansiyele sahip bir bölgede bulunması, beldede turizm sektörünün de gelişmesini destekleyecektir.

Gölemezli Beldesi'nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfus 5.000 kişi olarak kabul edilmiştir. İlgili kurumlar tarafından yapılacak planlarda, bu planda belde için belirlenen kimlik ve nüfus kabulüne uyulması önerilmektedir.

3.3.3.4. BABADAĞ

Babadağ, Denizli İli'nin dokumacılık sektöründe gelişmiş ilçelerinde birisidir. Sektör ilçede altı yüz yıllık bir geçmişe sahiptir. El tezgahları, 1965'ten sonra yarı otomatik tezgahlara, 1985'ten sonra tam otomatik tezgahlara geçerek sürekli canlılığını korumuştur. İlçede yaklaşık üç bin civarında yarı otomatik tezgah, beş-altı yüz civarında tam otomatik tezgah mevcuttur. Fakat son yıllarda üretimin çeşitliliği azalmış, geleneksel ürünler unutulmuş, fason üretime ağırlık verilmiştir.

Babadağ İlçesi, 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı ana kararlarında dokumacılık ve buna bağlı olarak tekstil sanayinin destekleneceği merkezlerden biri olarak belirlenmiştir. Bu amaçla, ilçe merkezinde sanayi alanları planlanmıştır.

Babadağ, ilçe sınırları içinde bulunan Başalan Yaylası ile yayla ve doğa turizmi; Trapezopolis Antik Kenti ile kültür turizmi potansiyeline sahiptir. Plan döneminde, bu potansiyellerin katma değer yaratacak şekilde değerlendirilmesi ve ilçede pansiyonculuğun desteklenmesi önerilmektedir. İlçede yayla ve doğa turizmini destekleyecek bir adet orman içi dinlenme tesisi bulunmaktadır.

Babadağ İlçe Merkezi kentsel nüfusu 10.000 kişi olarak kabul edilmiştir. İlçe Merkezi mevcut imar planı kapasitesi 2025 yılında oluşması beklenen nüfus için yeterli olmadığından, imar planı sınırları dışında yeni kentsel gelişme alanları önerilmiştir.

Babadağ İlçesi'nde çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfuslar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

İLÇE ADI	KENTSEL NÜFUS	KIRSAL NÜFUS	TOPLAM NÜFUS
BABADAĞ	10.000	3.400	13.400

3.3.3.5. BAKLAN

Çivril Ovası'nda bulunan Baklan, tarım sektörü kimliği ön planda olan bir ilçedir. Baklan İlçesi genelinde olduğu gibi ilçe merkezinde de bağcılık ve tahıl üretimi yapılmaktadır.

Baklan 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı ana kararları çerçevesinde tarım ve tarımsal sanayinin destekleneceği bir yerleşim olarak belirlenmiştir. Bu kararı desteklemek üzere, ilçede sanayi ve depolama alanları önerilmiştir. İlçede şarapçılığın desteklenmesi ve bu faaliyet alanının sadece tarımsal üretim amacıyla değil turizm sektörü açısından da katma değer yaratacak şekilde desteklenmesi önerilmektedir. Bu amaçla ilçe merkezinde küçük ölçekli şarapçılık tesislerinin yer alabileceği bir organize tarım alanı önerilmiştir. Ayrıca, plan döneminde, ilçede yapılan halı-kilim dokumacılığı da desteklenmelidir.

Baklan İlçe Merkezi kentsel nüfusu 10.000 kişi olarak kabul edilmiştir. Baklan mevcut imar planı kapasitesinin 2025 yılında oluşması beklenen nüfus için yeterli olduğu hesaplanarak, imar planı sınırları dışında yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

Baklan İlçesi bütününde çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfuslar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

İLÇE ADI	KENTSEL NÜFUS	KIRSAL NÜFUS	TOPLAM NÜFUS
BAKLAN	19.000	250	19.250

3.3.3.5.a. Boğaziçi

Boğaziçi tarım arazileriyle çevrili bir beldedir. Beldedeki tarım potansiyeli, Baklan İlçesi genelinde desteklenen tarımsal sanayi sektörünün gelişiminde eşgüdüm yaratacak bir girdi olarak kalkınmada büyük önem taşımaktadır. Bu nedenle, beldenin, plan döneminde tarım sektörünün desteklendiği bir gelişme göstermesi öngörülmektedir.

Boğaziçi Beldesi'nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfus 5.000 kişi olarak kabul edilmiştir. Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu beldede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.3.5.b. Dağal

Dağal tarım arazileriyle çevrili bir beldedir. Beldedeki tarım potansiyeli, Baklan İlçesi genelinde desteklenen tarımsal sanayi sektörünün gelişiminde eşgüdüm yaratacak bir girdi olarak kalkınmada büyük önem taşımaktadır. Bu nedenle, beldenin, plan döneminde tarım sektörünün desteklendiği bir gelişme göstermesi öngörülmektedir.

Dağal Beldesi'nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfus 4.000 kişi olarak kabul edilmiştir. Mevcut imar planı kapasitesinin

plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu beldede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.3.6. BEKİLLİ

Bekilli, Denizli İli'nin tarım sektörü kimliği ön planda olan ilçelerinden birisidir. Bekilli, çevre düzeni planı ana kararlarında, özellikle bağcılık ve şarap yapımına dayalı tarımsal sanayinin destekleneceği bir ilçe olarak belirlenmiştir. Bu doğrultuda, ilçe merkezinin güneyinde, ilçeye ulaşan karayolu üzerinde sanayi ve depolama alanları önerilmiştir. Mevcut imar planı sınırları içinde yer alan organize tarım alanları da ilçedeki tarımsal üretim ve tarımsal sanayi gelişimini destekleyecektir.

Bekilli İlçe Merkezi kentsel nüfusu 12.000 kişi olarak kabul edilmiştir. Bekilli İlçe Merkezi mevcut imar planı kapasitesinin 2025 yılında oluşması beklenen nüfus için yeterli olduğu hesaplanarak, imar planı sınırları dışında yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

Bekilli İlçesi bütününde çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfuslar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

İLÇE ADI	KENTSEL NÜFUS	KIRSAL NÜFUS	TOPLAM NÜFUS
BEKİLLİ	17.000	3.370	20.370

3.3.3.6.a. Kutlubey

Kutlubey, tarım arazileri ile çevrili, tarım sektörü kimliği ön planda olan bir beldedir. Plan döneminde beldenin bu karakteri ile gelişmesi desteklenmektedir. Beldedeki tarımsal üretim potansiyeli, Bekilli İlçesi genelinde desteklenen tarımsal sanayi sektörünün gelişiminde eşgüdüm yaratacak bir girdi olarak kalkınmada büyük önem taşımaktadır.

Kutlubey Beldesi'nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfus 5.000 kişi olarak kabul edilmiştir. Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu beldede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.3.7. BEYAĞAÇ

Beyağaç Gölgele Dağları uzantılarında, Eskere Ovası olarak bilinen düzlük arazide kurulmuş bir yerleşimdir. İlçe Merkezi tarım arazileri ve sulama alanları ile çevrilidir. Beyağaç İlçesi'nde genelde tütün tarımı yapılmaktadır. İlçe tarım sektörünün ön planda olduğu bir yerleşim olmakla birlikte, henüz kullanılmayan bir doğa turizmi potansiyeline sahiptir.

1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı ana kararlarında, Beyağaç İlçesi, tarım potansiyeli ile birlikte turizm sektörünün de desteklenmesi hedeflenen bir yerleşim olarak

belirlenmiştir. Bu doğrultuda tarım topraklarının korunduğu Beyağaç’da organize tarım ve Uzunoluk Köyü civarında depolama alanları önerisi getirilmiştir. Ayrıca, ilçede bir büyük alan gerektiren kamu kuruluş alanı önerilmiştir.

Beyağaç İlçe Merkezi kentsel nüfusu 7.500 kişi olarak kabul edilmiştir. Beyağaç mevcut imar planı kapasitesinin 2025 yılında oluşması beklenen nüfus için yeterli olduğu hesaplanarak, imar planı sınırları dışında yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

Beyağaç İlçesi bütününde çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025’de oluşması öngörülen nüfuslar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

İLÇE ADI	KENTSEL NÜFUS	KIRSAL NÜFUS	TOPLAM NÜFUS
BEYAĞAÇ	7.500	4.490	11.990

3.3.3.8. BOZKURT

Bozkurt İlçesi, Büyük Menderes Havzası’nda yer alan Hambat Ovası üzerinde kurulmuştur. Bozkurt, verimli tarım toprakları ile çevrili bir ilçe olmakla birlikte, daha çok sanayi sektörü ağırlıklı bir kimliğe sahiptir. Yerleşmede tekstil başta olmak üzere, farklı faaliyet kollarında sanayi tesisleri yer almaktadır.

1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı ana kararlarında Bozkurt İlçesi, Denizli İli’ndeki sanayi sektörü odak noktalarından biri olarak belirlenmiştir. Bu doğrultuda, ilçenin kuzeyinde sanayi ve depolama alanları önerilmiştir. Yeni sanayi tesislerinin tarımsal sanayi şeklinde gelişmesi önerilmektedir.

Bozkurt İlçe Merkezi kentsel nüfusu 18.000 kişi olarak kabul edilmiştir. Bozkurt İlçe Merkezi mevcut imar planı kapasitesinin 2025 yılında oluşması beklenen nüfus için yeterli olduğu hesaplanarak, imar planı sınırları dışında yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

Bozkurt İlçesi bütününde çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025’de oluşması öngörülen nüfuslar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

İLÇE ADI	KENTSEL NÜFUS	KIRSAL NÜFUS	TOPLAM NÜFUS
BOZKURT	23.000	3.280	26.280

3.3.3.8.a. İnceler

İnceler Beldesi, orman ve tarım arazileri ile çevrili, tarım sektörü kimliği ön planda olan bir yerleşmedir. Beldenin plan döneminde de bu karakteri ile gelişmesi önerilmektedir.

İnceler Beldesi’nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025’de oluşması öngörülen nüfus 5.000 kişi olarak kabul edilmiştir. Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu beldede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.3.9. BULDAN

Buldan, Türkiye’de dokumacılık sanayinin gelişmiş olduğu önemli ilçelerden biridir. Geleneksel bir zanaat olan dokumacılık, bugün ilçe ekonomisinde önemli bir paya sahiptir. Fransa, Amerika, İngiltere, Japonya, Hollanda ve Yunanistan, Buldan’da üretilen tekstil ürünlerinin en önemli pazarlarıdır. İlçede aynı zamanda tarım sektörü de önemli bir yere sahiptir. Tütün, yaz sebzeleri, nar, kiraz, kestane ve ceviz ilçedeki önemli gelir kaynaklarıdır.

Buldan İlçesi, 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı ana kararlarında, tekstil sanayinin destekleneceği bir merkez olarak belirlenmiştir. Bu doğrultuda, sektörde, özellikle köylerdeki ev tezgahları önemli bir üretim kapasitesine sahip olup bu üretimin desteklenmesi önerilmektedir.

Buldan İlçesi’nin doğusunda, imar planı alanı hariç, Yenicekent Beldesi sınırlarını da kapsayan bir alan, “Denizli Termal Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesi” kapsamında kalmaktadır. Özel kanunlara tabi alanlarda, bu planla yeni kullanım kararı getirilmemiş olup, bu alanlarda, kırsal yerleşme alanları dışında diğer mevcut arazi kullanımı gösterilmiş ve bu bölgeler için resmi kurumlarca verilmiş olan, bu plana altlık teşkil eden kurum görüşleri, ulusal mevzuat ve taraf olduğumuz uluslararası sözleşmeler ile koruma altına alınarak koruma statüsü kazandırılmış alanlar, ekolojik değeri olan hassas alanlar, orman alanları ve tarım alanları işlenmiştir. Bununla birlikte, bu alanlardaki yerleşmeler de, planlamada bütünlük açısından, diğer yerleşmeler gibi araştırmalara katılmıştır. Bölgesel bütünlük ve sürdürülebilir kalkınma amacı ile bu alanlarda yetkili kurum ve kuruluşlarca yapılacak planlama çalışmalarının, ilgili özel kanun hükümleri saklı kalmak kaydıyla, 1/100.000 ölçekli çevre planının ilke ve stratejileri ve nüfus kabulleri doğrultusunda yapılması önem taşımaktadır.

Buldan İlçe Merkezi kentsel nüfusu 30.000 kişi olarak kabul edilmiştir. Buldan İlçe Merkezi mevcut imar planı kapasitesinin 2025 yılında oluşması beklenen nüfus için yeterli olduğu hesaplanarak, imar planı sınırları dışında yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

Buldan İlçesi bütününde çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025’de oluşması öngörülen nüfuslar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

İLÇE ADI	KENTSEL NÜFUS	KIRSAL NÜFUS	TOPLAM NÜFUS
BULDAN	35.000	9.375	44.375

3.3.3.9.a. Yenicekent

Yenicekent, mevcut imar planı sınırları hariç, sınırlarının büyük bir kısmı “Denizli Termal Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesi” kapsamında kalan bir beldedir. Özel kanunlara tabi alanlarda, bu planla yeni kullanım kararı getirilmemiş olup, bu alanlarda, kırsal yerleşme alanları dışında diğer mevcut arazi kullanımı gösterilmiş ve bu bölgeler için resmi kurumlarca verilmiş olan, bu plana altlık teşkil eden kurum görüşleri, ulusal mevzuat ve taraf olduğumuz uluslararası sözleşmeler ile koruma altına alınarak koruma statüsü kazandırılmış

alanlar, ekolojik değeri olan hassas alanlar, orman alanları ve tarım alanları işlenmiştir. Bölgesel bütünlük ve sürdürülebilir kalkınma amacı ile bu alanlarda yetkili kurum ve kuruluşlarca yapılacak planlama çalışmalarının, ilgili özel kanun hükümleri saklı kalmak kaydıyla, 1/100.000 ölçekli çevre planının ilke ve stratejileri ve nüfus kabulleri doğrultusunda yapılması önem taşımaktadır.

Yenicekent Belde Merkezi, tarım arazileri ve sulama alanları ile çevrili, tarım potansiyeli ön planda olan bir beldedir. Türkiye’de ilk defa turfanda üzüm üretimi bu beldede yapılmıştır. Ayrıca, ilçe Tripolis Antik Kenti ile önemli bir kültür turizmi potansiyeline sahiptir. Bu kapsamda, çevre planı döneminde beldenin tarım ve turizm potansiyelinin desteklendiği bir gelişim göstereceği öngörülmektedir.

Yenicekent Beldesi’nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025’de oluşması öngörülen nüfus 5.000 kişi olarak kabul edilmiştir. Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu beldede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.3.10. ÇAL

Çökelez Dağı'nın kuzeyinde, Çivril Ovası'nın güneybatı ucundaki Çal, verimli tarım topraklarının yer aldığı bir ilçedir. Çal İlçesi'nde yaygın olarak bağcılık ve meyvecilik yapılmaktadır. İlçe ekonomisinde tarım sektörü önemli bir yer tutmaktadır. Bununla birlikte, ilçeye bağlı beldeler de dahil olmak üzere, ilçe genelinde küçük çaplı üretim tesisleri de bulunmaktadır. Dionysopolis Ören Yeri ve Sakızcılar Şelalesi, Çal İlçesi'ndeki önemli turistik noktalar. Plan döneminde bu potansiyellerin, ekonomide katma değer yaratacak şekilde değerlendirilmesi önerilmektedir.

Çal, 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı ana kararlarından, tarıma dayalı sanayi sektörü gelişimi desteklenecek ilçeler arasında bulunmaktadır. Bu amaçla ilçede sanayi, depolama, konut dışı kentsel çalışma ve organize tarım alanları planlanmıştır. Çal İlçesi'nde, Büyük Menderes Nehri'ndeki akarsu turizmi potansiyelinin desteklenmesi amacıyla ilçede turizm tesis alanı önerisi de getirilmiştir.

Çal İlçe Merkezi kentsel nüfusu 10.000 kişi olarak kabul edilmiştir. Çal İlçe Merkezi mevcut imar planı kapasitesinin, ilçenin gelişme potansiyeline bağlı olarak, 2025 yılında oluşması beklenen nüfus için yeterli olmadığı hesaplanarak, imar planı sınırları dışında yeni kentsel gelişme alanları önerilmiştir.

Çal İlçesi bütününde çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfuslar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

İLÇE ADI	KENTSEL NÜFUS	KIRSAL NÜFUS	TOPLAM NÜFUS
ÇAL	54.000	6.660	60.660

3.3.3.10.a. Akkent

Akkent, tarım arazileri ile çevrili, tarım sektörü kimliği ön planda olan bir beldedir. Özellikle meyveciliğin yaygın olduğu beldede bir meyve suyu ve konsantre fabrikası bulunmaktadır. Akkent Beldesi'nin çevre düzeni planı döneminde de tarım potansiyelinin desteklendiği bir gelişim göstereceği öngörülmektedir.

Akkent Beldesi'nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfus 5.500 kişi olarak kabul edilmiştir. Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu beldede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.3.10.b. Belevi

Belevi tarım sektörü kimliği ön planda olan bir beldedir. Denizli Çimento Fabrikası bu belde sınırları içinde bulunmaktadır. Buna rağmen, yerleşimden uzak bir noktada, Kaklık Beldesi'ne daha yakın olması nedeniyle, fabrikanın belde kimliğinde belirgin bir etkisi yoktur. Plan döneminde, Belevi Beldesi'nin tarım sektörü ağırlıklı bir gelişme göstermesi

desteklenmektedir. Bu doğrultuda belde organize tarım alanı planlanmıştır. Ayrıca, belde sınırları içinde büyük kentsel yeşil alan önerisi getirilmiştir.

Belevi Beldesi'nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfus 5.000 kişi olarak kabul edilmiştir. Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu belde yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.3.10.c. Denizler

Denizler tarım arazileri ile çevrili, tarım sektörü ön planda olan bir yerleşimdir. Bununla birlikte, belde yerleşiminin hemen güneyinde, yer seçimi yapılmış ve Denizli İl Merkezi'ne de hizmet verecek bir organize sanayi bölgesi bulunmakta olup bu kullanım plan döneminde belde kimliğini değiştirecek önemli bir girdidir. Bu durumda, Denizler Beldesi'nin çevre düzeni planı döneminde tarım ve sanayi sektörü kimliğinin eşgüdüm halinde olduğu bir gelişme göstereceği öngörülmektedir. Bu doğrultuda, Denizler Beldesi'nde bir organize tarım alanı önerilmiştir.

Denizler Beldesi'nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfus 4.000 kişi olarak kabul edilmiştir. Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu belde yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.3.10.d. Hançalar

Hançalar tarım arazileri ile çevrili, tarım sektörü ön planda olan bir yerleşimdir. Beldenin çevre düzeni planı döneminde de tarım potansiyelinin ön planda olduğu bir gelişim göstermesi desteklenmektedir. Bu doğrultuda, beldedeki tarımsal üretimin desteklenmesi amacıyla yürürlükteki imar planında yer alan tarımsal işletme alanları, organize tarım alanı kullanımına dönüştürülerek planda gösterilmiştir.

Hançalar Beldesi'nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfus 4.000 kişi olarak kabul edilmiştir. Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu belde yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.3.10.e. İsabey

İsabey, Çivril Ovası'nın güney ucunda, tarım arazileri ve sulama alanlarının bulunduğu bir noktada yer almaktadır. Belde ekonomisi tarıma dayalıdır. Beldede çekirdeksiz üzüm yetiştiriciliği yapılmakta olup yurtdışına ihraç edilmektedir. İsabey Beldesi'nin yüksek tarım potansiyelinin planı döneminde de korunması ve beldenin tarım potansiyelinin ön planda olduğu bir gelişim göstermesi desteklenmektedir. Bu doğrultuda, beldenin yürürlükteki imar planında yer alan tarımsal işletme alanı genişletilmiş ve organize tarım alanı kullanımına dönüştürülerek planda gösterilmiştir.

İsabey Beldesi'nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfus 6.000 kişi olarak kabul edilmiştir. Mevcut imar planı kapasitesinin

plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu beldede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.3.10.f. Ortaköy

Ortaköy, tarım arazileri ile çevrili, tarım sektörü kimliği ön planda olan bir beldedir. Ortaköy Beldesi'nin 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı döneminde de tarım potansiyelinin ön planda olduğu bir gelişim göstermesi desteklenmektedir. Buna ilaveten, belde sınırlarında, Adıgüzel Barajı etrafında büyük kentsel yeşil alan ve turizm tesis alanı önerilmiştir.

Ortaköy Beldesi'nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfus 4.000 kişi olarak kabul edilmiştir. Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu beldede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.3.10.g. Selcen

Selcen Beldesi, Çal İlçe Merkezi ile hemen hemen birleşmiş, tarım arazileri ile çevrili bir yerleşimdir. Günümüzde tarım sektörü kimliği ön planda olan yerleşimin, plan döneminde ilçe merkezi ile birleşecek bir mekansal gelişime sahip olacağı öngörülmektedir. Bu durumda, beldede tarım sektörü kimliği yanı sıra, Çal İlçe Merkezi için önerilen tarıma dayalı sanayi sektörü kimliği de etkili olacaktır. Çal İlçesi'nde önerilen depolama alanının bir kısmı belde sınırları içinde kalmaktadır. Beldede konut dışı kentsel çalışma alanları da önerilmiştir.

Selcen Beldesi'nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfus 6.500 kişi olarak kabul edilmiştir. Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olmadığı beldede yeni kentsel gelişme alanları önerilmiştir.

3.3.3.10.h. Süller

Süller Beldesi, tarım arazileri ve makilik-fundalık alanlar ile çevrili, tarım sektörünün ön planda olan bir yerleşimdir. Beldenin 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı döneminde de tarım potansiyelinin ön planda olduğu bir gelişim göstereceği öngörülmektedir. Bununla birlikte, Süller, yürürlükteki imar planında tarımsal işletme (organize tarım) ve konut dışı kentsel çalışma alanlarının planlı olduğu bir yerleşimdir. Tarımsal işletme alanları, bu planda organize tarım alanı kullanımına dönüştürülerek korunmuştur. Bu kapsamda, plan döneminde, beldede, tarımsal üretimin işlenmesine yönelik bir sektör de oluşacaktır.

Süller Beldesi'nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfus 9.000 kişi olarak kabul edilmiştir. Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu beldede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.3.11. ÇAMELİ

Güre ve Yaylacık Dağları uzantıları üzerinde yer alan Çameli İlçesi, dalgalı ve yayla karakterli bir arazi yapısına sahiptir. Çameli, verimli tarım topraklarının yok denecek kadar az olduğu, hayvan ürünlerine dayalı olarak tarım sektörü kimliği ön planda olan bir ilçedir. Elmalı, Kirazlıyayla ve Taşçılar Köyleri'nde ağırlıklı olmak üzere Karabayır, Gürsu, Akpınar, Arıkaya ve Sarıkavak Köyleri'nde alabalık üretimi yapılmaktadır. Çameli'nde tarımsal üretimin desteklenmesi amacıyla alternatif olarak seracılık desteklenmektedir. Seracılık yaygın olarak Arıkaya, Elmalı, Taşçılar, Karabayır ve Kirazlıyayla Köyleri'nde yapılmaktadır.

Çameli İlçesi, çevre düzeni planı ana kararları çerçevesinde tarım sektörünün destekleneceği yerleşmelerden biri olarak belirlenmiştir.

Çameli İlçe Merkezi kentsel nüfusu 10.000 kişi kabul edilmiştir. Çameli mevcut imar planı kapasitesinin 2025 yılında oluşması beklenen nüfus için yeterli olduğu hesaplanarak, imar planı sınırları dışında yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

Çameli İlçesi'nde çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfuslar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

İLÇE ADI	KENTSEL NÜFUS	KIRSAL NÜFUS	TOPLAM NÜFUS
ÇAMELİ	10.000	18.585	28.585

3.3.3.12. ÇARDAK

Çardak, Denizli İli'nin doğu sınırında, organize sanayi bölgesi, serbest bölge ve havaalanının yer aldığı; sanayi sektörü kimliği ön planda olan bir ilçedir. Çardak İlçesi'nde farklı faaliyet alanlarında üretim yapan sanayi tesisleri bulunmaktadır. Çardak, 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı ana kararlarında geniş çaplı sanayi tesislerinin yer alabileceği bir merkez olarak belirlenmiştir.

Çardak İlçesi, Hanabat Ovası düzlükleri ile Maymun ve Söğüt Dağları engebeli alanlarından oluşmaktadır. İlçenin ovalık kısımlarında verimli tarım toprakları yer almaktadır. Bununla beraber, Çardak'ta genel olarak kuru tarım yapılmaktadır. Büyük Menderes Havzası'nda yer ilçe topraklarının doğusunda Acıgöl bulunmaktadır. Acıgöl'ün suyu içerdiği sodyum ve manyezit tuzları nedeni ile tarım sulaması için uygun değildir. Bu alanda, ayrıca, Acıgöl Önemli Bitki Alanları yer almaktadır.

Çardak İlçesi'nin güney doğusunda, "Çardak Beylerli-Burdur Akgöl Termal Turizm Merkezi" bulunmaktadır. Özel kanunlara tabi alanlarda, bu planla yeni kullanım kararı getirilmemiş olup, bu alanlarda, kırsal yerleşme alanları dışında diğer mevcut arazi kullanımı gösterilmiş ve bu bölgeler için resmi kurumlarca verilmiş olan, bu plana altlık teşkil eden kurum görüşleri, ulusal mevzuat ve taraf olduğumuz uluslararası sözleşmeler ile koruma altına alınarak koruma statüsü kazandırılmış alanlar, ekolojik değeri olan hassas alanlar, orman alanları ve tarım alanları işlenmiştir. Bununla birlikte, bu alanlar da planlamada bütünlük araştırmalara katılmıştır. Bölgesel bütünlük ve sürdürülebilir kalkınma amacı ile bu alanlarda yetkili kurum ve kuruluşlarca yapılacak planlama çalışmalarının, ilgili özel kanun hükümleri saklı kalmak kaydıyla, 1/100.000 ölçekli çevre planının ilke ve stratejileri ve nüfus kabulleri doğrultusunda yapılması önem taşımaktadır.

Çardak İlçe Merkezi kentsel nüfusu 18.000 kişi olarak kabul edilmiştir. Çardak İlçe Merkezi mevcut imar planı kapasitesi 2025 yılında oluşması beklenen nüfus için yeterli olmadığından imar planı sınırları dışında yeni kentsel gelişme alanları önerilmiştir.

Çardak İlçesi bütününde çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfuslar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

İLÇE ADI	KENTSEL NÜFUS	KIRSAL NÜFUS	TOPLAM NÜFUS
ÇARDAK	27.000	2.725	29.725

3.3.3.12.a. Beylerli

Beylerli verimli tarım arazileri, sulama ve orman alanları ile çevrili bir beldedir. Belde sınırlarının doğusu, "Çardak Beylerli-Burdur Akgöl Termal Turizm Merkezi" kapsamında kalmaktadır. Özel kanunlara tabi alanlarda, bu planla yeni kullanım kararı getirilmemiş olup, bu alanlarda, kırsal yerleşme alanları dışında diğer mevcut arazi kullanımı gösterilmiş ve bu bölgeler için resmi kurumlarca verilmiş olan, bu plana altlık teşkil eden kurum görüşleri, ulusal mevzuat ve taraf olduğumuz uluslararası sözleşmeler ile koruma altına alınarak

koruma statüsü kazandırılmış alanlar, ekolojik değeri olan hassas alanlar, orman alanları ve tarım alanları işlenmiştir. Bununla birlikte, bu alanlar da planlamada bütünlük araştırmalara katılmıştır. Bölgesel bütünlük ve sürdürülebilir kalkınma amacı ile bu alanlarda yetkili kurum ve kuruluşlarca yapılacak planlama çalışmalarının, ilgili özel kanun hükümleri saklı kalmak kaydıyla, 1/100.000 ölçekli çevre planının ilke ve stratejileri ve nüfus kabulleri doğrultusunda yapılması önem taşımaktadır.

Çevre düzeni planı döneminde, Beylerli Beldesi'nin tarım potansiyelinin ön planda olduğu bir gelişim göstermesi desteklenmektedir. Bu doğrultuda, beldede bir organize tarım alanı planlanmıştır. Plan döneminde, beldedeki termal turizm potansiyelinin de desteklenmesi önerilmektedir.

Beylerli Beldesi'nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfus 4.000 kişi olarak kabul edilmiştir. Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu beldede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.3.12.b. Gemiş

Acıgöl'ün hemen güneyinde yer alan Gemiş Beldesi, tarım sektörü kimliği ön planda olan bir yerleşimdir. Çevre düzeni planı döneminde de beldenin bu karakterini koruyarak gelişmesi desteklenmektedir.

Gemiş Beldesi'nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfus 5.000 kişi olarak kabul edilmiştir.

3.3.3.13. ÇİVRİL

Çivril ilçesi, Büyük Menderes Nehri'nin baştanbaşa sulayarak geçtiği Çivril Ovası'nda bulunmaktadır. Pancar üreticiliği, elmacılık, bağcılık, sebzeçilik ve su ürünleri ilçedeki en önemli gelir kaynağını oluşturmaktadır. İlçede tarım ürünlerinin işlenmesine yönelik sanayi tesisleri de bulunmaktadır.

1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı ana kararlarında, Çivril İlçesi, tekstil sanayine alternatif olarak gelişmesi önerilen tarımsal sanayi odak noktalarından biri olarak belirlenmiştir. Bu hedefe paralel olarak, ilçede tarımsal sanayi alanı önerisi getirilmiştir. Buna ilaveten, Yeşilyaka Köyü'nde bir organize tarım alanı önerilmiştir.

Çivril, Akdağ-Çivril Önemli Bitki Alanları, Akdağ Önemli Kuş Alanları ve Işıklı Göl Önemli Kuş Alanları ile ekolojik açıdan da hassas, önemli doğa alanlarının yer aldığı bir noktadadır. İlçe genelinde bu potansiyellerin, koruma-kullanma dengesi sağlanarak turizm amaçlı değerlendirilmesi önerilmektedir.

Çivril İlçe Merkezi kentsel nüfusu 32.500 kişi olarak kabul edilmiştir. Çivril İlçe Merkezi mevcut imar planı kapasitesinin 2025 yılında oluşması beklenen nüfus için yeterli olmadığı ilçede, imar planı sınırları dışında yeni kentsel gelişme alanları önerilmiştir.

Çivril İlçesi bütününde çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfuslar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

İLÇE ADI	KENTSEL NÜFUS	KIRSAL NÜFUS	TOPLAM NÜFUS
ÇİVRİL	89.000	24.350	113.500

3.3.3.13.a. Çıtak

Çıtak, Çivril Ovası Sulama Alanı'nda kalan, tarım sektörü kimliğine sahip bir beldedir. Çevre düzeni planı döneminde de belde gelişmesinin bu yönde devam etmesi önerilmektedir.

Çıtak Beldesi'nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfus 6.000 kişi olarak kabul edilmiştir. Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu beldede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.3.13.b. Emirhisar

Emirhisar Çivril Ovası Sulama Alanı'nda kalan, tarım sektörü kimliğine sahip bir beldedir. Beldede Çivril Ovası'nın en önemli ürünlerinden biri olan elmacılığın desteklenmesi için bir meyve tasnif ve ambalajlama tesisi bulunmaktadır. Çevre düzeni planı döneminde beldenin tarım sektörü ağırlıklı bir gelişme göstermesi desteklenmektedir.

Emirhisar Beldesi'nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfus 6.000 kişi olarak kabul edilmiştir. Mevcut imar planı kapasitesinin

plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu beldede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.3.13.c. Gümüşsu

Gümüşsu Beldesi, Çivril-Akdağ Yaban Hayatı Geliştirme Sahası sınırında, Işıklı Göl yakınında, eko-sistemler açısından hassas bir noktada kalmaktadır. Belde ekonomisi tarıma dayalıdır. Beldede Çivril'in bir diğer önemli meyvesi olan kiraz soğutma ve ambalajlama tesisi yer almaktadır. Çevre düzeni planı döneminde beldenin tarım sektörü ağırlıklı bir gelişme göstermesi desteklenmektedir.

Gümüşsu Beldesi'nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfus 5.000 kişi olarak kabul edilmiştir. Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu beldede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.3.13.d. Gürpınar

Gürpınar tarım sektörü kimliğine sahip bir beldedir. 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı döneminde beldenin tarım sektörü ağırlıklı bir gelişme göstermesi desteklenmektedir.

Gürpınar Beldesi'nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfus 7.500 kişi olarak kabul edilmiştir. Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu beldede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.3.13.e. Irgılı

Irgılı Çivril Ovası Sulama Alanı'nda kalan, tarım sektörü kimliğine sahip bir beldedir. Çevre düzeni planı döneminde de belde gelişiminin bu kimlik paralelinde olması desteklenmektedir.

Irgılı Beldesi'nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfus 5.500 kişi olarak kabul edilmiştir. Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu beldede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.3.13.f. Işıklı

Işıklı Beldesi, Çivril Ovası'nın kuzey ucunda, sulama alanı dışında kalan, ancak tarım sektörü kimliği taşıyan bir yerleşimdir. Belde ayrıca Homa Yaylası, Termesuyu Mağarası, Eumeneia Antik Kenti ve Işıklı Göl'e yakınlığı nedeni ile önemli bir turizm potansiyeline sahiptir.

Işıklı Beldesi'nin çevre düzeni planı döneminde turizm kimliğinin ön plana çıkacağı bir gelişme göstermesi desteklenmektedir. Bu amaçla, belde merkezinde ve Işıklı Gölü yakınında turizm tesis alanları önerilmiştir. Ayrıca, tarım sektörünün desteklenmesi amacıyla beldede bir organize tarım alanı önerilmiştir.

Işıklı Beldesi'nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfus 5.000 kişi olarak kabul edilmiştir. Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu beldede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.3.13.g. Kıralan

Kıralan Çivril Ovası Sulama Alanı'nda kalan, tarım sektörü kimliğine sahip bir başka beldedir. 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı döneminde de belde gelişiminin bu kimlikle devam etmesi desteklenmektedir.

Kıralan Beldesi'nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfus 8.500 kişi olarak kabul edilmiştir. Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu beldede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.3.13.h. Kızılcasöğüt

Kızılcasöğüt Çivril İlçe Merkezi'nin hemen güneyinde, ilçenin mahallesi niteliğinde bir beldedir. Sulama alanı içinde kalmaktadır ve tarım sektörü kimliği ön plandadır. 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı döneminde de belde gelişiminin bu doğrultuda olması desteklenmektedir. Bununla birlikte, ilçe merkezinin bir parçası olması ve planlı bir üniversite alanının bulunması, Kızılcasöğüt'te plan döneminde hizmetler sektörünün gelişmesini de destekleyecektir.

Kızılcasöğüt Beldesi'nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfus 7.500 kişi olarak kabul edilmiştir. Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu beldede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.3.13.i. Özdemirci

Özdemirci Beldesi, Çivril İlçesi'nin güneyindeki yüksek kesimlerinde yer alan, tarım sektörü kimliğini sahip bir yerleşmedir. Plan döneminde de bu karakteri ile gelişmesi desteklenmektedir. Kuyucak Yaylası ile yayla turizmi potansiyeline de sahip olan beldede, bu potansiyelin plan döneminde değerlendirilmesi desteklenmektedir.

Özdemirci Beldesi'nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfus 5.500 kişi olarak kabul edilmiştir. Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu beldede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.3.14. GÜNEY

Güney İlçesi, tarım arazilerinin yoğun olarak yer aldığı, tarım sektörünün ekonomide önemli rol oynadığı bir yerleşimdir. İlçede tütün, antepfıstığı, arpa, buğday ve kekik yetişirken; şaraplık, bağcılık, seracılık ve zeytincilik de yapılmaktadır. İlçede bir şarap fabrikası bulunmaktadır.

1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı ana kararlarında Güney İlçesi, tarımsal sanayi gelişiminin destekleneceği bir merkez olarak belirlenmiştir. Bu amaçla, ilçe merkezinde tarımsal sanayi, konut dışı kentsel çalışma ve organize tarım alanları planlanmıştır.

Güney İlçe Merkezi kentsel nüfusu 12.000 kişi olarak kabul edilmiştir. Güney İlçe Merkezi mevcut imar planı kapasitesinin 2025 yılında oluşması beklenen nüfus için yeterli olduğu hesaplanarak, imar planı sınırları dışında yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

Güney İlçesi bütününde çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025’de oluşması öngörülen nüfuslar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

İLÇE ADI	KENTSEL NÜFUS	KIRSAL NÜFUS	TOPLAM NÜFUS
GÜNEY	17.000	7.250	24.250

3.3.3.14.a. Eziler

Eziler Beldesi, tarım arazileri ve sulama alanları ile çevrili, tarım sektörünün ön planda olduğu bir yerleşimdir. Beldenin çevre düzeni planı döneminde bu kimliğini koruyarak gelişmesi desteklenmektedir.

Eziler Beldesi’nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025’de oluşması öngörülen nüfus 5.000 kişi olarak kabul edilmiştir. Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu beldede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.3.15. HONAZ

Honaz, Büyük Menderes Havzası’nda, Honaz Dağı eteklerinde yer alan bir ilçedir. Honaz Dağı, önemli bitki alanı ve milli parkı statüsü ile ilçede ekolojik açıdan öneme sahip bir noktadır. Honaz İlçesi, bu değerler sayesinde önemli bir doğa turizmi potansiyeline sahiptir.

Honaz İlçesi mücavir alan sınırları içindeki Denizli Organize Sanayi Bölgesi yanı sıra Kocabaş ve Kaklık Beldeleri’nde bulunan fabrikalar ile bir sanayi kenti konumundadır. Bununla birlikte, tarım da ilçede yaygın olarak yapılmaktadır. Özellikle kiraz yetiştiriciliği ilçedeki önemli bir sektördür. Son yıllarda bağcılık da önem kazanmaya başlamıştır.

Honaz, 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı ana kararlarında turizm, tarım ve sanayi sektörlerinin birlikte gelişeceği, ancak ilçe merkezinde turizm sektörünün özellikle

destekleneceği bir yerleşim olarak belirlenmiştir. Honaz Dağı Milli Parkı yanı sıra Kaklık Mağarası ve Colessae Antik Kenti de Honaz İlçesi'ndeki önemli turistik değerlerdir.

Honaz İlçesi bütününde çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfuslar aşağıdaki tabloda verilmiştir. Honaz İlçe Merkezi Denizli Merkez İlçe'de belirlenen planlama alt bölgesi kapsamında kalmaktadır. Bu nedenle, İlçe Merkezi kentsel nüfusu bu tablodaki kabule dahil değildir.

İLÇE ADI	KENTSEL NÜFUS	KIRSAL NÜFUS	TOPLAM NÜFUS
HONAZ	39.000	7.620	46.620

3.3.3.15.a. Kaklık

Denizli-Ankara Karayolu üzerinde bulunan Kaklık, Denizli İli geneline hizmet veren organize sanayi bölgesi ile sanayi sektörü kimliği ön planda olan bir beldedir. Plan döneminde de bu karakteri ile gelişmeye devam edecektir. Bununla birlikte, Kaklık Mağarası'nın turizme kazandırılması ve ilçede turizm sektörünün desteklenmesi amacıyla turizm tesis alanı önerilmiştir.

Kaklık Beldesi'nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfus 10.000 kişi olarak kabul edilmiştir. Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu beldede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.3.15.b. Karaçay

Karaçay Beldesi, tarım arazileri ile çevrili, tarım sektörü kimliği ön planda olan ve plan döneminde de bu karakteri ile gelişmesi desteklenen bir yerleşimdir.

Karaçay Beldesi'nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfus 5.000 kişi olarak kabul edilmiştir. Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu beldede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.3.15.c. Kızılyer

Kızılyer Beldesi, tarım arazileri ile çevrili, tarım sektörü kimliği ön planda olan ve plan döneminde de bu karakteri ile gelişmesi desteklenen bir yerleşimdir.

Kızılyer Beldesi'nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfus 4.000 kişi olarak kabul edilmiştir. Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu beldede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.3.15.d. Kocabaş

Denizli-Ankara Karayolu üzerinde bulunan Kocabaş Beldesi, Denizli İl Merkezi etkisiyle sanayi sektörünün gelişim gösterdiği bir yerleşimdir. Belde, plan döneminde de bu etki alanı içinde, sanayi gelişiminin devam edeceği bir kimliğe sahip olacaktır.

Kocabaş Beldesi'nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfus 20.000 kişi olarak kabul edilmiştir. Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olmadığı beldede yeni kentsel gelişme alanları önerilmiştir. Ayrıca, beldede bir büyük kentsel yeşil alan planlanmıştır.

3.3.3.16. KALE

Büyük Menderes Havzası'nda, Gölge Dağları'nın batı uzantılarında yer alan Kale İlçesi, Tavas Ovası düzlüklerinde kurulmuştur. Buna rağmen, ilçe topraklarının büyük kısmı dağlık ve engebeldir. Kale İlçesi, Denizli İli'nde dokumacılık sektörünün, yerini tarım sektörüne bıraktığı nadir örneklerden biridir. İlçede başta tütüncülük olmak üzere, meyvecilik, zeytincilik, sebzeçilik, seracılık, orman işçiliği ve hayvancılık, dokumacılığa alternatif olarak hızla gelişmektedir.

1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı ana kararlarında ilçede gelişen bu eğilime paralel olarak, Kale, tarım sektörünün destekleneceği bir ilçe olarak belirlenmiştir. Bu doğrultuda ilçe merkezinde tarımsal sanayi ve konut dışı kentsel çalışma alanları planlanmıştır. Turizm sektörü gelişiminin desteklendiği ilçede turizm tesis alanı önerisi getirilmiştir.

Kale İlçe Merkezi kentsel nüfusu 20.000 kişi olarak kabul edilmiştir. Kale İlçe Merkezi mevcut imar planı kapasitesi 2025 yılında oluşması beklenen nüfus için yeterli olmadığından, imar planı sınırları dışında yeni kentsel gelişme alanları önerilmiştir.

Kale İlçesi bütününde çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfuslar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

İLÇE ADI	KENTSEL NÜFUS	KIRSAL NÜFUS	TOPLAM NÜFUS
KALE	30.000	12.675	42.675

3.3.3.16.a. Gölbaşı

Gölbaşı tarım sektörü kimliği ön planda olan bir yerleşim olup plan döneminde de bu karakteri ile gelişmesi desteklenen bir beldedir. Bu doğrultuda, beldenin yürürlükteki imar planında yer alan tarımsal işletme alanı organize tarım alanı kullanımına dönüştürülerek korunmuştur.

Gölbaşı Beldesi'nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfus 5.000 kişi olarak kabul edilmiştir. Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu beldede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.3.16.b. Karaköy

Karaköy tarım sektörü kimliği ön planda olan bir yerleşim olup plan döneminde de bu karakteri ile gelişmesi desteklenen bir beldedir. Bu doğrultuda, beldenin yürürlükteki imar planında yer alan tarımsal işletme alanı organize tarım alanı kullanımına dönüştürülerek korunmuştur.

Karaköy Beldesi'nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfus 5.000 kişi olarak kabul edilmiştir. Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu beldede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.3.17. SARAYKÖY

Büyük Menderes Havzası'nda, verimli tarım toprakları bakımından oldukça zengin bir bölgede yer alan Sarayköy, tarım sektöründeki verimliliğe paralel olarak Denizli İli'nde Merkez İlçe ile birlikte göç alan tek ilçe konumundadır. İlçe jeotermal kaynaklar yönünden de oldukça zengin bir bölgede bulunmaktadır. Sarayköy, Türkiye'de elektrik üretimi yapılabilecek güce sahip jeotermal kaynaklara sahip bir ilçedir. Türkiye'nin ilk ve şimdilik tek jeotermal santrali Sarayköy'de bulunmaktadır. Bu kaynak ilçedeki termal turizm potansiyelini de arttırmaktadır. Denizli İli'nde ilan edilen "Aydın-Buharkent Termal Turizm Merkezi" ilçenin batısında, "Denizli Termal Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesi" ise kuzey ve kuzeybatısında yer almaktadır. Özel kanunlara tabi alanlarda, bu planla yeni kullanım kararı getirilmemiş olup, bu alanlarda, kırsal yerleşme alanları dışında diğer mevcut arazi kullanımı gösterilmiş ve bu bölgeler için resmi kurumlarca verilmiş olan, bu plana altlık teşkil eden kurum görüşleri, ulusal mevzuat ve taraf olduğumuz uluslararası sözleşmeler ile koruma altına alınarak koruma statüsü kazandırılmış alanlar, ekolojik değeri olan hassas alanlar, orman alanları ve tarım alanları işlenmiştir. Bununla birlikte, bu alanlardaki yerleşmeler de, planlamada bütünlük açısından, diğer yerleşmeler gibi araştırmalara katılmıştır. Bölgesel bütünlük ve sürdürülebilir kalkınma amacı ile bu alanlarda yetkili kurum ve kuruluşlarca yapılacak planlama çalışmalarının, ilgili özel kanun hükümleri saklı kalmak kaydıyla, 1/100.000 ölçekli çevre planının ilke ve stratejileri ve nüfus kabulleri doğrultusunda yapılması önem taşımaktadır.

1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı ana kararlarında Sarayköy İlçesi termal turizm ve tarım sektörünün destekleneceği bir yerleşim olarak belirlenmiştir. İlçede bulunan jeotermal potansiyelin, termal turizm yanı sıra bina ve sera ısıtmasında kullanılması desteklenmelidir. İlçede tarımsal verimliliğin artırılması için sanayi, tarımsal sanayi ve organize tarım alanları önerilmiştir.

Sarayköy İlçe Merkezi kentsel nüfusu 30.000 kişi olarak kabul edilmiştir. Sarayköy İlçe Merkezi mevcut imar planı kapasitesi 2025 yılında oluşması beklenen nüfus için yeterli olmadığından, imar planı sınırları dışında yeni kentsel gelişme alanları önerilmiştir.

Sarayköy İlçesi bütününde çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfuslar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

İLÇE ADI	KENTSEL NÜFUS	KIRSAL NÜFUS	TOPLAM NÜFUS
SARAYKÖY	41.000	13.935	54.935

3.3.3.17.a. Ahmetli

Ahmetli, tarım arazileri ve sulama alanları ile çevrili bir beldedir. Çevre düzeni planı döneminde de bu karakterini koruyarak gelişmesi desteklenmektedir.

Ahmetli Beldesi'nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfus 4.000 kişi olarak kabul edilmiştir. Mevcut imar planı kapasitesinin

plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu beldede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.3.17.b. Duacılı

Duacılı Beldesi, bu planda belirlenen “Denizli Planlama Alt Bölgesi” kapsamında kalmaktadır. Tarım sektörü yanı sıra sanayi sektörü kimliğine de sahip olan beldenin, plan döneminde de bu eğilimle gelişmeye devam edeceği öngörülmektedir.

3.3.3.17.c. Sığma

Sığma, tarım arazileri ve sulama alanları ile çevrili, tarımsal karakterin ön planda olduğu bir beldedir. Çevre düzeni planı döneminde de bu karakterini koruyarak gelişmesi desteklenmektedir.

Sığma Beldesi’nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025’de oluşması öngörülen nüfus 3.500 kişi olarak kabul edilmiştir. Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu beldede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.3.17.d. Tosunlar

Tosunlar, tarım arazileri, sulama alanları ve makilik-fundalık araziler ile çevrili tarımsal karakterin ön planda olduğu bir beldedir. Çevre düzeni planı döneminde de bu karakterini koruyarak gelişmesi desteklenmektedir.

Tosunlar Beldesi’nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025’de oluşması öngörülen nüfus 3.500 kişi olarak kabul edilmiştir. Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu beldede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.3.18. SERİNHİSAR

Batı Akdeniz Havzası'nda yer alan Serinhisar İlçesi, Acıpayam Ovası düzlüklerinde kurulmuştur. İlçe arazilerinin Acıpayam Ovası Sulama Alanı içinde bulunan kısımlarında verimli tarım arazileri bulunmaktadır. Gölgele Dağları Önemli Bitki Alanları'nın bir kısmı da Acıpayam İlçesi ile birlikte Serinhisar İlçesi sınırlarında yer almaktadır.

Serinhisar İlçesi ekonomisi tarım ve nakliyecilik üzerine kurulmuştur. İlçede leblebicilik çok gelişmiştir. Bu sektörlerin plan döneminde desteklenmesi ilçe kalkınmasında önemli rol oynayacaktır. Bu nedenle, Serinhisar, 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı ana plan kararlarında tarım sektörünün ve tarıma dayalı sanayinin geliştirileceği bir ilçe olarak belirlenmiştir. Bu doğrultuda, ilçede mevcut ya da planlı sanayi alanları yanı sıra depolama ve konut dışı kentsel çalışma alanları önerisi getirilmiştir. Serinhisar İlçesi planlı üniversite alanı ile plan döneminde bir eğitim merkezi olarak gelişmeye de devam edecektir.

Serinhisar İlçe Merkezi kentsel nüfusu 32.500 kişi olarak kabul edilmiştir. Serinhisar İlçe Merkezi mevcut imar planı kapasitesinin 2025 yılında oluşması beklenen nüfus için yeterli olduğu hesaplanarak, imar planı sınırları dışında yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

Serinhisar İlçesi bütününde çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfuslar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

İLÇE ADI	KENTSEL NÜFUS	KIRSAL NÜFUS	TOPLAM NÜFUS
SERİNHİSAR	40.500	2.785	43.285

3.3.3.18.a. Yatağan

Yatağan tarım arazileri, sulama ve orman alanları ile çevrili bir beldedir. Günümüzde tarım sektörü kimliği ön planda bir yerleşim niteliği taşımaktadır. Buna rağmen, mermer traverten yatakları açısından zengin bir bölgede bulunması ve ilçe merkezi ile yerleşim arasında bulunan planlı sanayi alanlarına bağlı olarak, Yatağan Beldesi'nin plan döneminde sanayi sektörü kimliği ile gelişmesine neden olacaktır. Belde, ayrıca, Kefe Yaylası ile yayla turizmi potansiyeline sahiptir.

Yatağan Beldesi'nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfus 8.000 kişi olarak kabul edilmiştir. Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu beldede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.3.19. TAVAS

Tavas İlçesi, Büyük Menderes Havzası'nda, verimli tarım arazilerinin bulunduğu Tavas Ovası'nda bulunmaktadır. Tarım sektörü ilçe ekonomisinde önemli bir yer tutmaktadır.

İlçede leblebi imalathaneleri ile tekstil alanında faaliyet gösteren kot imalathaneleri yer almaktadır. Tavas'a bağlı beldelerde ise dokumacılık yaygın olarak yapılan bir tekstil sanayi dalıdır. Tavas İlçesi, 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı ana kararlarında tekstil sanayi odaklarından biri olarak tespit edilmiştir. Bu doğrultuda, ilçede sanayi alanı planlanmıştır. Tavas İlçesi'nde, Kızılcıca, Garipköy ve Nikfer Beldeleri arasında, yer seçimi yapılmış bir organize sanayi bölgesi bulunmaktadır. İlçede planlı konut dışı kentsel çalışma alanları mevcut olup bu alanlar korunmuştur.

Tavas İlçesi'nde, Karacasu-Geyre'de bulunan Afradisias Antik Kenti'nden Denizli Pamukkale'ye ulaşan turistik aks üzerinde bulunması nedeni ile turizme yönelik ticaret ve günübirlik turizm gelişimi de yaşanacaktır. Tavas İlçesi'nde, turizm potansiyelinin çeşitlendirilmesi amacıyla, Kır Dağları'nda kış sporları merkezi önerisi getirilmiştir.

Tavas İlçe Merkezi kentsel nüfusu 30.000 kişi olarak kabul edilmiştir. Tavas İlçe Merkezi mevcut imar planı kapasitesinin 2025 yılında oluşması beklenen nüfus için yeterli olduğu hesaplanarak, imar planı sınırları dışında yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

Tavas İlçesi bütününde çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfuslar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

İLÇE ADI	KENTSEL NÜFUS	KIRSAL NÜFUS	TOPLAM NÜFUS
TAVAS	94.000	26.340	120.340

3.3.3.19.a. Baharlar

Baharlar Beldesi, tarım sektörü kimliği ön planda olan bir yerleşimdir. Plan döneminde de bu karakterini koruyarak gelişmesi desteklenmektedir.

Baharlar Beldesi'nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfus 5.000 kişi olarak kabul edilmiştir. Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu beldede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.3.19.b. Çağırğan

Çağırğan Beldesi, tarım sektörü kimliği ön planda olan bir yerleşimdir. Plan döneminde de bu karakterini koruyarak gelişmesi desteklenmektedir.

Çağırğan Beldesi'nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfus 5.000 kişi olarak kabul edilmiştir. Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu beldede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.3.19.c. Garipköy

Garipköy Beldesi, tarım sektörü kimliği ön planda olan bir yerleşimdir. Plan döneminde de bu karakterini koruyarak gelişmesi desteklenmektedir. Bu doğrultuda, tarımsal

üretimi desteklemek amacıyla Garipköy ile Pınarlar Beldesi sınırları arasında, her iki beldeye de hizmet edebilecek bir organize tarım alanı planlanmıştır.

Garipköy Beldesi'nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfus 4.000 kişi olarak kabul edilmiştir. Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olmadığı beldede yeni kentsel gelişme alanları önerilmiştir.

3.3.3.19.d. Karahisar

Karahisar Beldesi, tarım sektörü kimliği ön planda olan bir yerleşimdir. Plan döneminde de bu karakterini koruyarak gelişmesi desteklenmektedir. Karahisar, aynı zamanda dokumacılığın da yaygın olarak yapıldığı bir yerleşimdir. Plan döneminde, beldede bu sektöründe de desteklenmesi önerilmektedir.

Karahisar Beldesi'nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfus 12.000 kişi olarak kabul edilmiştir. Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu beldede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.3.19.e. Kızılca

Kızılca, orman alanları ve tarım arazileri ile çevrili bir beldedir. Kızılca tarım sektörü ağırlıklı bir kimliğe sahiptir. Belde, Denizli İli'nde, Tavas ve Serinhisar İlçeleri ile birlikte en fazla leblebi imalatının yapıldığı yerleşimlerden birisidir. Beldede, potansiyel sunan tarımsal üretimin desteklenmesi amacıyla, organize tarım ve konut dışı kentsel çalışma alanları planlanmıştır.

Kızılca Beldesi, Sebastopolis Antik Kenti ile turistik potansiyele de sahiptir. Bu potansiyel, beldede günübirlik turizm hareketliliği yaratacaktır.

Kızılca Beldesi'nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfus 5.000 kişi olarak kabul edilmiştir. Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu beldede yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.3.19.f. Kızılcabölük

Kızılcabölük Beldesi, Tavas İlçe Merkezi'nin kuzeybatısında bulunmaktadır. Yakın bir mesafede bulunması nedeni ile ilçe merkezinin direkt etkisi altında bulunan Kızılcabölük Beldesi'nde dokumacılık yaygın olarak yapılmaktadır. Plan döneminde beldenin tarım sektörü ile birlikte dokumacılığında da desteklendiği bir gelişim göstermesi önerilmektedir. Bu doğrultuda, beldedeki üretimin desteklenmesini sağlayacak konut dışı kentsel çalışma alanları önerilmiştir.

Kızılcabölük Beldesi'nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfus 12.500 kişi olarak kabul edilmiştir. Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olmadığı beldede yeni kentsel gelişme alanları önerilmiştir.

3.3.3.19.g. Nikfer

Nikfer, Tavas İlçesi'nin güneyinde, orman alanları ve tarım arazileri ile çevrili bir beldedir. Nikfer, tarım sektörü kimliği ön planda olan, özellikle bağcılık ve buna bağlı olarak şarap üreticiliği potansiyeline sahip bir yerleşimdir. Bu nedenle, plan döneminde Nikfer Beldesi'nde tarım sektörünün desteklenmesi önerilmektedir. Bu doğrultuda, beldeye organize tarım alanları önerilmiştir. Beldede, ayrıca, bir büyük kentsel yeşil alan planlanmıştır.

Nikfer Beldesi'nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfus 7.500 kişi olarak kabul edilmiştir. Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu beldeye yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.3.19.h. Pınarlar

Pınarlar, Tavas Ovası ve orman alanları ile çevrelenmiş bir beldedir. Tarım sektörü kimliği ön planda olan beldenin, plan döneminde de bu kimliği ile gelişmesi desteklenmektedir. Bu doğrultuda, beldeye bir organize tarım alanı önerilmiştir. Pınarlar Beldesi'nde Kızılın Mağarası değerlendirilmesi gereken bir turistik potansiyeldir. Buna ilaveten, beldenin kuzeyindeki yüksek araziler yamaç paraşütü için uygun alanlardır.

Pınarla Beldesi'nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfus 5.000 kişi olarak kabul edilmiştir. Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu beldeye yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.3.19.i. Solmaz

Tavas-Kale Karayolu üzerinde bulunan Solmaz Beldesi, tarım arazileri ve sulama alanları ile çevrili bir yerleşimdir. Tarım sektörü kimliği ön planda olan beldenin, plan döneminde de bu karakteri ile gelişmesi desteklenmektedir. Buna ilaveten, yürürlükteki imar planında yer alan konut dışı kentsel çalışma alanları, beldeye tarımsal üretimi destekleyecektir.

Solmaz Beldesi'nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfus 5.000 kişi olarak kabul edilmiştir. Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olduğu beldeye yeni kentsel gelişme alanları önerilmemiştir.

3.3.3.19.i. Ulukent

Ulukent Beldesi, tarım arazileri ve sulama alanları ile çevrili, tarım sektörü kimliği ön planda olan bir yerleşimdir. Beldenin, plan döneminde de bu karakteri ile gelişmesi desteklenmektedir.

Ulukent Beldesi'nde 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen nüfus 3.000 kişi olarak kabul edilmiştir. Mevcut imar planı kapasitesinin plan döneminde oluşması beklenen nüfusa yeterli olmadığı beldeye yeni kentsel gelişme alanları önerilmiştir.

3.4. PLANLAMA ALT BÖLGELERİ

Aydın-Muğla-Denizli Planlama Bölgesi'nde iki adet planlama alt bölgesi belirlenmiştir. Bunlar: “Muğla-Köyceğiz Karayolu Çevresi Planlama Alt Bölgesi” ve “Denizli Planlama Alt Bölgesi”dir.

Gelişme potansiyeli olan kentsel kullanım alanları ile bunların etkileşim alanlarını ya da sahip olduğu ekolojik değerler açısından korunması ve geliştirilmesi gerekli alanları ya da sektörel açıdan gelişme potansiyeline sahip olmaları nedeni ile planlama alt bölgesi olarak tespit bu alanların tamamı için bütüncül 1/25.000 ölçekli çevre düzeni planı yapılması zorunludur. Bu alanlarda, 1/25.000 ölçekli çevre düzeni planı imar planları yapılamaz.

3.4.1. Muğla-Köyceğiz Karayolu Çevresi Planlama Alt Bölgesi

Bu alt bölge, Merkez ve Ula İlçeleri sınırları içinde, Muğla-Köyceğiz Karayolu güzergahı çevresinde, Gökova Beldesi ile Akkaya, Doğanköy, Çörüş, Esentepe, Ataköy, Çıtlık, Kızılyaka, Sarayyanı, Şirinköy, Kızılağaç, Gülağzı, Yeşilova ve Yeşilçam Köyleri'ni kapsamaktadır.

Muğla İli'nde mevzi imar planları ile gelişme eğilimi göstermiş olan bu bölgenin bütüncül bir yaklaşımla planlanması önem taşımaktadır. Bu alt bölgede konut gelişme alanları, turizm tesis alanları, ticaret alanları, sosyal ve teknik altyapı alanları, konut dışı kentsel çalışma alanları, küçük sanayi siteleri, organize tarım alanları ve rekreasyon alanları yer alabilecektir.

Bu bölge kapsamındaki kırsal yerleşim birimlerinin eşgüdüm halinde geliştirilmesi yönünde plan kararları üretilmesi önerilmektedir.

Bölgenin doğal, tarihi ve kültürel değerlerini destekleyici ve turizm sektörünün katma değerini artırıcı plan kararları üretilmesi ve bu doğrultuda özellikle Ula Kanyonu'nun turistik amaçlı değerlendirilmesi önem taşımaktadır.

Bunlara ilaveten, planlama alt bölgesinde, kentsel çalışma alanlarının belli bölgelerde toplanmasını destekleyici plan kararları üretilmelidir.

Bu alt bölgede 2025 yılı nüfusu 20.000 kişi olarak kabul edilmiştir.

3.4.2. Denizli Planlama Alt Bölgesi

Bu alt bölge, Denizli İl Merkezi ile Akkale, Bağbaşı, Başkarcı, Bereketli, Gökpınar, Göveçlik, Gümüşler, Hallaçlar, Kayhan, Kınıklı, Servergazi, Üçler, Irlıganlı, Korucuk, Pınarkent Beldeleri; Honaz İlçe Merkezi; Sarayköy İlçesi'ne bağlı Duacılı Beldesi ile Kadılar, Hisar, Şirinköy, Saruhan, Kumkısıık, Üzerlik, Salihaga, Çeltikçi, Karakova, Goncalı, Küçükdere, Eldenizli, Kocadere, Güzelköy, Karakurt, Karataş, Şahinler, Ovacık, Karateke, Emirazizli ve Gürleyik Köyleri'ni kapsamaktadır.

Planlama alt bölgesinde, kentsel ve kırsal konut alanlarının yanı sıra ticaret ve yönetim merkezleri, sanayi bölgeleri, turizm alanları, büyük ve açık alan kullanışları ve diğer arazi kullanma alanları ile alt yapı tesisleri yer alabilecektir.

Denizli İli'nin kentsel kimliğini belirleyen sanayi ve küçük sanayi kullanımlarının dağılımında, 08.05.2007 tarihinde ilgili idaresince onanmış 1/25.000 ölçekli çevre düzeni planı kararları esas alınmalıdır.

Planlamada, ulaşım sistemi, ilgili kamu kurumlarının yatırım ve projeleri esas alınmak kaydı ile kentin gereksinimleri ve mevcut yol hiyerarşisi dikkate alınarak çözümlenmelidir.

Planlamada, 3194 sayılı "İmar Kanunu"na ilişkin "Plan Yapımına Ait Esaslara Dair Yönetmelik" lejantında belirtilen "yapı yasağı getirilen alanlar" dikkate alınmalıdır.

Tarım arazileri ve orman alanlarının korunması esas olup bu alanlarda yürürlükteki ilgili mevzuat hükümlerine göre uygulama yapılmalıdır.

Bölgenin doğal, tarihi ve kültürel değerlerini destekleyici ve turizm sektörünün katma değerini artırıcı plan kararları üretilmeli; bölgedeki sit alanlarının yürürlükteki ilgili mevzuata göre korunması sağlanmalıdır.

Bölge bütününde 2025 yılı nüfusu 1.575.000 kişi olarak kabul edilmiştir.

4. GENEL ARAZİ KULLANIM KARARLARI

4.1. KENTSEL KULLANIM ALANLARI

4.1.1. YERLEŞME ALANLARI

Yerleşme alanları, Aydın-Muğla-Denizli Planlama Bölgesi'ndeki, il, ilçe, belde ve köy statüsündeki yerleşim alanlarının tümünü kapsamaktadır. İdari bölünüş olarak, Planlama Bölgesi'nde; 3 il, 48 ilçe (Aydın'da 17; Muğla'da 12 ve Denizli'de 19 ilçe); 196 belde (Aydın'da 51; Muğla'da 61 ve Denizli'de 84 belde) ve 1.257 köy (Aydın'da 489; Muğla'da 396 ve Denizli'de 372 köy) bulunmaktadır.

4.1.1.1. Kentsel Yerleşme Alanları

Aydın-Muğla-Denizli Planlama Bölgesi'nde yer alan ilçe merkezleri ve beldeler kentsel yerleşim alanları kapsamında değerlendirilmiştir. Kentsel yerleşim alanlarında mekansal planlama kararları, yerleşimlerin mevcut kimlikleri, sektörel gelişme potansiyelleri ve buna bağlı olarak oluşması beklenen nüfusları dikkate alınarak, plan döneminde kazanacakları kimlikleri doğrultusunda belirlenmiştir.

4.1.1.2. Kırsal Yerleşme Alanları

Aydın-Muğla-Denizli Planlama Bölgesi kapsamındaki kırsal yerleşme alanları, kentsel yerleşme alanları dışında kalan köy ve mezraları kapsayan, 3194 Sayılı "İmar Kanunu"nun ilgili yönetmeliği uyarınca köy yerleşik alanı ve civarına ilişkin sınır tespiti yapılmış/yapılmamış ve bu planda sınırları şematik olarak gösterilmiş veya plan ölçeği gereği gösterilememiş olan alanlar ile 442/3367 Sayılı Köy Kanunu uyarınca belirlenmiş/belirlenecek olan alanlardır. Kırsal yerleşmelerdeki mekansal gelişimler köy yerleşik alanları içinde gerçekleşeceği için kırsal yerleşimlerde yeni gelişme alanları önerilmemiştir.

4.1.1.3. Yayla Yerleşme Alanları

İklimsel ve coğrafi özelliklerinden ötürü, kentsel ve kırsal yerleşim alanları dışında, barınma amaçlı kullanılan/kullanılacak, ilgili kanunları uyarınca mera, yaylak, kışlak v.b. gibi tanımlı ve hazineye kayıtlı alanlar dışında yer alan ve kadastral bir yola cephesi bulunmak şartı ile özel mülkiyete tabi olan alanlardır. Bu alanlarda yayla ve eko-turizm gelişimini desteklemek amacıyla, "Turizm Tesislerinin Belgelendirmesine ve Niteliklerine İlişkin Yönetmelik"te belirtilen çiftlik evi-köy evi, yayla evi ve dağ evi türlerindeki kırsal turizm tesis alanlarının desteklenmesi önerilmektedir.

4.1.2. ÇALIŞMA ALANLARI

4.1.2.1. Sektörel Yapıya İlişkin Kararlar

Aydın, Muğla ve Denizli İlleri'nde 2025 yılı için kabul edilen tarım, sanayi ve hizmetler sektörleri dağılım oranları aşağıdaki tablolarda verilmiştir. 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı döneminde;

Aydın İli'nde günümüzdeki eğilime paralel olarak istihdama göre sektörel dağılım tarım, hizmetler ve sanayi sıralaması şeklinde gelişecektir. Bu dönemde planlı ya da bu planla önerilen istihdam yaratıcı kullanımlara bağlı olarak, hizmetler ve sanayi sektörleri istihdam oranında artış olacağı öngörülmektedir. Tarımsal sanayi ve turizme dayalı hizmetler sektörünün desteklenmesi ile tarım sektöründeki istihdamın bir kısmının bu sektörlerle kayması beklenmektedir.

SEKTÖREL DAĞILIM - AYDIN

İlçeler	2025		
	Tarım	Sanayi	Hizmetler
	%	%	%
Merkez	25.8	11.7	62.5
Bozdoğan	72.9	5.9	21.2
Buharkent	64.0	10.7	25.3
Çine	63.3	7.2	29.5
Didim	23.6	6.4	70.0
Germencik	66.7	8.9	24.4
İncirliova	57.2	6.7	36.1
Karacasu	72.2	4.0	23.8
Karpuzlu	74.5	4.4	21.0
Koçarlı	71.0	5.3	23.7
Köşk	65.5	7.7	26.8
Kuşadası	7.8	5.1	87.1
Kuyucak	58.6	8.8	32.6
Nazilli	34.8	14.4	50.8
Söke	43.0	13.4	43.6
Sultanhisar	64.6	7.7	27.7
Yenipazar	77.0	4.0	19.0
Toplam	45.5	9.5	44.9

Muğla İli'nde istihdama göre sektörel dağılımda tarım ve hizmetler sektörleri arasından bir değişim yaşanacak ve plan döneminde sektörel dağılım hizmetler, tarım ve sanayi sıralaması şeklinde gelişecektir. Turizme dayalı hizmetler sektörünün desteklenmesi ile tarım sektöründeki istihdamın bir kısmının hizmetler sektörüne kayması beklenmektedir.

SEKTÖREL DAĞILIM - MUĞLA

İlçeler	2025		
	Tarım	Sanayi	Hizmetler
	%	%	%
Merkez	29.6	12.6	57.8
Bodrum	33.1	7.3	59.6
Dalaman	34.6	13.2	52.2
Dağça	36.8	9.1	54.1
Fethiye	42.3	8.1	49.6
Kavaklıdere	43.9	23.3	32.8
Köyceğiz	51.6	7.2	41.2
Marmaris	23.5	6.2	70.3
Milas	44.3	10.4	45.3
Ortaca	47.7	9.9	42.4
Ula	53.3	9.3	37.4
Yatağan	41.4	18.8	39.8
Toplam	38.4	9.9	51.7

Denizli İli'nde istihdama göre sektörel dağılım hizmetler, tarım ve sanayi sıralaması şeklinde gelişecektir. Bu dönemde planlı ya da bu planla önerilen istihdam yaratıcı kullanımlara bağlı olarak, hizmetler ve sanayi sektörleri istihdam oranında artış olacağı öngörülmektedir. Bununla birlikte, sektörel dağılımdaki oranlar günümüzdeki değerlerine göre büyük farklılık göstermeyecektir.

SEKTÖREL DAĞILIM - DENİZLİ

İlçeler	2025		
	Tarım	Sanayi	Hizmetler
	%	%	%
Merkez	7.6	42.0	50.4
Acıpayam	61.8	11.4	26.8
Akköy	57.7	8.9	33.4
Babadağ	25.0	42.4	32.6
Baklan	66.5	8.8	24.7
Bekilli	62.1	11.3	26.6
Beyağaç	65.9	7.6	26.5
Bozkurt	45.0	20.8	34.2
Buldan	40.4	30.4	29.2
Çal	45.4	11.2	43.4
Çameli	77.5	8.0	14.5
Çardak	17.7	34.2	48.1
Çivril	62.7	11.2	26.1
Güney	61.7	4.8	33.5
Honaz	44.2	23.8	32.0
Kale	56.8	12.4	30.8
Sarayköy	48.7	23.5	27.8
Serinhisar	37.5	21.7	40.8
Tavas	57.5	15.4	27.1
Toplam	35.0	27.0	38.0

4.1.2.2. Sanayi Tesis Alanları

Sanayi sektörü, Planlama Bölgesi'ndeki üç ilde de sektörlerin istihdama göre dağılımında, tarım ve hizmetler sektörlerinden sonra üçüncü sırada yer almaktadır. Aydın ve Muğla İli'nde sanayi sektörü payı ile diğer sektörler arasında belirgin bir fark bulunurken; bu fark Denizli İli'nde çok azdır.

Aydın'da sanayi sektörü gelişimi küçük çaplı tarımsal sanayi şeklinde oluşmuştur. Tarımsal verimliliğe bağlı olarak, il genelinde yaygın olarak bu tür tesisler yer almaktadır. Çevre düzeni planında bu eğilime paralel olarak, Aydın'da tarım ve sanayi sektörlerinin eşgüdüm halinde gelişmesine sağlayacak tarımsal sanayi ve depolama alanları ile organize tarım alanları planlanmıştır.

Muğla'da sanayi sektörü temelini termik santraller oluşturmaktadır. Plan döneminde de Yatağan, Yeniköy ve Kemerköy Termik Santralleri sanayi sektörünün ana kaynağı olmaya devam edecektir. Bunlara ilaveten, yer seçimi yapılmış organize sanayi bölgeleri ve bu planda önerilen organize tarım alanları istihdamda sanayi sektörü payını arttıracaktır.

Denizli'de tekstil üzerine yoğunlaşmış sanayi sektörü ekonomide önemli bir yer tutmaktadır. Sektör plan döneminde de bu özelliğini koruyacaktır. Ancak, küreselleşme ile tehdit altında kalan tekstil sanayine alternatif olarak, il genelinde tarımsal üretim potansiyeli de dikkate alınarak, tarımsal sanayinin desteklenmesi önerilmiş ve bu yönde mekansal planlama kararları üretilmiştir.

Planlama Bölgesi'nde, sanayi tesislerinin çevresel etkilerinin en aza indirilmesi amacıyla, yeni sanayi tesisleri gelişiminin, organize sanayi bölgeleri niteliğinde ya da en az 50 hektarlık sanayi alanı şekilde olması önerilmekte olup bu durum plan hükümlerinde belirtilmiştir. Ayrıca, münferit sanayi taleplerinin organize sanayi bölgelerine yönlendirilmesi ve sanayi tesislerinde organize sanayi bölgelerindeki gibi nitelikli altyapı standartlarının sağlanması önerilmektedir.

4.1.2.2.a. Organize Sanayi Bölgeleri

Planlama Bölgesi'nde mevcut ya da yer seçimi yapılmış olan organize sanayi bölgeleri planda gösterilmiştir. Bunlar;

Aydın İli'nde, İl Merkezi (Astım); Buharkent İlçesi, Söke İlçesi, Nazilli İlçesi, Çine İlçesi, Germencik İlçesi Ortaklar Beldesi ve Merkez İlçe Umurlu Beldesi'nde;

Muğla İli'nde Milas ve Ortaca İlçeleri'nde;

Denizli İli'nde, İl Merkezi ile Çardak ve Tavas İlçeleri; Honaz İlçesi Kaklık Beldesi (Deri OSB ve Mermer OSB), Acıpayam İlçesi Yumrutaş Beldesi ve Çal İlçesi Denizler Beldesi'ndeki (Deri OSB) organize sanayi bölgeleridir.

4.1.2.2.b. Sanayi ve Depolama Alanları

Planlama Bölgesi genelinde, planlı ya da öneri sanayi ve depolama alanları;

Aydın İli'nde, Aydın İl Merkezi, Dalama Beldesi ve Umurlu Beldesi; Çine İlçe Merkezi; Karacasu İlçe Merkezi ve Yenice Beldesi; Nazilli İlçe Merkezi ve Pirlibey Beldesi; Koçarlı İlçe Merkezi; Incirliova İlçe Merkezi; Söke İlçe Merkezi, Güllübahçe Beldesi, Sarıkemer Beldesi, Sazlı Beldesi, Bafa Beldesi ve Yenidoğan Beldesi; Germencik İlçe Merkezi, Hıdırbeyli Beldesi ve Ortaklar Beldesi; Didim İlçesi Akyeniköy Beldesi,

Muğla İli'nde, Merkez İlçe Bayır Beldesi ve Akçaova Beldesi; Milas İlçesi Yeniköy Termik Santrali yanında; Kavaklıdere İlçesi Çayboyu Beldesi; Fethiye İlçesi Kemer Beldesi; Yatağan İlçe Merkezi ve Bozarmut Beldesi; Dalaman İlçe Merkezi,

Denizli İli'nde, İl Merkezi ve beldeleri; Acıpayam İlçe Merkezi, Yassıhöyük Beldesi ve Akalan Beldesi; Sarayköy İlçe Merkezi ve Duacılı Beldesi; Çal İlçe Merkezi, Akkent Beldesi, Süller Beldesi, Denizler Beldesi ve Hançalar Beldesi; Honaz İlçesi Kocabaş ve Kaklık Beldeleri; Babadağ İlçe Merkezi; Tavas İlçesi Merkezi, Ulukent Beldesi, Kızılcabölük Beldesi ve Nikfer Beldesi; Sultanhisar İlçesi Atça Beldesi; Buldan İlçe Merkezi ve Yenicekent Beldesi; Çivril İlçe Merkezi; Koçarlı İlçesi Yeniköy Beldesi; Kuyucak İlçe Merkezi; Güney İlçesi Eziler Beldesi; Serinhisar İlçe Merkezi; Çardak İlçe Merkezi ve Bozkurt İlçesi'nde bulunmaktadır.

4.1.2.2.c. Tarımsal Sanayi ve Depolama Alanları

Planlama Bölgesi'nde tarımsal sanayi gelişiminin desteklendiği ve tarımsal sanayi alanlarının planlandığı yerleşimler;

Aydın İli'nde, Bozdoğan İlçe Merkezi, Kuyucak İlçesi Horsunlu Beldesi, Nazilli İlçesi Pirlibey Beldesi, Söke İlçesi Güllübahçe Beldesi, Germencik İlçesi Hıdırbeyli Beldesi ve Karacasu İlçesi Yenice Beldesi,

Denizli İli'nde, Baklan İlçe Merkezi, Güney İlçe Merkezi, Acıpayam İlçe Merkezi, Çal İlçe Merkezi, Sarayköy İlçesi Karataş Köyü, Çivril İlçesi ve Kale İlçesi'dir.

4.1.2.2.d. Organize Tarım Alanları

Çevre düzeni planı kapsamında, tarım sektörünün desteklenmesi ve katma değerinin artırılması amacıyla, entegre ya da entegre olmayan küçük ölçekte tesislerin toplu olarak yer alabilmesini sağlamak üzere organize tarım alanları önerilmiştir. Ayrıca, planlı tarımsal işletme alanları da bu kategori altında değerlendirilerek korunmuştur. Planlı ya da öneri halindeki organize tarım alanlarının bulunduğu ilçe ve beldeler;

Aydın İli'nde, İl Merkezi ve Dalama Beldesi; Çine İlçesi Akçaova Beldesi ve Çöğürlük Köyü; Sultanhisar İlçe Merkezi ve Atça Beldesi, Karacasu İlçesi Ataeymir Beldesi, Kuyucak İlçesi Kurtuluş Beldesi ve Söke İlçe Merkezi,

Muğla İli'nde, Merkez İlçe Yerkesik Beldesi ve Kafaca Beldesi, Fethiye İlçesi Kemer Beldesi Incirköy Köyü ve Eşen Beldesi ile Ula İlçesi Portakallık Köyü; Bodrum İlçesi Mumcular Beldesi,

Denizli İli'nde, Acıpayam İlçe Merkezi, Yazır Beldesi, Boğazdere Köyü ve Yumrutaş Beldesi, Baklan İlçe Merkezi, Bekilli İlçe Merkezi, Çal İlçe Merkezi, İsabey Beldesi, Belevi Beldesi, Denizler Beldesi, Hançalar Beldesi ve Süller Beldesi; Çivril İlçesi, Kocayaka Köyü, Yeşilyaka Köyü ve Işıklı Beldesi, Kale İlçesi Gölbaşı Beldesi; Tavas İlçesi Kızılca Beldesi Pınarlar-Garipköy Beldeleri arası, Pınarlar Beldesi ve Nikfer Beldesi; Sarayköy İlçesi Karataş Köyü civarı ve Acısu-Gerali Köyleri arasında; Çardak İlçesi Beylerli Beldesi, Beyağaç İlçe Merkezi, Serinhisar İlçe Merkezi ve Güney İlçe Merkezi'dir.

4.1.2.2.e. Küçük Sanayi Sitesi Alanları

Planlama Bölgesi bütününde, mevcut küçük sanayi tesis alanları dışında yeni öneriler getirilmemiştir. Plan döneminde bu kullanım gereksinimi 1/5.000 ölçekli nazım ve 1/1.000 ölçekli uygulama imar planları kapsamında, kentsel yerleşme alanları içinde çözülebilecektir.

4.1.2.3. Serbest Bölge Alanı

Denizli Serbest Bölgesi, Planlama Bölgesi'ndeki tek serbest bölgedir.

4.1.2.4. Depolama Alanları

Planlama Bölgesi'nde:

Aydın İli'nde, Germencik ve Çine İlçeleri'nde planlı depolama alanları bulunmakta olup bu planda Germencik İlçesi Ortaklar Beldesi'nde yeni depolama alanları önerilmiştir.

Muğla İli'nde, Yatağan İlçesi Bencik Beldesi ve Milas İlçesi Güllük Beldesi'nde planlı depolama alanları bulunmaktadır. Bunlara ilaveten, Kavaklıdere İlçesi ve Fethiye İlçesi Kemer Beldesi Uğurlu Köyü'nde yeni depolama alanları planlanmıştır.

Denizli İli'nde, İl Merkezi, Acıpayam İlçe Merkezi, Alaattin Beldesi ve Kelekçi Beldesi, Çivril İlçesi Kızılcasöğüt Beldesi, Çal İlçesi Ortaköy Beldesi ve Honaz İlçesi Kızılyer Beldesi'nde planlı depolama alanları mevcuttur. Bunların yanı sıra, Acıpayam İlçe Merkezi, Alaattin Beldesi; Çal İlçe Merkezi-Selcen Beldesi, Baklan İlçe Merkezi, Beyağaç İlçesi Uzunoluk Köyü, Serinhisar İlçe Merkezi, Bekilli İlçesi, Bozkurt İlçesi ve Tavas İlçesi Nikfer Beldesi'nde yeni depolama alanları önerilmiştir.

4.1.2.5. Konut Dışı Kentsel Çalışma Alanları

Planlama Bölgesi'nde planlı ya da bu planda önerilen konut dışı kentsel çalışma alanlarının bulunduğu ilçe ve beldeler;

Aydın İli'nde, İl Merkezi, Merkez İlçe Çeştepe ve Ovaeymir Beldeleri; İncirliova İlçe Merkezi; Çine İlçe Merkezi; Didim İlçesi Akyeniköy Beldesi; Karacasu İlçesi Ataeymir ve Yenice Beldeleri; Kuyucak İlçe Merkezi; Karpuzlu İlçe Merkezi; Bozdoğan İlçe Merkezi; Nazilli İlçe Merkezi; Didim İlçesi Akyeniköy Beldesi; Söke İlçe Merkezi ile Yenidoğan ve Sazlı Beldeleri; Sultanhisar İlçe Merkezi ve Salavatlı Beldesi; Germencik İlçe Merkezi ve Ortaklar Beldesi",

Muğla İli'nde, İl Merkezi; Merkez İlçe Bayır, Akçaova ve Kafaca Beldeleri; Fethiye İlçesi Eşen, Kemer ve Kadıköy Beldeleri; Milas İlçe Merkezi, Ören Beldesi ve Güllük

Beldesi; Ula İlçesi ve Yatağan İlçe Merkezi; Bodrum İlçe Merkezi ve Torba Mahallesi ile Ortakent Beldesi, Turgutreis Beldesi, Konacık Beldesi,

Denizli İli'nde, İl Merkezi; Merkez İlçe, Uzunpınar Beldesi; Acıpayam İlçesi Kelekçi, Yeşilyuva, Yassıhöyük, Dedebağı, Akalan ve Darıveren Beldeleri; Baklan İlçesi Boğaziçi" Beldesi; Buldan İlçe Merkezi; Çal İlçesi Selcen, İsabey ve Süller Beldeleri; Çivril İlçesi Özdemirci ve Kızılcasöğüt Beldeleri; Güney İlçe Merkezi; Kale İlçe Merkezi; Serinhisar İlçe Merkezi ve Yatağan Beldesi; Akköy İlçesi Uzunpınar Beldesi; Tavas İlçe Merkezi, Kızılcabölük Beldesi ve Solmaz Beldeleri'dir.

Ayrıca, planda gösterilen kentsel yerleşme alanları içinde, imar planları doğrultusunda konut dışı kentsel çalışma alanları için yer ayrılabilir.

4.1.2.6. Askeri Alanlar ve Güvenlik Bölgeleri

Planlama Bölgesi'nde planda gösterilmiş ya da plan ölçeği gereği gösterilememiş olan tüm askeri alanlar ve güvenlik bölgeleri, 2565 Sayılı "Askeri Yasak Bölgeler ve Güvenlik Bölgeleri Kanunu" ve bu kanuna ilişkin yönetmelik hükümleri çerçevesinde korunan alanlardır.

4.1.2.7. Büyük Alan Gerektiren Kamu Kuruluş Alanları

Planlama Bölgesi'nde bu tür kullanım için ayrılan planlı ya da bu planda önerilen alanlar;

Aydın İli'nde, İl Merkezi; Çine İlçe Merkezi; Germencik İlçe Merkezi ve Ortaklar Beldesi; Nazilli İlçe Merkezi; Söke İlçesi Yenidoğan Beldesi ve Sultanhisar İlçe Merkezi,

Muğla İli'nde, İl Merkezi; Dalaman İlçe Merkezi; Fethiye İlçesi Karaçulha Beldesi ve Kavaklıdere İlçe Merkezi; Bodrum İlçe Merkezi ve Torba Mahallesi ile Turgutreis Beldesi, Konacık Beldesi, Ortakent Beldesi, Bitez Beldesi,

Denizli İli'nde, Merkez İlçe Aşağışamlı Beldesi ile Beyağaç İlçesi'nde bulunmaktadır.

4.1.2.8 . Su Ürünleri Üretim Alanları

Deniz, kıyı alanları ve karasal alanların sürdürülebilir kullanımını sağlamak amacı ve sektörün belli bir disiplin içinde faaliyetlerini sürdürebilmesi için su ürünleri üretim alanlarının bölgeler halinde belirlenmesine ihtiyaç vardır. Su ürünleri üretim alanları için gelişigüzel yer seçimlerini engellemek ve denetimsiz işletilerek çevreye olası olumsuz etkilerinin önlenmesi için yapılacak teknik çalışmalar, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı ve kurumların katılımıyla oluşturulan komisyonlar vasıtasıyla ve yerel kuruluşların görüşleri alınarak yapılmalı ve yer seçimi yapılan üretim alanlarının koordinatları belirlenmelidir.

Su ürünleri üretim alanlarının yer seçiminde su akış hızı, hakim rüzgar yönü, derinlik, yerleşme alanlarına mesafe gibi kriterler çerçevesinde diğer kullanımların (turizm, yerleşme alanları, deniz ulaşımı, hassas alanlar, koruma statülü alanlar vb.) olumsuz etkilenmemesi göz önüne alınmalıdır. Yer seçimi yapılan/yapılacak bu tür alanlar için kümülatif etkilerin hesaplanması amacıyla seçilen her bölge için toplu Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) yapılabilir. Yer seçimi yapılan/yapılacak alanlar için detaylı incelemeler ÇED sürecinde

yapılır. ÇED süreci sonucunda olumsuz rapor çıkması durumunda seçilen su ürünleri üretim alanları iptal edilebilir.

Valilikler su ürünleri üretim alanları için gerekli izin ve süreçleri tamamlatarak, üretim alanlarını bölgenin sahip olduğu özelliklere göre değerlendirerek, balık çiftliği faaliyetlerine izin verebilir.

4.1.2.9. Turizm Tesis Alanları

Planlama Bölgesi'nde önemli bir potansiyel içeren turizm sektörünün katma değerini artırmak ve bu değer potansiyel sunan tüm yerleşimler tarafından kullanılabilmesi ve paylaşılabilmesini sağlamak kalkınma sürecinde büyük önem taşımaktadır. 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı ana kararlarından biri olarak, Planlama Bölgesi'ndeki üç ilde de turizm potansiyellerinin değerlendirilmesine yönelik mekansal planlama kararları getirilmiştir. Ayrıca, turizm tesis alanları, yer seçimi ve yapılanma koşulları imar planlarında verilmek kaydı ile kentsel yerleşme alanlarında oluşabilecektir.

Planlama Bölgesi'nde bu plan kapsamında gösterimi yapılan planlı ya da öneri turizm tesis alanlarının bulunduğu ilçe ve beldeler;

Aydın İli'nde, İl Merkezi; Paşa Yaylası; Germencik İlçesi Ömerbeyli Köyü; Karacasu İlçesi Geyre ve Yenice Beldeleri; Kuşadası İlçe Merkezi; Söke İlçe Merkezi ve Sarıkemer Beldesi ve Sultanhisar İlçe Merkezi;

Muğla İli'nde, İl Merkezi; Merkez İlçe, Akçaova Köyü ve Yenice Köyü; Fethiye İlçesi Seki Beldesi; Bodrum İlçesi, Ortaca İlçesi, Dalaman İlçesi, Milas İlçesi Güllük Beldesi ve Kıyıkışlacık Mevkii, Ören Beldesi; Yatağan İlçesi Bozüyük Beldesi; Bodrum İlçe Merkezi ve Torba Mahallesi ile Bitez Beldesi, Ortakent Beldesi, Turgutreis Beldesi ve Gümüşlük Beldesi,

Denizli İli'nde, Acıpayam İlçesi Yeşildere Beldesi; Çal İlçe Merkezi, Ortaköy Beldesi; Çivril İlçesi Işıklı Beldesi; Honaz İlçesi Kaklık Beldesi ve Kale İlçe Merkezi'dir.

Aydın-Muğla-Denizli Planlama Bölgesi'nde turizm tesis alanlarının yoğun olarak yer aldığı kıyı bölgelerinin büyük bir kısmının özel kanunlara tabi alanlar kapsamında kalmaktadır. Bu planda, özel kanunlara tabi alanlar kapsamındaki alanlar için kullanım kararı getirilmemiş olup, bu alanlarda mevcut arazi kullanımı gösterilmiş ve bu bölgeler için resmi kurumlarca verilmiş olan ve bu plana altlık teşkil eden veriler işlenmiştir. Bununla birlikte, bu alanlardaki yerleşmeler de, planlamada bütünlük açısından, diğer yerleşmeler gibi araştırmalara katılmıştır.

4.1.2.9.a. Günöbirlik Tesis ve Kamping Alanları

Planlama Bölgesi'ndeki günöbirlik tesisler ve kamping alanları turizm sektörü açısından potansiyel oluşturabilecek kültürel ve doğal güzelliklerin yer aldığı bölgelerde, imar planı kararlarına ile oluşabilecektir.

4.1.2.9.b. Yayla Turizmi Alanları

Planlama Bölgesi Akdeniz fiziksel özelliklerine bağlı olarak önemli bir doğa ve yayla turizmi potansiyeli sunmaktadır. Bu potansiyelin değerlendirilmesi amacıyla, Aydın, Muğla ve Denizli İlleri'nde potansiyel sunan tüm yaylalarda eko-turizm ve kırsal turizm tesis alanları desteklenmelidir.

4.1.2.9.c. Termal Turizm Alanları

Aydın-Muğla-Denizli Planlama Bölgesi'nde termal turizm potansiyeli sunan ve bu kapsamda değerlendirilmesi önerilen kaynaklar;

Aydın İli'nde, Kuşadası İlçesi Davutlar Beldesi; Germencik İlçesi, Bozköy, Ömerbeyli Köyü ve Ortaklar Beldesi; Sultanhisar İlçesi Salavatlı Beldesi; Söke İlçesi Atburgazı, Güllübahçe ve Sazlıköy Beldeleri ve Nazilli İlçesi Gedik Kaynağı,

Muğla İli'nde, Merkez İlçe Yenice Köyü; Fethiye İlçesi Girmeler Köyü; Yatağan İlçesi Bağyaka Köyü ve Bozüyük Beldesi,

Denizli İli'nde, Merkez İlçe'de Pamukkale Özel Çevre Koruma Bölgesi kapsamında kalan Pamukkale ve Karahayıt Beldeleri; Çardak İlçesi Beylerli Beldesi; Sarayköy İlçe Merkezi ile Tosunlar Beldesi'nde bulunmaktadır.

Jeotermal kaynaklar açısından zengin olan Aydın ve Denizli İlleri'nde, yukarıda belirtilen kaynakların dışında tespit edilecek kaynakların termal turizm potansiyelini destekleyecek şekilde kullanılması desteklenmektedir.

4.1.2.9.d. Kış Sporları ve Kayak Merkezleri Mekanik Tesis Alanları

Planlama Bölgesi'nde; **Muğla İli** Fethiye İlçesi'nde, turizm merkezi statüsü taşıyan Seki-Eren Dağı; Köyceğiz İlçesi'nde, doğal sit statüsü taşıyan, Sandras Dağı ve **Denizli İli** Tavas İlçesi Kır Dağları Mevkii, bu amaçla değerlendirilmesi önerilen bölgelerdir.

4.1.2.9.e. Eko-Turizm Alanları

Planlama Bölgesi'nde, **Muğla İli** Kuşadası İlçesi Kirazlı Köyü'nde, Fethiye İlçesi Eşen Beldesi'nde ve Dalaman İlçe Merkezi'nde ekolojik tarım ve eko-turizmin desteklenmesi önerilmektedir.

4.1.2.9.f. Nehir Turizmi Alanları

Planlama Bölgesi'nde; **Muğla İli** Köyceğiz ve Dalaman İlçeleri sınırlarındaki Akköprü ve Narlı Barajları arasındaki bölgenin ve **Denizli İli** Çal İlçesi'nde Büyük Menderes Irmağı'nda bu turizm potansiyelinin desteklenmesi önerilmektedir.

4.1.2.9.g. Trekking Turizmi Alanları

Planlama Bölgesi'nde özellikle yayla ve kayak turizminin desteklendiği yerlerde trekking güzergahları oluşturulması önerilmektedir.

4.1.2.9.h. Golf Turizm Alanları

Planlama Bölgesi'nde Muğla İli'nde Bodrum ve Milas İlçeleri'nde yer alan ÇED olumlu görüşü almış olan golf tesis alanları plana işlenmiş olup bölgenin doğal ve ekolojik yapısı ile su kaynakları göz önüne alınarak yeni golf tesis alanları önerilmemiştir.

4.1.2.9.ı. Tercihli Kullanım Alanları

Planlama Bölgesi'ndeki tercihli kullanım alanları Muğla İli Dalaman ve Bodrum İlçeleri'nde bulunmaktadır.

4.1.3. ÖZEL KANUNLARA TABİ ALANLAR

Planlama Bölgesi'nde yer alan, özel çevre koruma bölgeleri, milli parklar, tabiatı koruma alanları, tabiat parkları, tabiat anıtları, yaban hayatı geliştirme sahaları, turizm merkezleri ile kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri, özelleştirme kapsam ve programındaki alanlar vb. gibi planlama yetkileri farklı kurumlara ait olan alanlar “özel kanunlara tabi alanlar” olarak tanımlanmıştır. Bu plan sınırları içinde kalan özel kanunlara tabi alanlarda, bu planla yeni kullanım kararı getirilmemiş olup, bu alanlarda mevcut arazi kullanımı gösterilmiş ve bu bölgeler için resmi kurumlarca verilmiş olan, bu plana altlık teşkil eden kurum görüşleri, ulusal mevzuat ve taraf olduğumuz uluslararası sözleşmeler ile koruma altına alınarak koruma statüsü kazandırılmış alanlar, ekolojik değeri olan hassas alanlar, orman alanları ve tarım alanları işlenmiştir.

Bununla birlikte, bu alanlar kapsamında kalan tüm yerleşmeler planlamada bütünlük açısından, diğer yerleşmeler gibi araştırmalara dahil edilmiştir. Bölgesel bütünlük ve sürdürülebilir kalkınma amacı ile bu alanlarda yetkili kurum ve kuruluşlarca yapılacak planlama çalışmalarının, ilgili özel kanun hükümleri saklı kalmak kaydıyla, 1/100.000 ölçekli çevre planının ilke ve stratejileri ve nüfus kabulleri doğrultusunda yapılması önem taşımaktadır.

Dokuzuncu Kalkınma Planı'nda, “Çevrenin Korunması ve Kentsel Altyapının Geliştirilmesi” Bölümü'nde belirtildiği gibi, “... Çevrenin korunması ve üretim sürecinin olumsuz etkilenmemesi açısından doğal kaynakların sürdürülebilir kullanımı konusunda kurum ve kuruluşlar arasındaki görev ve yetki dağılımındaki belirsizlikler yeterince giderilememiştir”. Bu durumun planlamada bütünlük açısından bir tehdit oluşturduğu düşünülmektedir. Bu nedenle, bu alanlarda, yetkili kurum ve kuruluşlarca yapılacak planlama çalışmalarının, bu alanlarla ilgili özel kanun hükümleri saklı kalmak kaydıyla, bölgesel bütünlük ve sürdürülebilir kalkınma amacı ile bu planın ilke ve stratejileri doğrultusunda hazırlanması önerilmektedir.

Bu alanlarda, bu planın onayından önce ve sonra ilgili kanunlar uyarınca yürürlüğe girmiş ve girecek olan her tür ve ölçekteki planlar geçerli kabul edilmektedir. Ancak, yetkili bakanlık ya da kurum ve kuruluşlarca bu planın ilke ve stratejileri doğrultusunda yapılacak veya yaptırılacak olan alt ölçekli planlarda, ulusal mevzuat ve taraf olduğumuz uluslararası sözleşmeler ile koruma altına alınarak koruma statüsü kazandırılmış alanlar ve ekolojik değeri olan hassas alanların gösterilmesi zorunludur. Bu alanlarda, ilgili mevzuat çerçevesinde belirlenen koruma kararlarına işlem yapılacaktır.

4.1.3.1. Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgeleri ve Turizm Merkezleri

Aydın-Muğla-Denizli Planlama Bölgesi'nde bulunan bu statüdeki alanlar şunlardır:

Aydın İli'nde:

1. Kuşadası Turizm Merkezi
2. Akbük Turizm Merkezi
3. Kuşadası I Numaralı Turizm Merkezi
4. Kuşadası Yat Limanı Turizm Merkezi
5. Kuşadası Çamlımanlı Turizm Merkezi
6. Aydın Tralleis Termal Turizm Merkezi
7. Aydın Buharkent Turizm Merkezi
8. Didim Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesi

Muğla İli'nde:

1. Ölüdeniz Belceğiz Kıdrak Turizm Merkezi
2. Milas Akbük Turizm Merkezi
3. Bodrum Marina Turizm Merkez
4. Bodrum Karada Turizm Merkezi.
5. Bodrum Türkbükü Doğusu Turizm Merkezi
6. Bodrum Yalıkavak Limanı Turizm Merkezi
7. Milas Çam Limanı Turizm Merkezi
8. Milas Kazıklı Koyu Turizm Merkezi
9. Milas Akbük Kazıklı Koyu Kıyı Bandı Turizm Merkezi
10. Marmaris Ve Çevresi Turizm Merkezi
11. Sarıgerme Turizm Merkezi Tevsi
12. Milas Çökertme Turizm Merkezi
13. Milas Güvercinlik Turizm Merkezi
14. Bodrum Adalıyalı Turizm Merkezi
15. Bodrum Yalıçiftliği Turizm Merkezi
16. Fethiye Seki-Eren Dağı Kış Sporları Turizm Merkezi
17. Milas Bodrum Tuzla Gölü Güneyi Turizm Merkezi
18. Milas-Bodrum-Fesleğen Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesi
19. Muğla-Bodrum-Yalıkavak-Gündoğan-Göltürkbükü Turizm Merkezi

Denizli İli'nde:

1. Çardak Beylerli – Burdur Akgöl Termal Turizm Merkezi
2. Denizli Termal Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesi

4.1.3.2. Özel Çevre Koruma Bölgeleri (ÖÇK)

Planlama Bölgesi'nde Muğla'da 5 adet ve Denizli'de 1 adet özel çevre koruma bölgesi bulunmaktadır.

Muğla İli'nde bulunan özel çevre koruma bölgeleri şunlardır:

1. **Datça-Bozburun ÖÇK:** Datça İlçesi ile Marmaris'in Bozburun Beldesi ve 17 köyü kapsamaktadır.
2. **Gökova ÖÇK:** Ula İlçesi'ne bağlı Akyaka ve Gökova Beldeleri ile 5 köyü kapsamaktadır.
3. **Fethiye-Göcek ÖÇK:** Fethiye İlçe Merkezi ve ilçeye bağlı Çiftlik, Çamköy, Karaçulha, Göcek ve Ölüdeniz Beldeleri ile 6 köyü kapsamaktadır.
4. **Köyceğiz-Dalyan ÖÇK:** Köyceğiz İlçe Merkezi ile ilçeye bağlı Beyobası ve Toparlar Beldeleri ile Ortaca İlçe'sine bağlı Dalyan Beldesi ve 13 köyü kapsamaktadır.
5. **Patara ÖÇK:** Fethiye ve Antalya'nın Kaş İlçeleri'yle bunlara bağlı 5 belde ve 4 köyden oluşmaktadır. Planlama Bölgesi'nde bu özel çevre koruma bölgesine Fethiye'nin Karadere ve Kumluova Beldeleri girmektedir.

Denizli İli'nde **Pamukkale Özel Çevre Koruma Bölgesi** bulunmaktadır. Bu bölge Merkez İlçe'ye bağlı Pamukkale ve Karahayıt Beldeleri ile Akköy İlçe Merkezi ve 2 köyü kapsamaktadır. Planda ilin termal turizm potansiyeli bakımından odak noktaları olan bu beldelerde turizmin desteklenmesi önerilmiştir.

4.1.3.3. Ekolojik Öneme Sahip Hassas Alanlar

4.1.3.3.a. Milli Parklar

Aydın-Muğla-Denizli Planlama Bölgesi'nde;
Aydın İli'nde Dilek Yarımadası Milli Parkı,
Muğla İli'nde Marmaris ve Saklıkent Milli Parkları,
Denizli İli'nde Honaz Dağı Milli Parkı bulunmaktadır.

4.1.3.3.b. Tabiat Parkı ve Tabiatı Koruma Alanları

Planlama Bölgesi'nde bu statüdeki alanlar; **Muğla İli** Sırtlandığı Halep Çamı Tabiatı Koruma Alanı, Kıdrak Tabiat Parkı ve Bafa Gölü Tabiat Parkı ile **Denizli İli** Kartal Gölü ve Akdağ Tabiatı Koruma Alanları'dır.

4.1.3.3.c. Yaban Hayatı Geliştirme Sahaları

Planlama Bölgesi'nde bulunan yaban hayatı koruma ve geliştirme sahaları şunlardır:

1. **Muğla**-Yılanlı Çakmak Yaban Hayatı Geliştirme Sahası
2. Muğla-Köyceğiz Yaban Hayatı Geliştirme Sahası
3. **Denizli**-Çivril Akdağ Yaban Hayatı Geliştirme Sahası
4. Denizli-Çardak Beylerli Gölü Yaban Hayatı Geliştirme Sahası

4.1.3.3.d. Doğal Yaşam Alanları⁷

Aydın-Muğla-Denizli Planlama Bölgesi doğal yaşam alanları bakımından zengin bir bölgedir. Planlama Bölgesi'nde, uluslararası kuruluşların önderliğinde (Conservation International, BirdLife ve Planlife), bilimsel kriterlere göre belirlenmiş, uluslararası öneme sahip "önemli doğa alanları" bulunmaktadır. Bu alanlar, canlı türlerinin sağlıklı topluluklar oluşturmaları ve yaşam döngülerini devam ettirmeleri için gerekli tüm coğrafyaların, doğal özelliklerinin bozulmadan saklanması ilkesi doğrultusunda, doğadaki canlı türlerinin nesillerini sürdürebilmeleri için özel önem taşıyan, korunması gerekli coğrafyalardır. Bu kavram, canlı türleri ve doğal kaynaklarla birlikte yeryüzünün en özel doğal alanlarının korunmasını amaçlamaktadır.

Bu kapsamda belirlenen doğa koruma politikaları aşağıdaki şekilde özetlenmektedir:

- Planlayıcı ve uygulayıcı kurumların proje ve çalışma alanlarını belirleme sürecinde doğa koruma ile ilgili bir altlık oluşturmak,
- Girişimcilerin yatırımlarını doğaya zarar vermeyecek şekilde planlamalarına destek olmak,
- Gerek resmi kurumların, gerekse danışman firmaların "çevre etki değerlendirme (ÇED)" sürecinde ihtiyacı olan verilere kolay erişimlerini ve bu yolla ÇED sürecinin sağlıklı işlenmesini sağlamak,

---

⁷ "Türkiye'nin Önemli Doğa Alanları", Doğa Derneği, 2006

- Avrupa Birliği'ne üyelik sürecinde Natura 2000 korunan alanlar ağı gibi gerekli koşulların sağlanmasını için veri kaynağı oluşturmak,
- Doğal kaynak yönetimi politikalarının oluşturulmasına yön vermek ve bu kapsamda, ulusal enerji, tarım ve turizm stratejilerinde doğal değerlerin dikkate alınmasını sağlamak.

Planlama Bölgesi'nde bulunan önemli doğa alanları şunlardır.

1. **Aydın**-Bafa Gölü
2. Aydın Büyük Menderes Deltası
3. Aydın-Kuşadası-Didim Kıyıları
4. Aydın-Batı Menteşe Dağları
5. Aydın-Dilek Yarımadası ve Büyük Menderes Deltası
6. Aydın-Akbük Kıyıları
7. **Muğla**-Marmaris-Kalkan Kıyıları
8. Muğla-Datça-Marmaris Kıyıları
9. Muğla-Bodrum-Datça Kıyıları
10. Muğla-Gökova Kıyıları
11. Muğla-Bodrum Yarımadası
12. Muğla-Bozburun ve Datça Yarımadaaları
13. Muğla-Gölköy
14. Muğla-Güllük Körfezi ve Deltası
15. Muğla-Dalaman Ovası
16. Muğla-Köyceğiz Gölü
17. Muğla-Fethiye Körfezi
18. Muğla-Babadağı
19. **Denizli**-Işıklı Göl
20. Denizli-Acıgöl
21. Denizli-Akdağ
22. Denizli-Honaz Dağı
23. Denizli-Sandras Dağı
24. Denizli-Gölgeli Dağları

4.1.4. SİT ALANLARI

Planlama Bölgesi kapsamında kalan sit alanları, Kültür ve Turizm Bakanlığı ve Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulları'ndan temin edilmiştir. Bu planda gösterilmiş ya da gösterilememiş tüm sit alanlarında ilgili kanun ve yönetmelik hükümlerince uygulama yapılacaktır.

Bu plan kararlarında, planda gösterilmiş ya da gösterilememiş tüm sit alanlarında, kurul kararları ile bu planın onanmasından önce onaylanmış koruma amaçlı imar planlarının yürürlükte olduğu kabul edilmiştir.

Koruma amaçlı imar planı bulunmayan sit alanlarında ise, ilgili idarelerce hazırlanacak olan koruma amaçlı imar planlarının, ilgili kurum ve kuruluşların görüşleri alınmak ve üst ölçekli çevre düzeni planı olarak bu planın kararlarına uygun olmak kaydıyla, Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun uygun görüşü doğrultusunda kesinleşeceği yönünde plan hükmü getirilmiştir.

Bu planda, bazı sit alanlarına, “doğal ve ekolojik yapısı korunacak alanlar” kullanımı getirilmiştir. Bu kullanımda gösterilen sit alanlarının, günübirlik kullanım izni verilenler hariç, yapılaşmaya açılmayacağı ve bu alanlarda 19.06.2007 tarih, 728 numaralı ilke kararlarında belirtilen yapılaşmaya yönelik hükümleri dışındaki diğer hükümlerinin geçerli olduğu plan hükmüne bağlanmıştır.

4.1.5. ÖZEL PLANLAMA ALANLARI

Planlama Bölgesi'nde özel planlaması yapılması önerilen iki alan belirlenmiştir. Bunlar: “Aydın-Merkez İlçe Tralleis-Paşa Yaylası Özel Planlama Alanı” ve “Bodrum-Bitez Özel Planlama Alanı”dır.

4.1.5.1. Aydın-Merkez İlçe Tralleis-Paşa Yaylası Özel Planlama Alanı

Bu alan, Aydın İl Merkezi kuzeyinde, Tabakhane Deresi çevresi ve Paşa Yaylası'nı kapsamaktadır. Bu özel planlama alanında, rekreatif amaçlı tesisler ile yayla turizmi ve ekoturizm gelişiminin desteklenmesi ve Tabakane Deresi çevresi için peyzaj projesi hazırlanması önerilmektedir.

4.1.5.2. Bodrum-Bitez Özel Planlama Alanı

Bu alan, Muğla ili Bodrum İlçesi Bitez Belde Merkezi'nin doğu ve güneyindeki tarımsal nitelikli arazileri kapsamaktadır.

Özel nitelik taşıyan bu alana ilişkin imar planlarının, Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı ile Belediyesi tarafından koordineli olarak yapılacak ortak çalışmalar ve alınacak kararlar doğrultusunda ve bu planda Bodrum İlçesi bütünü için tanımlanan “Bodrum İlçesi Özel Planlama Hükümleri” göz önüne alınarak, ilgili mevzuat çerçevesinde hazırlanması plan hükmüne bağlanmıştır.

Bu alanda alınacak planlama kararlarının, “ekonomik ömrünü yitirmeye başlamış olan, çoğunlukla narenciye dikili tarım arazilerinin, koruma-kullanma dengesi gözetilerek, katma değer yaratacak şekilde belde ekonomisine yeniden kazandırılması ve sürdürülmesini amaçlaması” ile “Bodrum Yarımadası'nın ve Bitez Beldesi'nin turistik kimliğini destekleyecek, doğal yaşama ve çiftlik hayatına aktif katılımın sağlanabildiği, küçük çiftlik işletmeleri, çiftlik evleri ile eko-kırsal turizme hizmet edebilecek kullanımların oluşmasını destekleyecek kararların alınması” yönünde plan hükümleri geliştirilmiştir.

4.1.6. SOSYAL VE TEKNİK ALTYAPI ALANLARI

4.1.6.1. Büyük Kentsel Yeşil Alanlar / Bölge Parkları

Planlama Bölgesi'nde büyük kentsel yeşil alanlar baraj ve göletler ile turizm kapasitesi yüksek doğal ya da kültürel miras alanlarında ve zaman zaman doğa kirletici tesislere tampon oluşturacak yerlerde önerilmiştir. Ayrıca, alt ölçekli planlarda yer alan büyük kentsel yeşil alanlar da planda gösterilmiştir. Planlama Bölgesi'ndeki büyük kentsel yeşil alanlar:

Aydın İli'nde İl Merkezi; Tralleis-Paşa Yaylası Özel Planlama Alanı; Merkez İlçe Çeştepe Beldesi; İncirliova İlçe Merkezi; Söke İlçesi Sazlı, Sarıkemer ve Güllübahçe Beldeleri; Didim İlçesi ve Akbuk Beldesi; İncirliova İlçesi; Koçarlı İlçesi Yeniköy Beldesi; Kuşadası İlçe Merkezi, Güzelçamlı Beldesi ve Davutlar Beldesi; Karpuzlu İlçesi; Karacasu İlçesi Ataeymir Beldesi ve Çine İlçesi Topçam Barajı çevresi,

Muğla İli'nde, Muğla Merkez İlçe Akçaova Köyü, Ortaköy Köyü; Ortaca İlçesi; Dalaman İlçesi; Milas İlçe Merkezi, Güllük Beldesi; Merkez Ortaköy Köyü; Ortaca İlçe Merkezi; Köyceğiz Karayolu Çevresi Planlama Alt Bölgesi; Bodrum İlçe Merkezi ve Torba Mahallesi ile Bitez, Konacık, Ortakent, Turgutreis, Yalıkavak, Göltürkbükü, Gümüşlük ve Mumcular Beldeleri'nde,

Denizli İli'nde, Denizli Planlama Alt Bölgesi; Bozkurt İlçesi; Acıpayam İlçe Merkezi, Yeşildere Beldesi, Yumrutaş Beldesi ve Yeşilyuva Beldesi; Çal İlçesi Belevi Beldesi; Çivril İlçesi Özdemirci Beldesi, Honaz İlçesi Kocabaş Beldesi; Akköy İlçesi Uzunpınar Beldesi; Bekilli-Güney İlçeleri arasında Adıgüzel Barajı çevresi ile Tavas İlçesi, Baharlar Beldesi, Kızılca Beldesi, Solmazlar Beldesi ve Nikfer Beldesi'nde yer almaktadır.

Bunlara ilaveten, imar planları yapımı sırasında kentsel yerleşme alanlarında bu kullanım için yer ayrılacaktır.

4.1.6.2. Mesire Yerleri

Aydın-Muğla-Denizli Planlama Bölgesi'nde yer alan mesire yerleri;

Muğla İli'nde, Merkez İlçe Kızıldağ; Fethiye İlçesi Katrancı, K.Kargı ve Ö.Eşen; Marmaris İlçesi Günnücek, İnbükü, Çubucak, Bucak ve Çetibeli ve Ortaca İlçesi Aşı İskelesi; Bodrum İlçesi Usuluk ve Güvercinlik; Datça İlçesi Kavalık,

Denizli İli'nde, Babadağ İlçesi; Acıpayam İlçesi Yeşilyuva Beldesi Yayla Çeşmesi ve Çayır Bağları, Darıveren Beldesi, Kelekçi Beldesi Ormancı Çeşmesi ve Yayla Çeşmesi; Serinhisar İlçesi Kefe Yaylası ve Tavas İlçesi Kızılca Beldesi Mesire Yerleri'dir.

4.1.6.3. Üniversite Alanları

Planlama Bölgesi'nde planda gösterimi yapılan mevcut ya da öneri üniversite alanları: **Aydın İli**'nde İl Merkezi; Kuşadası İlçe Merkezi ve Davutlar Beldesi; Koçarlı İlçesi Çakmar Köyü; Söke İlçe Merkezi; Nazilli İlçe Merkezi ve İsabeyli Mahallesi ile Çine İlçe Merkezi,

Muğla İli'nde İl Merkezi; Milas İlçesi Beçin Beldesi; Ula İlçe Merkezi ve Yatağan İlçe Merkezi; Bodrum İlçesi Ortakent Beldesi,

Denizli İli'nde, Denizli Planlama Alt Bölgesi; Bekilli İlçe Merkezi; Serinhisar İlçe Merkezi ve Çivril İlçesi Kızılcasöğüt Beldesi'nde bulunmaktadır.

4.1.6.4. Ulaşım

Dokuzuncu Kalkınma Planı'nda belirtildiği gibi, "Türkiye'de artan ulaşım talebine uygun olarak demiryolu ve denizyolu fiziki altyapısının yeterince geliştirilememesi ve kapıdan kapıya taşımacılık için en uygun ulaştırma türünün karayolu taşımacılığı olması, yük ve yolcu taşımalarının ağırlıklı olarak karayolu ağına yüklenmesine yol açmıştır. Bu durum taşıma türleri arasında dengesiz ve verimsiz bir ulaşım sisteminin oluşmasına sebep olmuştur". 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı ulaşım ana kararları, 9.Kalkınma Planı'nda vurgulanan bu eksikliğin mümkün olduğunca giderilmesi hedeflenerek alınmıştır.

4.1.6.4.a. Karayolu Ulaşımı

Planlama Bölgesi'ndeki Aydın, Muğla ve Denizli İlleri arasındaki ulaşım, genel olarak karayolu ile yapılmaktadır. Üç ilde de il merkezleri ile önemli ilçe merkezlerine ulaşan karayolu akslarının standartları iyidir. Dağlık alanlardaki belde ve köy yerleşmelerine ulaşan yollarda ise yol kalitelerinin iyileştirilmesi gerekmektedir. Planlama Bölgesi'nde karayolu ulaşım ağı fiziksel eşikler doğrultusunda oluşmuş bir makroforma sahiptir. Doğu-batı aksında uzanan İzmir-Aydın-Denizli Otoyolu ve Ankara'ya ulaşan aks dışındaki yollar, genel olarak kuzey-güney istikametindeki vadi yatakları boyunca ve sahillerde kıyı boyunca yer almaktadır. Bölgede fiziksel yapıya bağlı olarak doğu-batı yönünde alternatif yollar oluşturmak güçtür.

Planlama bölgesi iç ve dış ulaşım olanakları açısından değerlendirildiğinde, bölgeye kuzeybatıdan Aydın-İzmir Otobanı, doğudan Afyon-Ankara Karayolu; güneyden Antalya ve kuzeyden Uşak Karayolu ile ulaşıldığı görülmektedir.

1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı kapsamında, Planlama Bölgesi'nde karayolu ulaşımının iyileştirilerek desteklenmesi hedef alınmıştır. Bu kapsamda:

- İzmir-Aydın-Denizli Otoyolu, İzmir-Aydın-Denizli D320 Karayolu, Denizli-Afyon-Ankara D330 Karayolu, Denizli-Uşak D595 Karayolu, Denizli-Antalya E87 Karayolu, Aydın-Muğla-Antalya D550 ve D400 Karayolları, Planlama Bölgesi'ndeki 1.derece yollar olarak belirlenmiştir. Günümüzde bir kısmı bölünmüş yol niteliği taşıyan bu yolların, plan döneminde tamamının bölünmüş yol olarak iyileştirilmesi desteklenmektedir.

- Planlama Bölgesi'ndeki ilçeleri birbirine ve il merkezlerine bağlayan tüm yollar 2.derece yollar olarak belirlenmiştir. Bu yolların da ivedilikle iyileştirilmesi önerilmektedir.
- Planlama Bölgesi'nde fiziki yapıya bağlı olarak zayıf durumda olan doğu-batı yönündeki karayolu ulaşımını desteklemek amacıyla, Muğla'nın Kavaklıdere İlçesi ile Denizli'nin Kale İlçesi arasında 2.derece bir karayolu ulaşımı önerilmiştir. Böylece, Milas'tan Yatağan, Kavaklıdere, Kale ve Tavas üzerinden Denizli bağlantısı güçlendirilmiştir. Yine bu amaçla, Muğla İl Merkezi'nden, Denizli-Kale İlçesi arasındaki karayolundan ayrılarak Denizli'nin Beyağaç, Çameli ve Muğla'nın Fethiye İlçesi'ne uzanan bir güzergah daha önerilmiştir.
- Planlama Bölgesi'ndeki tüm beldelere ulaşan akslar ve toplayıcı nitelik taşıyan köy yolları 3.derece yollar olarak belirlenmiştir. Tüm köy yollarının ise iyileştirilmesi önerilmektedir. Özellikle ormanlık alanlarda bu ulaşım kategorisinde problem olduğu bilinmektedir.

4.1.6.4.b. Demiryolu Ulaşımı

Planlama Bölgesi'nde İzmir-Aydın-Denizli arasında bir demiryolu güzergahı bulunmaktadır.

1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı kapsamında, Planlama Bölgesi'nde demiryolu ulaşımı ile ilgili olarak DLH Genel Müdürlüğü tarafından güzergah çalışmaları yaptırılan Aydın-Çine-Güllük Demiryolu Projesi desteklenmektedir ve plana işlenmiştir. Buna ilaveten, Aydın İl Merkezi'nde planlı olan hafif raylı sistem güzergahı da planda gösterilmiştir.

4.1.6.4.c. Havayolu Ulaşımı

Planlama Bölgesi'nde Aydın'da Mustafa Çıldır Havaalanı, Muğla'da Milas-Bodrum Havaalanı ve Dalaman Havaalanı, Denizli'de Çardak Havaalanı aracılığıyla havayolu ulaşımı yapılabilmektedir. Bunlardan Aydın ve Denizli İli'ndekiler stol tipi havaalanlarıdır. Muğla-Bodrum-Mumcular'da ise Sivil Savunma'ya ait İmsık Havaalanı bulunmaktadır.

1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı kapsamında, Planlama Bölgesi'nde havayolu ulaşımı ile ilgili olarak Söke Havaalanı'nın oluşumu desteklenmektedir. Ayrıca, Denizli'deki turizm potansiyelini desteklemek amacı ile İl Özel İdaresi tarafından talep edilen ve DLH Genel Müdürlüğü ile görüşmeleri süren "Denizli-Pamukkale-Sarayköy Stol Tipi Havaalanı"nın oluşumu da desteklenmektedir.

4.1.6.4.d. Denizyolu Ulaşımı

Planlama Bölgesi Kuşadası, Didim, Güllük, Bodrum, Datça, Göcek, Marmaris ve Fethiye Limanları ile güçlü bir denizyolu ulaşımı ve potansiyeline sahiptir. Kuşadası, Didim, Bodrum, Datça, Marmaris ve Fethiye Limanları yolcu taşımacılığında kullanılmaktadır.

Ayrıca, Muğla'da bakanlık işletmeli 4 adet marina; Bodrum, Fethiye, Marmaris, Köyceğiz ve Aydın'da Kuşadası yat limanı mevcuttur. Bunların dışında Turgutreis, Datça-Gerince, Göcek ve Yalıkavak yat limanları plana işlenmiştir. Proje halindeki Güllük, Göcek, Ekincik, Didim, Dalaman, Bozburun ve Datça yat limanları ise desteklenmektedir.

Bölgedeki tüm yat uğrak noktaları; gününbirlik noktaları; mavi tur; yurtiçi ve yurt dışı yolcu güzergahları plana işlenmiştir. Aydın ve Muğla'da deniz ulaşımı özellikle desteklenmektedir.

Kıyı yapılarının, 3830/3621 Sayılı Kıyı Kanunu kapsamında, diğer kurum ve kuruluşlar ile koordinasyon yapılarak, çok fonksiyonlu geri sahasıyla entegre olarak planlanması benimsenmiş bir temel ilkedir. Bu doğrultuda kıyıların çarpık gelişmesine, aynı fonksiyonlu birden çok limanın aynı kıyıda yoğunlaşmasına, dolayısı ile seyrüsefer kontrolünün, deniz ve kıyı kirliliğinin vb. denetimlerin yapılmasını zorlaştıran gereğinden fazla liman planlamak yerine, ekolojik dengenin korunması, seyrüseferin düzenlenmesi, kontrolün sağlıklı bir şekilde sağlanması ve kıyı ile bütünleşik çok fonksiyonlu limanların gerçekleştirilebilmesi için, ilgili kurumlar tarafından bölgenin ihtiyaçları ve kapasitesi belirlenmelidir.

4.1.6.4.e. Turizmi Destekleme Amaçlı Tur Güzergahları

Turizm potansiyelinin değerlendirilmesi ve turizmin katma değerinin yükseltilmesi amacıyla bölgedeki önemli doğal, tarihi ve kültürel değerler arasında ve bunları ana akslara bağlayan *turistik tur güzergahları* tavsiye edilmektedir.

Aydın-Muğla-Denizli Planlama Bölgesi doğal, tarihi ve kültürel değerler bakımından son derece zengin bir yelpazeye sahiptir. Aydın İli'nin büyük kısmı ile Muğla ve Denizli İlleri'nin bir kısmı geçmişte Karia Uygarlığı'na ev sahipliği yapmıştır. Diğer yandan, Muğla İli'nin güneydoğusu ve Fethiye İlçesi Likya Uygarlığı'nın yaşandığı alan içinde kalmaktadır. Bu nedenle bölgede çok sayıda antik kent ve tarihi kalıntı bulunmaktadır. Planlama Bölgesi kültür turizmi potansiyeline ilaveten, deniz, doğa, termal ve yayla turizmi açısından da tartışmasız bir zenginliğe sahiptir.

Planlama Bölgesi'nde altı adet turistik tur güzergahı belirlenmiştir. Bununla birlikte, bölge genelinde turistik potansiyelleri birbirine bağlayan tüm yolların bu şekilde değerlendirilmesi önerilmektedir.

- Bu güzergahlardan ilki, Planlama Bölgesi'nin batı sahil kesiminde, Kuşadası İlçesi'nden başlayarak, Güzelçamlı Milli Parkı, Büyük Menderes Deltası ve çevresinden, Bafa Gölü'ne ve bu noktadan sonra Milas İlçe Merkezi ulaşmaktadır. Bu güzergahın bir kolu da Didim-Akbük ile Milas-Güllük arasında bulunmaktadır. Bu güzergah hem deniz hem doğa hem de kültür turizmi odaklıdır.

- İkinci tur güzergahı Muğla İl Merkezi'nden başlayarak, Yerkesik Beldesi üzerinden Milas-Ören Beldesi ve Çökertme Köyü'ne ulaşmaktadır. Bu güzergah kültür ve doğa turizmi ağırlıklıdır.
- Üçüncü tur güzergahı, Denizli Beyağaç İlçesi ile Köyceğiz İlçesi'ni birbirine bağlayan güzergahta önerilmiştir. Bu güzergahın merkezinde kış sporları ve kayak merkezi olarak desteklenen Sandras Dağı-Kartal Gölü bulunmaktadır.
- Dördüncü güzergah, Fethiye İlçesi'nde Girmeler Mağarası ve termal su kaynağının bulunduğu Kadıköy Beldesi, eko-turizmin desteklendiği Eşen Beldesi'nden ilçenin batı sahil kesimindeki Uzunyurt Köyü'ne ulaşmaktadır. Bu güzergahın bir kolu da Patara Özel Çevre Koruma Bölgesi kapsamında kalan Karadere ve Kumluova Beldeleri'ne ulaşmaktadır. Bu güzergah, kültür, doğa, deniz ve sağlık turizmi potansiyellerine sahiptir.
- Beşinci tur güzergahı, Aydın İli Karacasu ve Bozdoğan İlçeleri ile Muğla İli Kavaklıdere İlçesi'ni birbirine bağlayan aksta yer alan önemli turistik noktalara ulaşacak şekilde önerilmiştir. Bu güzergah kültür turizmi ağırlıklıdır.
- Altıncı ve son tur güzergahı ise Denizli'deki Kaklık Mağarası'ndan başlayarak, Baklan, Çal, Bekilli ve Güney İlçeleri'ne; Güney İlçesi'nden sonra ise Buldan Tripolis Termal Turizm Merkezi, Akköy Gölemezli Termal Turizm Merkezi ve Pamukkale Özel Çevre Koruma Bölgesi'ne ulaşmaktadır. Bu güzergah, kültür ve termal turizm yanı sıra nehir turizmi ve bağcılık potansiyeli neden ile şarap tadımına yönelik turizm potansiyeli sunmaktadır.

4.1.6.5. Doğalgaz Boru Hatları

Botaş Genel Müdürlüğü'nden alınan doğal gaz boru hatları plana işlenmiştir.

4.1.6.6. Enerji İletim Hatları

Türkiye Elektrik İletim A.Ş.'den (TEİAŞ) alınan 154 ve 380 KW.lik enerji nakil hatları planda gösterilmiştir.

4.1.6.7. Katı Atık Bertaraf ve Depolama Alanları

Planlama Bölgesi'nde yer alan proje halindeki katı atık bertaraf ve depolama alanları planda gösterilmiştir. Bunlar:

Aydın İli'nde, İl Merkezi, Söke İlçesi, Didim İlçesi ve Karpuzlu İlçesi,

Muğla İli'nde, Milas İlçesi, Marmaris İlçesi ve Bodrum İlçesi Mumcular Beldesi,

Denizli İli'nde, Denizli Planlama Alt Bölgesi, Çine İlçesi, Acıpayam İlçesi Yeşilyuva Beldesi ve Çivril İlçesi Düzenli Katı Atık Depolama Alanları'dır.

4.1.6.8. Arıtma Tesis Alanları

Planlama Bölgesi'nde planda gösterilen arıtma tesisleri şunlardır:

Aydın İli'nde, İl Merkezi; Incirliova İlçesi; Bozdoğan İlçe Merkezi; Çine İlçesi; Kuşadası İlçesi ve Davutlar Beldesi; Söke İlçesi; Nazilli İlçe Merkezi ve Sultanhisar İlçe Merkezi; Kuyucak İlçesi Başaran Beldesi,

Muğla İli'nde, Milas İlçe Merkezi; Bodrum İlçesi Mumcular Beldesi, Yalıkavak Beldesi; Yatağan İlçe Merkezi,

Denizli İli'nde, İl Merkezi, Acıpayam İlçesi; Baklan İlçesi Kavaklar Köyü; Bekilli İlçe Merkezi ve Çoğuşlı Köyü; Beyağaç İlçesi; Buldan İlçesi Yenicekent Beldesi; Çal İlçesi Hançalar ve İsabey Beldeleri; Çivril İlçe Merkezi ve Çıtak Beldesi; Honaz İlçesi Kaklık Beldesi; Kale İlçe Merkezi; Sarayköy İlçe Merkezi; Tavas İlçesi Pınarlar Beldesi, Yenidere Barajı, Altınova Köyü, Horasanlı Köyü ve Ovacık Köyü Arıtma Tesisleri.

4.2. YERLEŞİM DIŞI ALANLAR

4.2.1. TARIM ALANLARI

Plan çalışmasında T.C. Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'ndan alınan toprak verileri baz alınmıştır. Tarım arazileri, 5578/5403 Sayılı “Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu” ve ilgili yönetmeliğinde tanımlanan “tarım arazileri sınıflarına” ayrılmamış olup tarım arazilerinin sınıflaması, ilgili kurum ya da kuruluşlarca yapılacaktır.

4.2.2. ORMAN ALANLARI

Bu alanlar, devlet ormanları, hükmi şahsiyeti haiz amme müesseselerine ait ormanlar, özel ormanlar, muhafaza ormanları, ağaçlık veya ağaçlandırılacak alanlar olup 6831 Sayılı “Orman Kanunu” hükümlerine tabi alanlardır.

Planlama Bölgesi'ndeki orman alanları, T.C. Çevre ve Orman Bakanlığı'ndan alınan amenajman verilerine göre plana işlenmiştir. Alt ölçekli plan çalışmaları sırasında, sınırlar konusunda tereddüt oluşması durumunda, orman kadastro sınırları esas alınacak olup ilgili kurum görüşünün alınması şarttır.

4.2.3. DOĞAL VE EKOLOJİK YAPISI KORUNACAK ALANLAR

Bu alanlar, kayalık-taşlık, makilik-fundalık-çalılık, plaj-kumsal, sazlık-bataklık, kanyon ve benzeri doğal, ekolojik, topografik, jeolojik, yerel bitki örtüsü ve silüet gibi özelliklere ya da tarımsal değerlere sahip alanlardır.

Doğal ve ekolojik yapısı korunacak alanlar olarak belirlenen alanların bir kısmı sit statüsü taşımaktadır. Bu kapsamdaki sit alanlarının, bu planda günübirlik kullanım izni verilenler hariç, yapılaşmaya açılmayacağı; ancak, bu alanlarda 19.06.2007 tarih, 728 numaralı ilke kararlarında belirtilen yapılaşmaya yönelik hükümler dışındaki diğer hükümlerin geçerli olduğu yönünde plan hükmü getirilmiştir.

Doğal ve ekolojik yapısı korunacak alan olarak belirlenen diğer ise yapılaşmaya açılmayacağı; bu alanların bugünkü arazi kullanımının devam ettirileceği ve bu alanlarda zorunlu olan teknik altyapı hizmetleri uygulamaları dışında, doğal bitki örtüsü, topografya ve silüet etkisini bozacak ya da çevre tahribatına sebep olacak hiçbir uygulama yapılamayacağı plan hükmüne bağlanmıştır.

4.2.4. SU TOPLAMA HAVZALARI VE KORUMA KUŞAKLARI

Aydın-Muğla-Denizli Planlama Bölgesi, Büyük Menderes ve Batı Akdeniz Havzaları içinde kalmaktadır. 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı sınırları içinde mevcut ve proje halindeki barajlar ile sulama alanları şunlardır:

Aydın İli'nde, işletme halinde olan Bozdoğan Kemer Barajı; Karpuzlu Yaylakavak Barajı, Hıdırbeyli Göleti, Karacaören Göleti; Çine-Çatak Göleti, Akçaova Göleti; inşaat halinde olan Çine Barajı ve HES, Ortaklar Projesi İkizdere Barajı, Karacasu Barajı, Ataköy Göleti; planlama ve kesin proje çalışmaları devam eden Söke İlçesi sınırları içindeki Beşparmak Barajı ile Sarıçay Barajı, Çavdar Göleti; kesin proje çalışmaları tamamlanan Çine-Gökbel Barajı ve HES, Germecik Oyuk Barajı; ön inceleme çalışması tamamlanan Kuşadası-Davutlar Barajı,

Muğla İli'nde, işletme halinde olan Bodrum Mumcular Barajı, Milas Geyik Barajı, Kazan Göleti; inşaat halinde bulunan Merkez Bayır Barajı; Milas Akgedik Barajı, Ortaca-Dalaman Akköprü Barajı ve HES; planlama çalışmaları devam eden Gacak Barajı, Eşence Barajı, Yeniköy Barajı, Gökçeler Barajı, Köyceğiz Döğüşbelen Barajı; Narlı Barajı, Eşen I Barajı ve HES, Yatağan Barajı; kesin proje çalışmaları tamamlanan Girme Barajı, Seki Barajı, Derince Barajı; ön inceleme çalışmaları tamamlanan Çataloluk Barajı, Marmaris Hisarönü Barajı, Yatağan Hayırlı Barajı; ön inceleme çalışmaları devam eden Namnam Barajı,

Denizli İli'nde, işletme halinde olan Güney-Adıgüzel Barajı, Gökpınar-Recep Yazıcıoğlu Barajı, Buldan Derbent Barajı, Tavas Göleti, Çardak Beylerli Göleti; inşaat halinde olan Güney Cindere Barajı ve HES, Tavas Yenidere Barajı; planlama ve proje çalışmaları devam eden Sami Soydam Barajı, Honaz Akbaş Barajı, İl Merkezi Denizli Barajı; Acıpayam Sami Soydan Barajı; Honaz Akbaş Barajı; Acıpayam Yazır-Dodurgalar Barajı ve Acıpayam Akalan Barajı; Baklan Boğaziçi Göleti, Bozkurt-İnceler Göleti.

Planlama Bölgesi'ndeki mevcut sulama alanları ve sulama projeleri de planda gösterilmiştir.

5. MEVCUT PLAN VE PROJELER

1/25.000 ölçekli çevre düzeni planları, Aydın-Muğla-Denizli Planlama Bölgesi'nde, planlama yaklaşımını etkileyen üst ölçekli kararlar olarak dikkate alınmıştır. Bu üst ölçekli planlarda, 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı ana kararlarına uyan ya da farklılık gösterenler plan kararları irdelenmiş ve uygun görülenler bu plan kararlarına yansıtılmıştır.

Bunun dışında, varsa, özel kanunlara tabi alanlar ve planlama alt bölgesi olarak tanımlanan alanlardaki üst ölçekli planlar hariç, daha önce yürürlükte bulunan tüm çevre düzeni planları, ölçeğine bakılmaksızın, yürürlükten kaldırılmıştır. Bu alanlarda yapılacak alt ölçekli planlarda, bu planın plan kararları ve hükümlerinin geçerli olduğu plan hükmüne bağlanmıştır.

1/5000 ölçekli nazım ve 1/1000 ölçekli uygulama imar planları ise belde bazında irdelenmiş; bu planda kabul edilen nüfusa yeterli gelişme alanı bulunmayan yerlerde yeni kentsel gelişme alanları açılmıştır.

Planlama Bölgesi'nde, planlama yaklaşımını etkileyen ve çevresel etki yaratabilecek başlıca projeler, ulaşım projeleri, barajlar, sulama alanları, organize sanayi bölgeleri ve HES projeleridir. Resmi kurumlar tarafından yürütülen bu projeler plana işlenmiştir. Bu projelerden sulama alanları, daha önce de ifade edildiği gibi, mekansal gelişmede önemli bir eşiktir. Yeni kentsel gelişme alanları açılırken, bu alanlar öncelikle dikkate alınmıştır.

6. PLANIN SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİNİ DENETLEMeye YÖNELİK ÖRGÜTSEL KARARLAR

Aydın-Muğla-Denizli Planlama Bölgesi 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı'nın doğru bir şekilde uygulanarak, yapılan plandan beklenen faydanın sağlanması için uygulamanın denetlenmesine yönelik örgütsel yapının oluşturulması kaçınılmaz bir önem arz etmektedir. Katılımcı planlama prensibine uygun olarak, Aydın, Muğla ve Denizli'deki tüm sosyal paydaşların kendi illeri bazında kurulacak bu denetleme mekanizmasında yer alması önerilmektedir. Bu doğrultuda, plan uygulamasını denetleme mekanizmasında üç temel birim yer alacaktır; Merkezi Yönetim; Yerel Yönetimler ve Sivil İnisiyatif. Böylece, Dokuzuncu Kalkınma Planı'nda ifade edildiği gibi, "çevresel izleme, denetim ve raporlama sisteminin altyapısının geliştirilerek uygulamaların etkinleştirilmesi, ilgili kuruluşlar arasında bilgi akışının ve paylaşımının bütüncül bir sistemle sağlanması" gereği yerine getirilebilecektir.

6.1. Merkezi Yönetim

Üst ölçekli planlama faaliyetlerinin Merkezi Hükümet denetiminde ve onay yetkisinde olduğu bilinmektedir. Mekansal gelişme deseninin alt ölçeklere aktarılması için, iller bazında, Aydın, Muğla ve Denizli Valilikleri bünyesinde, İl Çevre ve Orman Müdürlüğü, İl Bayındırlık ve İskan Müdürlüğü; İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü ile İl Özel İdaresi'ndeki teknik elemanlardan oluşan ve **mutlaka şehir plancıları içermesi gereken özel bir ekip kurulmalı ve görevlendirilmelidir.**

6.2. Yerel Yönetimler

Alt ölçekli planların üretimi ve onaylanması yerel yönetimlerin sorumluluğu altındadır. Belediyelerin planla ilgili birimlerinin **teknik eleman eksiklikleri giderilmelidir.** Bu uygulamanın zor olduğu küçük belde belediyelerinde bu eksikliğin giderilmesi için **ilçeler bazında ortak planlama birimleri oluşturulabilir.**

Yerel yönetimler bazında önerilen oluşum ise **yerel yönetim birliklerinin kurulması** ve bunların özellikle planlama ile katı atık depolaması, pis su artıma ve benzeri gibi altyapı ile ilgili konularda ortak çözümler üretmeleridir. Bu tür oluşumlar, İl Valilikleri ve İl Özel İdareleri'nin de katılımı ile planlama **düzeyleri arasındaki bilgi ve karar akışı, ortak hareket ve eşgüdüm açısından son derece gereklidir.** Böyle bir birlik gerekirse havza **ölçeğinde "Yönetim Planları"** hazırlayabilir.

6.3. Sivil İnisiyatif

Katılımcı bir sivil inisiyatifin, bir planlama mutabakatı ile sağlanması yaşamsal bir zorunluluktur. Bu nedenle, meslek odaları, Sivil Toplum Kuruluşları (STK), Gündem 21 Organizasyonları ile çeşitli dernekler ve yerel halkın **plan uygulaması ve denetleminde anahtar kabul edilmektedir.**

6.4. Planın İzlenmesi, Denetimi, Güncel ve Geçerli Tutulması

Planlamanın başarısı için vazgeçilmez bir ön koşul; izleme, denetleme ve yönlendirmedir. Türkiye plan pratiğinde pek olmayan bu sürecin **Planlama Bölgesi'ndeki Aydın, Muğla ve Denizli İlleri'nde, iller bazında tesis edilmesi ve yukarıda sıralanan aktörlerin her birisinin aynı zamanda gözlemcilik yapması önemle önerilmektedir.**

7. GENEL DEĞERLENDİRME ve ÇEVRE SORUNLARINA YÖNELİK ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Aydın-Muğla-Denizli Planlama Bölgesi 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı'nın, çevre üzerinde yaratabileceği etkileri “Stratejik Çevresel Değerlendirmesi (SÇD)” felsefesi kapsamında değerlendirilebilir. Bilindiği gibi, “Stratejik Çevresel Değerlendirmesi, belirli bir proje veya gelişmenin, çevre üzerindeki önemli etkilerinin belirlendiği bir süreçtir. Bu süreç, kendi başına bir karar verme süreci değildir; karar verme süreci ile birlikte gelişen ve onu destekleyen bir süreçtir. Yeni proje ve gelişmelerin çevreye olabilecek sürekli veya geçici potansiyel etkilerinin sosyal sonuçlarını ve alternatif çözümlerini de içine alacak şekilde analizi ve değerlendirilmesidir”.⁸

Mekansal ve ekonomik gelişmenin, çevrenin sürdürülebilirliği ile birlikte düşünüldüğü bir planlama yaklaşımı izlemiş olan Aydın-Muğla-Denizli Planlama Bölgesi 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı, çevresel etkinin en az düzeyde tutulması amacıyla, farklı disiplinleri bir araya getiren bir ekip tarafından gerçekleştirilmiştir. Bu ekipte şehir plancıları, jeolog, çevre mühendisi, mimar, ziraat mühendisi ve biyolog-ekoloji uzmanı yer almıştır.

1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı, bu raporun “Genel Yaklaşımlar” ve “Yasal, Doğal ve Yapay Eşikler” bölümlerinde belirtildiği gibi, milli parklar, yaban hayatı geliştirme sahaları, özel çevre koruma bölgeleri, önemli kuş ve bitki alanları gibi ekolojik açıdan hassas önemli doğa alanlarının; su havzaları koruma kuşaklarının ve sit alanlarının ilgili mevzuatlar kapsamında korunmasına yönelik bir ilke ile hazırlanmıştır. Bu yaklaşım, planın çevreye olası olumsuz etkilerinin minimumda tutulması yönünde etkin bir önlem olacaktır. Mekansal planlama kararlarında, gayri sıhhi müessese niteliği taşıyan kullanımların hassas bölgelerde ve bu bölgeleri direkt olarak etkileyecek alanlarda yer almamasına dikkat edilmiştir.

1/100.000 ölçekli çevre düzeni planında tarım arazilerinin korunması esas alınmıştır. Bununla birlikte, kentsel gelişme alanlarının genişletilmesinin zorunlu olduğu yerlerde, tarım arazilerinin gelişmeye açılması – kısıtlı da olsa – söz konusu olmuştur. Ancak, bu tür alanlarda 5578/5403 Sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu çerçevesinde uygulama yapılacaktır. Bu durum plan hükümlerinde de belirtilmiştir. Bu denetim mekanizması ile çevresel etkilerin en aza indirilmesi sağlanabilecektir.

Bu planın çevresel etkiler konusunda en hassas olduğu nokta, plan kararları ile planın hedef yılı olan 2025 yılında bölgeye gelecek nüfus ve bu nüfusa bağlı olarak oluşabilecek çevresel sorunlardır.

Bunlardan ilki su ihtiyacına bağlı olarak oluşabilecek su potansiyellerinin yeterliliği sorunu olabilecektir.

⁸ http://www.cevreorman.gov.tr/co_06.htm

Aydın'da planlamanın hedef aldığı 2025 yılında ortaya çıkacak içme suyu ve buna bağlı olarak oluşacak atık su miktarı, kişi başına içme suyu miktarı 200 lt/gün kabulünden hesaplandığında şöyle bir tablo ortaya çıkmaktadır:

$$\text{Günlük Tüketim} = 2.395.075 \text{ kişi} \times 200 \text{ lt/gün/kişi} = 479.015.000 \text{ lt/gün/kişi} = 479.015 \text{ m}^3/\text{gün}$$

$$\text{Yıllık Tüketim} = 479.015 \text{ m}^3/\text{gün} \times 365 \text{ gün} = 174.840.475 \text{ m}^3/\text{yıl.}$$

$$\text{Aydın İli Toplam Su Bilançosu} = 4.092 \text{ hm}^3/\text{yıl} = 4.092.000.000 \text{ m}^3/\text{yıl.}$$

Bu durumda, Aydın'daki yıllık su potansiyeli su rezervlerinin sürdürülebilir şekilde kullanılması durumunda, 2025 yılındaki yıllık su tüketimine yeterli olacaktır.

Muğla'da planlamanın hedef aldığı 2025 yılında ortaya çıkacak içme suyu ve buna bağlı olarak oluşacak atık su miktarı, kişi başına içme suyu miktarı 200 lt/gün kabulünden hesaplandığında şöyle bir tablo ortaya çıkmaktadır:

$$\text{Günlük Tüketim} = 1.936.495 \text{ kişi} \times 200 \text{ lt/gün/kişi} = 387.299.000 \text{ lt/gün/kişi} = 387.299 \text{ m}^3/\text{gün}$$

$$\text{Yıllık Tüketim} = 387.299 \text{ m}^3/\text{gün} \times 365 \text{ gün} = 141.364.135 \text{ m}^3/\text{yıl.}$$

$$\text{Muğla İli Toplam Su Bilançosu} = 6.912 \text{ hm}^3/\text{yıl} = 6.912.000.000 \text{ m}^3/\text{yıl.}$$

Bu durumda, Muğla'daki yıllık su potansiyeli su rezervlerinin sürdürülebilir şekilde kullanılması durumunda, 2025 yılındaki yıllık su tüketimine yeterli olacaktır.

Denizli planlamanın hedef aldığı 2025 yılında ortaya çıkacak içme suyu ve buna bağlı olarak oluşacak atık su miktarı, kişi başına içme suyu miktarı 200 lt/gün kabulünden hesaplandığında şöyle bir tablo ortaya çıkmaktadır:

$$\text{Günlük Tüketim} = 2.463.185 \text{ kişi} \times 200 \text{ lt/gün/kişi} = 492.637.000 \text{ lt/gün/kişi} = 492.637 \text{ m}^3/\text{gün}$$

$$\text{Yıllık Tüketim} = 492.637 \text{ m}^3/\text{gün} \times 365 \text{ gün} = 179.812.505 \text{ m}^3/\text{yıl.}$$

$$\text{Denizli İli Toplam Su Bilançosu} = 3.386 \text{ hm}^3/\text{yıl} = 3.386.000.000 \text{ m}^3/\text{yıl.}$$

Bu durumda, Denizli'deki yıllık su potansiyeli su rezervlerinin sürdürülebilir şekilde kullanılması durumunda, 2025 yılındaki yıllık su tüketimine yeterli olacaktır.

Plan döneminde, nüfusa bağlı olarak çevresel sorun yaratacak bir diğer etken de evsel nitelikli katı atıkların depolanması olacaktır.

Aydın'da planın hedef yılı olan 2025'de ortaya çıkacak evsel nitelikli katı atık miktarı, kişi başına 1.34kg/gün kabul edilerek aşağıda belirtildiği şekilde tahmin edilmektedir.

$$\text{Günlük Katı Atık Miktarı} = 2.395.075 \text{ kişi} \times 1.34 \text{ kg/gün-kişi} = 3.209.400,5 \text{ kg/gün} \\ = 3.209 \text{ ton/gün}$$

$$\text{Yıllık Katı Atık Miktarı} = 3.209 \text{ ton/gün} \times 365 \text{ gün} = 1.171.285 \text{ ton/yıl.}$$

Aydın İli genelinde, planda hedef alınan 2025 yılındaki nüfusa yeterli olacak düzenli katı atık depolama tesislerinin birlikler oluşturularak çözülmesi önerilmektedir. Ayrıca, yeni bertaraf teknolojilerinin araştırılması da önerilmektedir.

Muğla'da planın hedef yılı olan 2025'de yılında ortaya çıkacak evsel nitelikli katı atık miktarı, kişi başına 1.34kg/gün kabul edilerek aşağıda belirtildiği şekilde tahmin edilmektedir.

$$\text{Günlük Katı Atık Miktarı} = 1.936.495 \text{ kişi} \times 1.34 \text{ kg/gün-kişi} = 2.594.903,3 \text{ kg/gün} \\ = 2.595 \text{ ton/gün}$$

$$\text{Yıllık Katı Atık Miktarı} = 2.595 \text{ ton/gün} \times 365 \text{ gün} = 947.175 \text{ ton/yıl.}$$

İl genelinde, planda hedef alınan 2025 yılındaki nüfusa yeterli olacak düzenli katı atık depolama tesislerinin birlikler oluşturularak çözülmesi önerilmektedir. Ayrıca, yeni bertaraf teknolojilerinin araştırılması da önerilmektedir.

Denizli'de planın hedef yılı olan 2025'de yılında ortaya çıkacak evsel nitelikli katı atık miktarı, kişi başına 1.34kg/gün kabul edilerek aşağıda belirtildiği şekilde tahmin edilmektedir.

$$\text{Günlük Katı Atık Miktarı} = 2.463.185 \text{ kişi} \times 1.34 \text{ kg/gün-kişi} = 3.300.667,9 \text{ kg/gün} \\ = 3.300 \text{ ton/gün}$$

$$\text{Yıllık Katı Atık Miktarı} = 3.300 \text{ ton/gün} \times 365 \text{ gün} = 1.204.500 \text{ ton/yıl.}$$

Denizli İli genelinde planda hedef alınan 2025 yılındaki nüfusa yeterli olacak düzenli katı atık depolama tesislerinin birlikler oluşturularak çözülmesi önerilmektedir. Ayrıca, yeni bertaraf teknolojilerinin araştırılması da önerilmektedir.

Planlama Bölgesi'nde, evsel nitelikli katı atıkların yanı sıra tıbbi ve tehlikeli katı atıkların bertaraf edilmesi de çevre sorunlarını önleme yolunda önem taşımaktadır. İnsan sağlığı açısından tehlike arz eden tıbbi atıkların ve tehlikeli katı atıkların depolama ve bertaraf işlemlerinin ise ilgili mevzuata uygun olarak yapılması gerekmektedir.

Planlama Bölgesi'nde tüm katı atıklar için; "kentsel katı atık yönetiminde etkinlik ve güvenliğin sağlanması amacıyla, insan ve çevre sağlığı üzerinde en az etkili olabilecek katı atıkların azaltımı, kaynağında azaltım, geri kazanım, tekrar kullanım, kompostlama, enerji

kazanımı için yakma ve depolama gibi” *entegre katı atık yönetimi* olarak tanımlanan bir sistemin kurulması önerilmektedir.⁹

Atık suların deşarjı ve arıtma, gelişen nüfusla çevre problemi yaratacak bir başka unsurdur. Aydın ve Muğla İlleri kıyıları, turizm sektörünün yoğunluğuna bağlı olarak bu konuda hassas bölgelerdir. Bu nedenle, bu bölgelerde arıtma tesislerinin yapılması ve tam kapasite ile çalıştırılması son derece önemlidir. Aydın ve Denizli İlleri’nde ise tarımsal verimliliğin ana kaynağı olan Büyük Menderes Nehri ise sanayi gelişimi nedeni ile tehdit altındadır. Plan döneminde oluşması öngörülen sanayi tesisleri ve gelecek nüfus da düşünüldüğünde arıtma tesislerinin öncelikle yapılması kaçınılmaz olmaktadır. Bu konudaki çözümlerin tek tek beldeler bazında değil, birlikler düzeyinde yapılması gerekmektedir.

Bölgedeki mevcut sanayi tesislerinin çevreyi kirletici faaliyetlere karşı önlem alması ve bu konuda denetime tabii tutulmaları gerekmektedir. Yeni yapılacak tüm sanayi tesislerinde çevre sorunlarını önleyici tedbirlerin alınması yönünde kontrollerin inşaat aşamasında yapılması büyük önem arz etmektedir. 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı ana kararları kapsamında, Planlama Bölgesi’ndeki sanayi sektörü gelişiminin tarımsal sanayi bazlı olarak desteklenmiş olması, bu planda çevresel etkilerin aza indirilmesi yönünde bir etken olacaktır.

Plan döneminde, tarım sektörünün desteklenmesi, toprak ve su kirliliği üzerinde baskı oluşturacaktır. Bu durum, plan döneminde, tarımsal faaliyetlerin çevresel etkilerinin denetimini zorunlu kılacaktır. Tarımda kimyasal madde kullanımının, toprak ve bundan kaynaklı yer altı suyu kirliliği dikkate alınarak yapılması gerekmektedir.

Planlama Bölgesi’nde sulama projeleri bulunmaktadır. Bu projelerin tarım sektörüne, çevreye, ülke ekonomisine ve dolayısıyla insan yaşamına çok sayıda olumlu etkisi bulunmakla birlikte, gerekli önlemler alınmadığı takdirde uzun vadede bazı potansiyel olumsuz etkileri ortaya çıkabilecektir. Bu olumsuz etkilerin ortaya çıkmaması veya en aza indirilmesi için koşullar uygun olduğu ölçüde modern sulama yöntemleri ile sulamaya geçilmeli, gerekli drenaj ve tarla içi geliştirme projeleri, sulama ile birlikte uygulamaya konularak sulama projelerinin bir bütün olarak periyodik işletme ve bakımı yapılmalı, aynı şekilde tarımda modern teknikler uygulanarak üretim gerçekleştirilmelidir. Ayrıca, sulama projeleri ile birlikte yoğun olarak kullanımına başlanan suni gübre ve kimyasal ilaç uygulamalarının kontrollü olarak yapılması ve sulamada aşırı su kullanımının engellenmesi için ilgili kurum ya da kuruluşlar tarafından çiftçi eğitim programları uygulanmalıdır.¹⁰

Böylece, sulama, gerçek amacına paralel olarak, kırsal refahı arttırmayı amaçlayan ve insani boyutu ön planda tutan bir faaliyet olarak, kurak ve yarı-kurak bölgelerde tarımsal üretimi artırma ve güvence altına almada temel ve vazgeçilmez bir faktör olmaya devam ederken; doğal kaynaklar ile biyolojik-ekolojik açıdan önemli alanların sürdürülebilirliği açısından tehdit oluşturmayacaktır.¹¹ Uygulama aşamasında bu konu dikkate alınmalıdır.

⁹ Doç. Dr. Balabıyık, H. “Kentsel Katı Atıklar ve Yönetimi”, <http://www.usakgundem.com/makale.php?id=215>.

¹⁰ D.S.İ Genel Müdürlüğü, 21.Bölge Müdürlüğü.

¹¹ Büyükcabaz, H.; Korukçu, İ. “Sulama Projelerinin Çevresel Etki Değerlendirmesi”; <http://www20.uludag.edu.tr/~tys/SULAMA%20.pdf>